

“ စာသင်သားတဝက တပည့်တော် ဤပါဠိသိက္ခာစာအုပ်များကို လေ့လာခွင့်
ရခဲ့ပါလျှင် ပါဠိတော်များကို တပည့်တော်၏ နားလည်မှုသည် ပိုမိုနက်ရှိုင်းခဲ့
နိုင်သလို ဘွဲ့ဒီဂရီများကိုလည်း ပိုမိုစောစီးလွယ်ကူစွာ ရခဲ့နိုင်ပါလိမ့်မည်ဟု
ရှိုးသားစွာ ယုံကြည်မိပါသည် ”

လှမြင့်ကျော်
(အရှင်ဝဏ္ဏိတာလင်္ကာရာဘိဝံသ)

သာမဏေကျော်စာပေ
သာမဏေကျော် မဟာဂန္ဓာရုံကျောင်းတိုက်
(လော်ကားဥယျာဉ်အနီး)
မှော်ဘီမြို့နယ်၊ ရန်ကုန်တိုင်းဒေသကြီး။
ဖုန်း - ၀၉ ၇၃၂၄၉၅၅၊ ၀၉ ၇၃၀၈၂၃၆၉။

ပါဠိသိက္ခာစာအုပ်

သာမဏေကျော်

စူဠဝါ အတွက် ပါဠိသိက္ခာ

သာမဏေကျော်

စူဠဝါ

အတွက်

ပါဠိသိက္ခာ

သာမဏေကျော်

ပုံနှိပ်မှတ်တမ်း

အကြိမ် / အုပ်ရေ ● ပထမအကြိမ် (၁၀၀၀ အုပ်)
 တန်ဖိုး ● ၈၀၀ ကျပ်
 ထုတ်ဝေသူ ● ဦးလှဝင်း (၁၃၈၂)
 သာမဏေကျော်စာပေ

အတွင်းဖလင် ● ကိုဦးနှင့်ညီများ
 (၀၉-၅၀၇၀၆၆၃၃)

ဖြန့်ချိရေး

သာမဏေကျော်စာပေ

သာမဏေကျော်မဟာဂန္ဓာရုံကျောင်းတိုက်
 (လှော်ကားဥယျာဉ်အနီး)

မှော်ဘီမြို့နယ်၊ ရန်ကုန်တိုင်းဒေသကြီး။

ဖုန်း - ၀၉ ၇၃၂၄၉၉၅၇၊ ၀၉ ၇၃၀၈၂၃၆၉

သာမဏေကျော်

၂၉၄-၃၈၂၂

စုစုပေါင်းအတွက် ပါဠိသိက္ခာ / သာမဏေကျော်၊ ရန်ကုန်။

သာမဏေကျော်စာပေ၊ ၂၀၁၃။

၁၂၀-စာ၊ ၁၃ X ၂၀ စင်တီ။

(၁) စုစုပေါင်းအတွက် ပါဠိသိက္ခာ

မာတိကာ

စဉ်	အကြောင်းအရာ	စာမျက်နှာ
၁။	ကတ္တားနှင့် ကြိယာ (တိ၊ အန္တိ၊ သိ၊ မိ၊ မ)	၁
၂။	တုလျတ်-လိင်္ဂတ်	၈
၃။	ကတ္တား၊ ကံနှင့် ကြိယာ (ပစ္စုပ္ပန်-အတိတ်-အနာဂတ်)	၉
၄။	ကတ္တား ကံနှင့်ကြိယာ အတိတ်ကတ္တားဟောဝါကျများ	၁၁
၅။	အနာဂတ်ကတ္တားဟောဝါကျများ	၁၃
၆။	ကံ ၂-ခုပါတဲ့ဝါကျများ	၁၅
၇။	ပတ်လုံး ဟု ပေးရသော ဒုတိယာဝိဘတ်	၁၅
၈။	(အားဖြင့်) ဟု ပေးရသော တတိယာဝိဘတ်	၂၀
၉။	(ဖြင့်) ဟု ပေးရသော တတိယာဝိဘတ်	၂၀
၁၀။	(နှင့်) ဟု ပေးရသော တတိယာဝိဘတ်	၂၂
၁၁။	(ကြောင့်) ဟု ပေးရသော တတိယာဝိဘတ်	၂၄
၁၂။	(၌) ဟု ပေးရသော တတိယာဝိဘတ်	၂၆
၁၃။	(မှ) ဟု ပေးရသော တတိယာဝိဘတ်	၂၇
၁၄။	(အား) ဟု ပေးရသော စတုတ္ထိဝိဘတ်	၂၇
၁၅။	(ငှာ) ဟု ပေးရသော စတုတ္ထိဝိဘတ်	၂၉
၁၆။	(မှ) ဟု ပေးရသော ပဉ္စမိဝိဘတ်	၃၁
၁၇။	(ကြောင့်) ဟု ပေးရသော ပဉ္စမိဝိဘတ်	၃၃
၁၈။	(၌) ဟု ပေးရသော တောပစ္စည်း	၃၄
၁၉။	(ထက်) ဟု ပေးရသော ပဉ္စမိဝိဘတ်	၃၅
၂၀။	(ဖြင့်) ဟု ပေးရသော ပဉ္စမိဝိဘတ်	၃၅

မာတိကာ

စဉ်	အကြောင်းအရာ	စာမျက်နှာ
၂၁။	(အားဖြင့်) ဟု ပေးရသော ပဉ္စမိဝိဘတ်	၃၅
၂၂။	(၏) ဟု ပေးရသော ဆဋ္ဌိဝိဘတ်	၃၅
၂၃။	(သည်) ဟု ပေးရသော ဆဋ္ဌိဝိဘတ် (ကံဟော)	၃၇
၂၄။	(၌) ဟု ပေးရသော ဆဋ္ဌိဝိဘတ်	၃၈
၂၅။	(ဖြင့်) ဟု ပေးရသော ဆဋ္ဌိဝိဘတ်	၃၈
၂၆။	(မှ) ဟု ပေးရသော ဆဋ္ဌိဝိဘတ်	၃၈
၂၇။	(ကို) ဟု ပေးရသော ဆဋ္ဌိဝိဘတ်	၃၉
၂၈။	(တွင်) ဟု ပေးရသော ဆဋ္ဌိဝိဘတ်	၄၂
၂၉။	(သည်၊ စဉ်) ဟု ပေးရသော ဆဋ္ဌိဝိဘတ်	၄၂
၃၀။	(ကို၊ အပ်စဉ်) ဟု ပေးရသော ဆဋ္ဌိဝိဘတ်	၄၃
၃၁။	(၌) ဟု ပေးရသော သတ္တမိဝိဘတ်	၄၃
၃၂။	(သည်၊ သော်) ဟု ပေးရသော သတ္တမိဝိဘတ်	၄၅
၃၃။	(ကြောင့်) ဟု ပေးရသော သတ္တမိဝိဘတ်	၄၈
၃၄။	(ဖြင့်) ဟု ပေးရသော သတ္တမိဝိဘတ်	၄၉
၃၅။	(ကြောင့်) ဟု ပေးရသော ပဌမာဝိဘတ်	၄၉
၃၆။	(ကို) ဟု ပေးရသော တတိယာဝိဘတ်	၅၀
၃၇။	ဣမေ ဟိ နာမ	၅၁
၃၈။	န ဟိ နာမ	၅၁
၃၉။	ယတြ ဟိ နာမ	၅၁
၄၀။	အာချာတ်ကြိယာ ကံဟောဝါကျများ	၅၂
၄၁။	အာချာတ်ပဉ္စမိဝိဘတ် ဝါကျများ	၅၃

မာတိကာ

စဉ်	အကြောင်းအရာ	စာမျက်နှာ
၄၂။	အာချာတ်သတ္တမိဝိဘတ် ဝါကျများ	၅၅
၄၃။	ကတ္တားဟော (တ) ပစ္စည်းပါတဲ့ ဝါကျများ	၅၇
၄၄။	ကံဟော (တ) ပစ္စည်းပါတဲ့ ဝါကျများ	၅၈
၄၅။	(တဗ္ဗ) ပစ္စည်းပါတဲ့ ဝါကျများ	၆၂
၄၆။	(အန္တ) ပစ္စည်းပါတဲ့ ဝါကျများ	၆၄
၄၇။	(မာန) ပစ္စည်းပါတဲ့ ဝါကျများ	၆၇
၄၈။	(တွာ) ပစ္စည်းပါတဲ့ ဝါကျများ	၆၉
၄၉။	(တုံ) ပစ္စည်းပါတဲ့ ဝါကျများ	၇၁
၅၀။	(ခ) ပစ္စည်းပါတဲ့ ဝါကျများ	၇၄
၅၁။	(န) (န) ပါတဲ့ ဝါကျ	၇၄
၅၂။	(ပုရာ) (ပုရေ) ပါတဲ့ ဝါကျများ	၇၅
၅၃။	(တေ)	၇၅
၅၄။	(မေ)	၇၇
၅၅။	(ဝေါ)	၇၈
၅၆။	စေဝ၊ စ (ဝါကျချင်းပေါင်း။ ပုဒ်ချင်းပေါင်း)	၇၉
၅၇။	ဝါ (ဝါကျချင်းပေါင်း။ ပုဒ်ချင်းပေါင်း)	၈၂
၅၈။	ပိ။ အပိ (ဝါကျချင်းပေါင်း။ ပုဒ်ချင်းပေါင်း)	၈၆
၅၉။	(သစ္စံ ကိရ) ပါတဲ့ ဝါကျများ	၉၀
၆၀။	(ကစ္ဆိ) ပါတဲ့ ဝါကျများ	၉၃
၆၁။	(အညတြ) ပါတဲ့ ဝါကျများ	၉၃
၆၂။	(ကာရိတ်) ပါတဲ့ ဝါကျများ	၉၃

မာတိကာ

စဉ်	အကြောင်းအရာ	စာမျက်နှာ
၆၃။	(န၊ နန၊ ကိ) မပါတဲ့ မေးခွန်းဝါကျများ	၉၅
၆၄။	အရတူ နာမဝိသေသန (ပထမာဇကဝုဒ္ဓိ၊ ဗဟုဝုဒ္ဓိ)	၉၇
၆၅။	အရတူ နာမဝိသေသန (ဒုတိယာဇကဝုဒ္ဓိ၊ ဗဟုဝုဒ္ဓိ)	၁၀၀
၆၆။	(စေ) ပါတဲ့ ဝါကျများ	၁၀၄
၆၇။	(သစေ) ပါတဲ့ ဝါကျများ	၁၀၅
၆၈။	(ယ၊ တ) ပါတဲ့ ဝါကျများ	၁၀၈
၆၉။	ယထာ+တထာ (အာကာရ)	၁၁၀
၇၀။	ယထာ+တထာ (ဧဝံ) (ဥပမာ+ဥပမေယျ)	၁၁၂
၇၁။	(တုံ) ပစ္စည်းဆုံးတဲ့ ပုဒ်ထည့်ရန်ဝါကျများ	၁၁၃
၇၂။	(နန) ပါတဲ့ ဝါကျများ	၁၁၃
၇၃။	(ကိဿ) ပါတဲ့ ဝါကျများ	၁၁၄
၇၄။	(ကထံ ဟိ နာမ) ပါတဲ့ ဝါကျများ	၁၁၅
၇၅။	(ဟုတ္တာ) ထည့်ပေးရန် ဝါကျများ	၁၁၇
၇၆။	(မာ) ပါတဲ့ ဝါကျများ	၁၁၈

အမှာစကား လျှောက်ထားခြင်း

တပည့်တော်သည် အင်္ဂလိပ်စာလုံးဖြင့် ကွန်ပျူတာတွင် သွင်းထားသော ပါဠိ ပိဋကများကို တည်းဖြတ်ပေးရန်နှင့် အင်္ဂလိပ်လို ဟောကြားထားသော ဗုဒ္ဓတရားတော် များစွာကို တည်းဖြတ်ပေးရန် အမေရိကနိုင်ငံသို့ အကြိမ် ပေါင်းများစွာ သွားရောက်ခဲ့ရ ပါသည်။ ထို့ပြင် ဗုဒ္ဓတရားတော်များနှင့် ပါဠိသဒ္ဒါ သင်ပေးခဲ့ဖူးပါသည်။ ယခုလည်း အမေရိကန်ကျောင်းသားများအတွက် ပါဠိသဒ္ဒါ ရေးသားရန် အမေရိကန်သို့ သွားရောက်ရပါဦးမည်။ ဤလုပ်ငန်းသည် တပည့်တော်အတွက် ခက်ခဲသည်ဟု မဆိုနိုင်သော်လည်း ပညာရှင်အလုပ် တစ်ခုဖြစ်သဖြင့် အမှားအယွင်း အတိမ်းအစောင်း မရှိရန် သတိကြီးစွာ ထားရပါသည်။ တပည့်တော် ဖော်ပြမည့် သဒ္ဒါစည်းကမ်းများသည် ရိုးစင်း လွယ်ကူရန် လိုအပ်သလို တိကျခိုင်မာရန်လည်း လိုအပ်ပါသည်။ ဤရည်ရွယ် ချက်များ ပြည့်မီစေရန်အတွက် ရိုးရာပါဠိသဒ္ဒါစာအုပ်များအပြင် သာမဏေ ကျော်၏ ပါဠိသိက္ခာစာအုပ်များကို အထူးတလည် လေ့လာအားကိုးခဲ့ရပါသည်။

သာမဏေကျော်၏ ပါဠိသိက္ခာစာအုပ်များသည် အကြမ်းအားဖြင့်ဆိုပါက ပါဠိတော်လာ ဝါကျပုံစံများကို စီစဉ်ရေးချထားသော သာမညစာအုပ်များဟု ထင်မြင်ဖွယ်ရှိပါသည်။ သို့သော် အမှန်တကယ် သေချာစွာ ဖတ်ကြည့်လျှင် သဒ္ဒါစည်းကမ်းများဖြင့် ပါဠိတော် ဝါကျများကို စီစဉ်ထားသော သဒ္ဒါကျမ်း တစ်စောင်အဖြစ် သဘောပေါက်နိုင်ပါသည်။ ထို့ပြင် ရိုးရာသဒ္ဒါကျမ်းများတွင် မတွေ့ရသော ထူးခြားသော ပါဠိဝါကျတည်ဆောက်ပုံ ဥပဒေသ (နိယာမ်)များ ကို ရိုးရှင်းလွယ်ကူသော နည်းများဖြင့် ဖော်ပြထားသော စိတ်ဝင်စားဖွယ်နိယာမ် စာအုပ်ကောင်းများအနေဖြင့်လည်း တွေ့နိုင်ပါသည်။

နိုင်ငံခြားဘာသာစကား တစ်ခုကို နားလည်ရန်အတွက် မည်သူမဆို သဒ္ဒါစာအုပ်များ၊ အဘိဓာန်များကို အားကိုးရမြဲ ဖြစ်ပါသည်။ သို့သော်လည်း ထိုသဒ္ဒါနှင့် အဘိဓာန်များကို အလွတ်ကျက်သူများမှာ တပည့်တော်တို့ ရဟန်း

နိဒါန်း

တော်များသာ ကမ္ဘာတွင် ရှိပါလိမ့်မည်။ “သဒ္ဓါကိုးခေါက် စာပျိုးပြောက်”ဆိုသော ရဟန်းတော်များ ပြောရိုးဆိုစဉ် စကားအတိုင်း သဒ္ဓါကျမ်းရှစ်စောင် အလွတ် ကျက်ထားသော်လည်း အချို့သော ရဟန်းတော်များ၏ သဒ္ဓါဉာဏ်မှာ ကျယ်ပြန့်နက်ရှိုင်းမှု မရှိဘဲ အပေါ်ယံ ပျိုးပျိုးပြောက်ပြောက်လောက်သာ ဖြစ်နေ တတ်သည်မှာ ဝမ်းနည်းဖွယ် ကောင်းလှပါသည်။ အမှန်တကယ် “သဒ္ဓါ”ဟု သည် ဆင်အစစ်ကို မမြင်ဖူးသူကို အရုပ်ရေးပြရသော သဘောမျိုးပင် ဖြစ်ပါ သည်။ မိခင်ဘာသာစကားတစ်ခုကို မည်သူမဆို သဒ္ဓါမသင် အဘိဓာန် မကျက်ဘဲ တတ်မြောက်ခဲ့သည်ချည်း ဖြစ်ပါသည်။ ဤသည် မှာ ဆင်အကောင်အစစ်ကို အမှန်တကယ် မြင်ရသူသကဲ့သို့ ဘာသာစကား ပြောဆို သုံးနှုန်းသူကြား မွေးဖွားကြီးပြင်းခဲ့သဖြင့် သဒ္ဓါ အဘိဓာန် မပါဘဲ တတ်မြောက်ခဲ့ကြ ခြင်းဖြစ်ပါသည်။ သာမဏေကျော်၏ ပါဠိသိက္ခာစာအုပ်များသည် ပါဠိတော်လာ ပင်းရင်းဝါကျများကို သဒ္ဓါစည်းကမ်းအလိုက် စီစဉ်တင်ပြထားသောကြောင့် ဆင် အစစ်ကို မြင်ရဘိသကဲ့သို့ သဒ္ဓါကျမ်းကို အရကျက်ရန် မလိုဘဲ ပါဠိတော်များကို မိခင်ဘာသာစကားကဲ့သို့ အမှန်တကယ် နားလည်တတ်ကျွမ်းစေနိုင်ပါသည်။

အမှန်တကယ်ဆိုရသော် ဤစာအုပ်များသည် သဒ္ဓါစာအုပ်များတွင် မတွေ့ နိုင်သော သဒ္ဓါစည်းမျဉ်းဥပဒေများကိုပင် ဖော်ထုတ်ပေးနိုင်သည်ကို တွေ့ရှိရ ပါသည်။ ဥပမာပုံစံတချို့ကို တင်ပြရသော် ...

- ၁။ ပါဠိသဒ္ဓါများသည် လက္ခဏာ လက္ခ ဝါကျတည်ဆောက်ပုံများကို ဖော်ပြထားသော်လည်း သာမဏေကျော်၏ ပါဠိသိက္ခာတို့တွင် မူရင်းပါဠိတော်များမှ ဗဟုဝစ်လက္ခဏာ ကံဟောဝါကျများကိုပါ စိတ်ဝင်စားစရာ တွေ့နိုင်ပါသည်။ (မဟာဝါပါဠိသိက္ခာ၊ ၄၇-၄၈)
- ၂။ ပါဠိသဒ္ဓါများတွင် “န၊ ကိ”များဖြင့် မေးခွန်းပုစ္ဆာဖြစ်နေပုံကို ပြထား သော်လည်း သာမဏေကျော်၏ ပါဠိသိက္ခာတို့၌ ပါဠိတော်မူရင်း ဝါကျများတွင် “န၊ ကိ”မပါဘဲ ဝါကျအစတွင် ကြိယာ (သို့မဟုတ်) “အဝိ”ထားရုံမျှဖြင့် ပုစ္ဆာဖြစ်နေပုံများကို လေ့လာတွေ့ရှိနိုင်ပါသည်။ (မဟာဝါပါဠိသိက္ခာ၊ ၈၁။ ဂူဠဝါ ပါဠိသိက္ခာ၊ ၈၈)
- ၃။ “မာ”ဟူသော တားမြစ်ပုဒ်နှင့်တွဲရာ၌ ဝိဘတ်သုံးမျိုး တစ်မျိုးမျိုး သုံးနိုင် ကြောင်း ပါဠိသဒ္ဓါက ဆိုထားသော်လည်း မူရင်းပါဠိ ဝါကျပုံစံများမှာမူ အခြားဝိဘတ်များနှင့် “မာ”တို့ တွဲဖက်ထား သည်များကိုလည်း တွေ့နိုင်သည်။ မဟာဝါပါဠိသိက္ခာ၌ “မာ အဘိပ္ပဿာရေယျာသိ”ဟု ဆဋ္ဌိဝိဘတ်နှင့် တွဲဖက် ပြထားပါသည်။

နိဒါန်း

၁၁

- ၄။ ပါဠိသဒ္ဒါများအဆိုအရ “အန္တ”ပစ္စည်းသည် ကတ္တားဟောဖြစ်သော်လည်း အမှန်တကယ် ပါဠိတော်ဝါကျများတွင် “မာန”ပစ္စည်းမှ ပြောင်းလဲလာသည်ဟု ဆိုသော ကံဟော “အန္တ”ပစ္စည်းများကိုလည်း တွေ့နိုင်ပါသည်။ (ပါရာဇိကဏ်ပါဠိသိက္ခာ၊ ၅၃)
- ၆။ “စေ” နှင့် “သစေ”တို့သည် အဓိပ္ပာယ်တူဟု ဆိုသော်လည်း ထူးခြားချက် ဖြစ်နေသည်မှာ “သစေ”သည် ဝါကျအစတွင်သာ ရှိတတ်၍ “စေ”သည် တစ်ပုဒ်နောက်သာ ရှိတတ်ကြောင်း ပါဠိတော်ပုံစံများတွင် အထင်အရှား တွေ့နိုင်ပါသည်။ (မဟာဝါ ပါဠိသိက္ခာ၊ ၉၇၊ ၉၉)
- ၆။ ပါဠိသဒ္ဒါများက “အညတြ”နှင့် ယှဉ်တွဲသော နာမ်ဝိဘတ်မှာ ဒုတိယာ၊ တတိယာနှင့် ပဉ္စမီဟု ဆိုသော်လည်း ပါဠိပုံစံများတွင် ဆဋ္ဌိကိုလည်း တွေ့နိုင်ပါသည်။ (မဟာဝါပါဠိသိက္ခာ၊ ၉၃)
- ၇။ ပုရေ၊ ပုရာ ပုဒ်များနှင့် ယှဉ်တွဲရာတွင် အနာဂတိကာလဟော ဝတ္ထုမာန် ဝိဘတ်ကြိယာများကို ပါဠိတော်ပင်းရင်း ဝါကျများတွင် တွေ့ရှိနိုင်ပါသည်။ (ပါစိတ်ပါဠိသိက္ခာ ၉၃၊ စူဠဝါပါဠိသိက္ခာ၊ ၇၄)
- ၈။ “ဟုတ္တာ”အပိုထည့်၍ အနက်ပေးရသော ဝါကျများနှင့် ပတ်သက်၍ မူလ ပါဠိတော်ဝါကျစာသားများမှ “ကတ္တားထပ်ရာ၊ စပ်စရာ၊ မပါဟုတ္တာ-ထည့်” ဟု သဒ္ဒါဥပဒေသ (နိယာမ)ကို ထုတ်ပြန်ခဲ့ပါသည်။ (စူဠဝါပါဠိသိက္ခာ၊ ၁၁၇)
- ၉။ ကံဟော ကိတ်ကြိယာများသည် မကြာခဏ ဆဋ္ဌိကတ္တားနှင့် တွဲတတ်ကြောင်းကိုလည်း မူရင်းပါဠိဝါကျများတွင် အထင်အရှားတွေ့နိုင်ပါသည်။ (စူဠဝါ ပါဠိသိက္ခာ၊ ၃၇)

အထက်၌ ဖော်ပြထားသည့်အတိုင်း ပါဠိတော်လာ မူရင်းဝါကျများကို စုပေါင်း တိုက်ဆိုင်လေ့လာကြည့်ခြင်းအားဖြင့် ရိုးရာသဒ္ဒါစာအုပ်များက မဖော်ပြနိုင်သော ပုံသေ သဒ္ဒါစည်းကမ်းများကိုပင် ဖော်ထုတ် နားလည် စေနိုင်ပါသည်။ မည်သို့ဆိုစေ ရှေးပါဠိသဒ္ဒါစာအုပ်များသည် အလွန်စနစ်တကျ စီစဉ်ထားသည်မှာ သံသယဖြစ်ဖွယ် မရှိပါ။ သို့တိုင်အောင် သဒ္ဒါစာအုပ်အများစုမှာ ဝါကျပုံစံအတုများဖြင့် သုတ်ပြီး ရုပ်ပြီးများကသာ အလွန်အမင်း နေရာယူလျက် ရှိနေကြပါသည်။ သာမဏေကျော်၏ ပါဠိသိက္ခာစာအုပ်များသည် ပါဠိတော်လာ မူရင်းဝါကျပုံစံများဖြင့် ဆင်အစစ်ကို ပြသကဲ့သို့ အလွယ်တကူ သဒ္ဒါစည်းကမ်းများကို ရရှိစေနိုင်ပါသည်။

c

နိဒါန်း

သာမဏေကျော်၏ ပါဠိသိက္ခာစာအုပ်များအားလုံးသည် ပါဠိလေ့လာသူများ၏ ပါဠိအသိဉာဏ်ကို အထက်ဖော်ပြပါ နည်းအတိုင်းများစွာ အထောက်အကူ ပြုနိုင်သည့်အပြင် စာသင်သား ရဟန်းတော်များ၏ စာမေးပွဲဘွဲ့၊ ဒီဂရီများအတွက် ဆိုပါလျှင် အောက်ပါအတိုင်း သီးသန့်ခွဲခြား လေ့လာဖတ်ရှုနိုင်ပါသည်။

- ၁။ မဟာဝါပါဠိသိက္ခာသည် သာမဏေကျော် ပဌမဆင့် စာသင်သားများအတွက် လည်းကောင်း၊
- ၂။ စူဠဝါနှင့်ပရိဝါ ပါဠိသိက္ခာများသည် သာမဏေကျော် ဒုတိယဆင့် စာသင်သားများအတွက်လည်းကောင်း၊
- ၃။ ပါရာဇိကဏ်နှင့်ပိစိတ် ပါဠိသိက္ခာများသည် သာမဏေကျော်၏တတိယဆင့် စာသင်သားများအတွက်လည်းကောင်း၊
- ၄။ ဗုဒ္ဓဝင်ပါဠိသိက္ခာသည် ဗုဒ္ဓအကြောင်းအရာများကို စိတ်ပါဝင်စားလေ့လာသူများ အတွက်လည်းကောင်း၊
- ၅။ ပါဠိတော်တို့အတွက် ပါဠိသိက္ခာသည် စာမေးပွဲ မဝင်ဘဲ ပါဠိတော်များကို လေ့လာသူ အရှင်မြတ်များအတွက်လည်းကောင်း များစွာအထောက်အကူပြုပါ လိမ့်မည်။
- ၆။ ထို့ပြင် ဓမ္မာစရိယတန်းဝင် အရှင်မြတ်များအတွက် ပါရာဇိကဏ် ပါဠိသိက္ခာသည် အထူးပင် ကျေးဇူးများနိုင်သလို နိကာယ်စာသင်သား အရှင်မြတ်များအတွက်မှာမူ ပါဠိသိက္ခာများအားလုံးသည် အမှန်တကယ် ထူးခြားသော အားကိုး ဖွယ်ရာများ ဖြစ်ပါလိမ့်မည်။

တပည့်တော်များ ဓမ္မာစရိယ ဒီဂရီရရန် ကြိုးစားခဲ့စဉ်က အဆင့်မြင့်သဒ္ဒါဥပဒေသများကို နားလည်သဘောပေါက်ရန် နိယာမများကို ကြိုးစားကျက်မှတ်ခဲ့ရပါသည်။ နမူနာဝါကျပုံစံများဖြင့် ရှင်းလင်းတင်ပြခြင်း မရှိသောကြောင့် နိယာမအများစုကို အလွတ်ရသော်လည်း နားမလည်နိုင်ဘဲ ရှိခဲ့ရပါသည်။ နိယာမများကို နားမလည်လျှင် ပါဠိ၊ အဋ္ဌကထာ စာအသွားအလာများကို အပြည့်အဝ သဘောပေါက်နားလည်ရန် မဖြစ်နိုင်ပါ။ သာမဏေကျော်၏ ပါဠိသိက္ခာစာအုပ်များသည် ပါဠိတော်မူရင်း ပါဠိဝါကျပုံစံဖြင့် ခက်ခဲသော သဒ္ဒါဥပဒေသနိယာမများကို ရှင်းလင်းလွယ်ကူစွာ သဘောပေါက်စေနိုင်ပါသည်။ စာသင်သားဘဝက တပည့်တော် ဤစာအုပ်များကို လေ့လာခွင့်ရခဲ့ပါလျှင် ပါဠိတော်များကို တပည့်တော်၏ နားလည်မှုသည် ပိုမိုနက်ရှိုင်းခဲ့နိုင်သလို

နိဒါန်း

၈

ဘွဲ့ဒီဂရီများကိုလည်း ပိုမိုစေစီးလွယ်ကူစွာ ရခဲ့နိုင်ပါလိမ့်မည်ဟု ရိုးသားစွာ ယုံကြည်မိပါသည်။ သို့ပါသောကြောင့် အခြေခံပါဠိစာသင်သားများမှ ဓမ္မာစရိယရဟန်းတော်များအထိ ဤစာအုပ်များကို လေ့လာဖတ်ရှုကြပါလျှင် မိမိရည်ရွယ်သော မန်းတိုင်သို့ စေစီးလွယ်ကူစွာ ရောက်နိုင်လိမ့်မည်ဖြစ်ကြောင်း တိုက်တွန်းလျှောက်ထားလိုပါသည်။

လှမြင့်ကျော်

(အရှင်ဝဏ္ဏိတာလင်္ကာရာဘိဝံသ)

ကတ္တားနှင့်ကြိယာ (တိ)

- ၁။ ကတ္တားဟောမှာ၊ ကတ္တားဟာ၊ ဘာဝိဘတ်ပါနည်း။
- ၂။ ကတ္တားဟောမှာ၊ ကတ္တားဟာ၊ ပဌမာဝိဘတ်တည်း။
- ၃။ ကတ္တား - ကြိယာ၊ ဝုဇ်တူပါ၊ ရပါတူသတည်း။
- ၄။ နည်းကတ္တားမှာ၊ (သည်)ပေးပါ၊ များမှာ (တို့သည်)ပေး။
- ၅။ အနည်းကြိယာ၊ (၏) ပေးပါ၊ များမှာ (ကုန်၏)ပေး။
- ၆။ ပြုလုပ်တတ်တာ၊ ကတ္တားပါ၊ ကြိယာပြုခြင်းပါ။
- ၇။ ကြိယာ - ကတ္တား၊ ကံစသား၊ ခွဲခြားရှေးဦးစွာ။
- ၈။ ခွဲပြီးပါမှ၊ နက်ပေးကာ၊ ပေးရလွယ်ကူပါ။
- ၉။ (တွဲ)နဲ့ယှဉ်က၊ (သိ)ကိုချ၊ (ထ)က (တုမေ)ယှဉ်။
- ၁၀။ (အဟံ)ယှဉ်က၊ (မိ)ကိုချ၊ (မ)က (မယံ)ယှဉ်။
- ၁၁။ ကျန်နည်းကတ္တား၊ (တိ)ကိုထား၊ အများ (အန္တိ)ပင်။
- ၁၂။ ငါ - သင် - ကျန်တာ၊ ကတ္တားမှာ၊ ခွဲပါသုံးမျိုးပင်။
- ၁၃။ အဆုံး (၂)ဖြာ၊ ငါ့တွက်တာ၊ လယ်ဟာ သင့်တွက်ပင်။
- ၁၄။ အစ (၂)ဖြာ၊ ကျန်တွက်တာ၊ ခွဲကာ သိဖို့ပင်။
- ၁၅။ ကတ္တား - ဝိဘတ်၊ တွဲဖုံမှတ်၊ ကြပ်ကြပ်သတိယှဉ်။
- ၁၆။ ဝတ် - ပဉ် - သတ် - ပ၊ ဟိ - အဇ္ဇ၊ ဘဝ - ကာလပင်။
- ၁၇။ ဝိဘတ်အမည်၊ ဤ (၈)လီ၊ ရှိသည်မှတ်ဖို့ပင်။

J

သာမဏေကျော်

- ၁၈။ တစ်မျိုးမျိုးမှာ၊ ဝိဘတ်ဟာ၊ (၁၂) ဖြာရုံသည်ပင်၊
- ၁၉။ ရှေ့(၆)လုံးက၊ ပရဿ၊ ပဒ အမည်တွင်၊
- ၂၀။ နောက် (၆)လုံးက၊ အတ္တနောပ၊ ပဒ အမည်တွင်၊
- ၂၁။ ပရဿပဒ၊ အနက်က၊ မှတ်ကြ (တတ်) ဟုပင်၊
- ၂၂။ အတ္တနောပဒ၊ အနက်က၊ မှတ်ကြ (သုံး) နက်တွင်၊
- ၂၃။ (တတ် - အပ် - ခြင်း) ဟု၊ ဤသုံးခု၊ မှတ်ရှုကြဖို့ပင်၊

- ၁။ ခမတိ ကရဏံ။ (စာမျက်နှာ-၄)
- ၂။ ကတံ ဟောတိ။ (၅)
- ၃။ သဌော ဟောတိ။ (၂၁၃)
- ၄။ နတ္ထိ အာပတ္တာဓိကရဏံ ကုသလံ။ (၂၁၇)
- ၅။ ပုတ္တော (မာတာ၊ ပိတာ၊ ဘာတာ၊ ဘဂိနီ) ဝိဝဒတိ။ (၂၁၈)
- ၆။ ဘိက္ခု ပဋိဇာနာတိ။ (၂၃၃)
- ၇။ ဘိက္ခု အဝဇာနာတိ။ (၂၃၃)
- ၈။ အာယသ္မာ ဒဗ္ဗော ပညပေတိ။ (၁၉၃)
- ၉။ အာယသ္မာ ဒဗ္ဗော ဝဒေတိ။ (၁၉၃)
- ၁၀။ ကလျာဏဘတ္တိကော ဂဟပတိ ဒေတိ။ (၁၉၄)
- ၁၁။ ဘဂဝါ ဇာနာတိ။ (၁၉၇)
- ၁၂။ န သာ အပရဇ္ဈတိ။ (၁၉၇)
- ၁၃။ အာယသ္မာ ဒဗ္ဗော ယာစတိ။ (၁၉၈)
- ၁၄။ ဥပါသကော ဃဇ္ဇေတိ။ (၂၅၄)
- ၁၅။ စောဠကံ နပ္ပဟောတိ။ (၂၅၅)
- ၁၆။ အယံ ဘိက္ခု ဝိပွကဇရာတိ။ (၂၇၃)
- ၁၇။ ဝိဟာဇရာ ပါပုဏာတိ။ ၃၁၆)
- ၁၈။ ဘဂဝါ ကထေတိ။ (ဘာသတိ။)
- ၁၉။ သေနာသနံ ဒုဿတိ။ (၃၁၈)
- ၂၀။ အဇာတသတ္တု ဂစ္ဆတိ။ (၃၄၁)

စူဠဝါအတွက် ပါဠိသိက္ခာ

- ၂၁။ ကဒလီ (ဝေဠု၊ နဠော)ဒေတိ။ (၃၄၆)
- ၂၂။ အဿတရီ ဂဏှာတိ။ (၃၄၆)
- ၂၃။ ဘဂဝါ အပဿာဒေတိ။ (၃၄၇)
- ၂၄။ ဘဂဝါ ဥက္ကံသတိ။ (၃၄၇)
- ၂၅။ ဘဂဝါ အာလပတိ။ (၃၈၄)
- ၂၆။ အယံ ဂဟပတိ ပရိစ္စဇေတိ။ (၃၀၇)
- ၂၇။ န ကောစိ ဩဝဒတိ အနုဿာသတိ။ (၃၀၈)
- ၂၈။ န အန္တော ပညာယတိ။ (၃၃၇)
- ၂၉။ ယော ပဿတိ။ (၃၃၉)
- ၃၀။ သတ္တာ အာမန္တေတိ။ (၃၄၀)
- ၃၁။ ယော ပဋိကဓောတိ။ (၃၅၂)
- ၃၂။ နဝမော အနုဿာဝေတိ။ (၃၆၇)
- ၃၃။ ဧကော ဟောတိ။ (၃၆၇)
- ၃၄။ ကိမိ သဏ္ဌာတိ။ (၃၉၁)
- ၃၅။ တထာဂတော အနုကမ္ပတိ။ (၂၆၇)

* * * * *

အနိ

- ၁။ ပဏ္ဍုက၊ လောဟိတကာ ဘိက္ခု။ ဝဒန္တိ။ (၁)
- ၂။ ဘဏ္ဍာနာနိ ဥပ္ပဇန္တိ။ (သံဝတ္တန္တိ)။ (၁)
- ၃။ ဘိက္ခု။ ဝိဝဒန္တိ။ (၂၁၃)
- ၄။ ဘိက္ခု။ အာဂစ္ဆန္တိ။ (၁၉၃)
- ၅။ တေ အပဒိသန္တိ။ (၁၉၃)
- ၆။ မနုဿာ ဣစ္ဆန္တိ။ (၁၉၄)
- ၇။ အယျာ နာလပန္တိ။ (၁၉၆)
- ၈။ ဘိက္ခု။ အနုဒ္ဓံသေန္တိ။ (၁၉၈)

- ၉။ ဘဒန္တာ အာဂစ္ဆန္တိ။ (၂၆၉)
၁၀။ သတ္တရသဝဂ္ဂိယာ ဘိက္ခု ပဋိသင်္ခရေန္တိ။ (၃၁၆)
၁၁။ ဘိက္ခု ကိလမန္တိ။ (၃၁၉)
၁၂။ ဘိက္ခု ပရိယာပုဏန္တိ။ (၃၁၉)
၁၃။ ဘိက္ခု ဥဒ္ဓိသာပေန္တိ။ (၃၁၉)
၁၄။ မနုဿာ န သက္ကောန္တိ။ (၃၂၉)
၁၅။ န သာဝကာ ရက္ခန္တိ။ (၃၄၅)
၁၆။ ယေ ဒေန္တိ၊ တေ ဩဝဒန္တိ အနုသာသန္တိ။ (၃၀၈)
၁၇။ န ဟိ တာတ အနုရုဒ္ဓ ကမ္မန္တာ ခီယန္တိ။ (၃၃၇)
၁၈။ ဒွေ ဘာတိကာ ဟောန္တိ။ (၃၃၆)
၁၉။ သကျကုမာရာ အနုပဗ္ဗဇန္တိ။ (၃၃၆)
၂၀။ ဣမေ သမဏာ ဥဿယန္တိ။ (၃၄၉)
၂၁။ န ဘိက္ခု အပရုဇ္ဈန္တိ။ (၃၅၁)
၂၂။ ဝတ္တာရော ဟောန္တိ။ (၃၆၇)
၂၃။ မဟာနဒိယော ဇဟန္တိ။ (၄၂၀)
၂၄။ ဓာရာ ပပတန္တိ။ (၄၂၀)
၂၅။ သာဝကာ နာတိက္ကမန္တိ။ (၄၂၁)
၂၆။ အသုရာ (ဘိက္ခု) အဘိရမန္တိ။ (၄၂၁)
၂၇။ ဘိက္ခု ပရိနိဗ္ဗာယန္တိ။ (၄၂၃)
၂၈။ ဘိက္ခုနိယော ခမာပေန္တိ။ (၄၅၁)
၂၉။ ဘိက္ခု ပုစ္ဆန္တိ။ (၄၆၃)
၃၀။ ဥပသမ္ပဒါပေက္ခာယော ဝိတ္ထာယန္တိ။ (၄၆၃)
၃၁။ ဘိက္ခု သာဒိယန္တိ။ (၉၅)
၃၂။ ဣမေ အနုဒ္ဓိသေန္တိ။ (၁၉၇)
၃၃။ န ခေါ ဒဗ္ဗ ဒဗ္ဗာ ဧဝံ နိဗ္ဗေဋ္ဌေန္တိ။ (၁၉၇)

သိ

- ၁။ သရသိ တံ။ (၁၉၆)
- ၂။ တံ အဇ္ဈပေက္ခသိ။ (၁၉၆)
- ၃။ တံ ဓာရေသိ။ (၂၇၃)
- ၄။ တံ သရသိ။ (၃၁၀)
- ၅။ ကောသိ တံ။ (၃၄၁)
- ၆။ (တံ) နိဝတ္ထေသိ။ (၃၃၉)
- ၇။ တံ ပဋိကရောသိ။ (၃၅၂)
- ၈။ တွဉ္ဇာသိ အာဂန္တုကော။ (၃၀၅)
- ၉။ နသိ အနိမိတ္တာ။ (၄၆၃)
- ၁၀။ နသိ နိမိတ္တမတ္တာ။ (၄၆၃)
- ၁၁။ နသိ အလောဟိတာ။ (၄၆၃)
- ၁၂။ နသိ ဓုဝလောဟိတာ။ (ဓုဝစောဠာ၊ ပဠရန္တိ၊ သိခရဏီ၊ ဣတ္ထိ
ပဏ္ဍကာ၊ ဝေပုရိသိကာ၊ သမ္ဘိန္ဒာ၊ ဥဘတော ဗျဉ္ဇနာ)။ (၄၆၃)
- ၁၃။ နသိ ရာဇဘဋီ။ (၄၆၃)
- ၁၄။ မနုဿာသိ။ (၄၆၃)
- ၁၅။ ဣတ္ထိသိ။ (၄၆၃)
- ၁၆။ ဘုဇိဿာသိ။ (၄၆၃)
- ၁၇။ အဏဏာသိ။ (၄၆၃)
- ၁၈။ အနုညာတာသိ မာတာပိတူဟိ သာမိကေန။ (၄၆၃)
- ၁၉။ ပရိပုဏ္ဏဝိသတိဝဿာသိ။ (၄၆၃)
- ၂၀။ ကိန္နာမာသိ။ (၄၆၃)
- ၂၁။ တံ ပဋိဗာဟသိ။ (၃၁၈)
- ၂၂။ တံ ဝဒေသိ။ (၃၀၂)
- ၂၃။ အက္ခောသသိ တံ။ (၃၉)
- ၂၄။ ပရိဘာသသိ တံ။ (၃၉)

၂၅။ တံ ပဋိသမ္ဘောဒသိ။ (၃၀၂)

၂၆။ တံ ပရက္ကမသိ။ (၃၆၀)

မိ

၁။ ဝန္ဓာမိ အယျာ။ (၁၉၆)

၂။ အဟံ ကရောမိ။ (၁၉၆)

၃။ အဟံ အပရဇ္ဈာမိ။ (၁၉၆)

၄။ အဟံ နာဘိဇာနာမိ။ (၁၉၆)

၅။ အဟံ ဟောမိ။ (၃၁၀)

၆။ အဟံ အတိက္ကမာမိ။ (၃၁၁)

၇။ အဟံ သရာမိ။ (၃၁၁)

၈။ အဟံ ခါဒါမိ။ (၃၁၁)

၉။ အဟံ ဓာရယာမိ။ (၄)

၁၀။ အဟံ ဘာယာမိ။ (၃၄၁)

၁၁။ အဟံ ပဋိဇာနာမိ။ (၃၇၅)

၁၂။ အဟံ ပစ္စာသီသာမိ။ (၃၇၅)

၁၃။ အဟံ ဒေမိ။ (၃၀၅)

၁၄။ နာဟံ သက္ကောမိ။ (၃၃၆)

၁၅။ ကုစ္ဆာမဟံ။ (၃၃၇)

၁၆။ အဟံ နိယျာဒေမိ။ (၃၃၈)

၁၇။ အဟံ ဥဒါနမိ။ (၃၄၈)

၁၈။ ပရိသုဒ္ဓါဇီဝေါမှိ။ (၃၄၃)

၁၉။ ပရိသုဒ္ဓါသီလောမှိ။ (၃၄၃)

၂၀။ အဟံ ဌပေမိ။ (၄၂၄)

၂၁။ အဟံ ပနမှိ ဒလိဒ္ဓေါ။ (၃၀၈)

စုစုပေါင်းအတွက် ပါဠိသိက္ခာ

၇

- ၂၂။ သောဟံ ပါတေမိ၊ ဝတ္ထာမိ။ (၂၆၅)
- ၂၃။ အဟံ မုဉ္ဇာမိ။ (၃၁၈)
- ၂၄။ အဟံ ဂဏှာမိ။ (၃၁၈)
- ၂၅။ အဟံ ဝဒါမိ။ (၃၀၂)
- ၂၆။ နာဟံ အက္ခောသာမိ ပရိဘာသာမိ။ (၃၉)
- ၂၇။ နာမိဝါသေမိ။ (၃၈)
- ၂၈။ အဟံ ပသာဒေမိ။ (၄၄)
- ၂၉။ နာဟံ ပဿာမိ။ (၄၈၅)
- ၃၀။ အဟံ ဒေသေမိ။ (၄၈၅)
- ၃၁။ အဟံ န ဥပေမိ။ (၄၃၁)

မ

- ၁။ ဂိလာနာ မယမှာ။ (၃၁၆)
- ၂။ မယံ ပရိယာပုဏာမ။ (၃၁၉)
- ၃။ မယံ ဒေမ။ (၃၂၁)
- ၄။ မယံ ဘာဇေမ။ (၃၂၂)
- ၅။ န မယံ သက္ကောမ။ (၃၁၅)
- ၆။ မယံ ပုစ္ဆာမ။ (၃၁၈)
- ၇။ မယံ ပဋိဂ္ဂဏှာမ။ (၃၅၂)
- ၈။ မယဉ္ဇမှာ ဥပသမ္ပန္နာ။ (၄၄၇)
- ၉။ မယံ ပဋိပဇ္ဇာမ။ (၄၄၉)
- ၁၀။ မယံ အာရောပေမ။ (၂၈၀)
- ၁၁။ မယံ ဝတ္ထာမ။ (၃၆၁)
- ၁၂။ ဂိလာနာမှ။ (၃၁၅)
- ၁၃။ မယံ ပဋိသင်္ခရောမ။ (၄၈၂)

တုလျှတ် - လိဂံတ်

- ၁။ အနက်တူပါ၊ ပုဒ်တွေဟာ၊ မည်ပါတုလျက်၊
- ၂။ လိင်အနက်သာ၊ ရှိလေပါ၊ ပုဒ်ဟာ လိဂံတ်မှတ်၊
- ၃။ ထိုဝါကျမှာ၊ ကြိယာ၊ မပါရှိဟုမှတ်၊

- ၁။ အယံ ဓမ္မော။ (၃၆၇)
- ၂။ အယံ ဝိနယော။ (၃၆၇)
- ၃။ ဣဒံ သတ္ထုသာသနံ။ (၃၆၇)
- ၄။ နေသော ဓမ္မော။ (၄၄၉)
- ၅။ နေသော ဝိနယော။ (၄၄၉)
- ၆။ နေတံ သတ္ထုသာသနံ။ (၄၄၉)
- ၇။ မဟာသမုဒ္ဒေါ (အယံ ဓမ္မဝိနယော) ဗဟုရတနော အနေကရတနော။ (၄၂၃)
- ၈။ မဟာသမုဒ္ဒေါ (အယံ ဓမ္မဝိနယော) ဧကရသော။ (လောဏရ သော+ဝိမုတ္တိရသော)။ (၄၂၃)
- ၉။ အယံ မဇ္ဈော။ (၁၉၄)
- ၁၀။ အယံ ကတ္တရဒဏ္ဍော။ (၁၉၄)
- ၁၁။ အယံ ဘိသိ။ (၁၉၄)
- ၁၂။ ဣဒံ ပိဋံ။ (ဗိမ္မောဟနံ၊ ဝစ္စဋ္ဌာနံ၊ ပဿာဝဋ္ဌာနံ၊ ပါနီယံ၊ ပရိဘောဇနီယံ) (၁၉၄)
- ၁၃။ ဣဒံ သံဃဿ ကတိကသဏ္ဌာနံ။ (၁၉၄)
- ၁၄။ ဧသော ဟေ ဂဟပတိ အာဝါသော။ (၃၆)
- ၁၅။ စဏ္ဍာ တေ ဘိက္ခု ဖရုသာ။ (၂၈)
- ၁၆။ ဓမ္မဝါဒီ ဗဟုတရာ။ (၂၂၈)
- ၁၇။ အဓမ္မဝါဒီ ဗဟုတရာ။ (၂၂၈)
- ၁၈။ သံယော သာမီ။ (၃၂၇)

စုဠဝါအတွက် ပါဠိသိက္ခာ

၉

- ၁၉။ စက္ကာ ခေါ် သာကိယာ။ (၃၃၈)
- ၂၀။ ပုဗ္ဗေ ခေါ် ကုမာရ မနုဿာ ဒီဃာယုကာ။
ဧတရဟိ အပ္ပါယုကာ။ (၃၅၀)
- ၂၁။ ဂိဟိ ဘိက္ခုဝေ မင်္ဂလိကာ။ (၂၆၈)
- ၂၂။ မယံ ခေါ် ဘဂိနိ နိစ္စဘတ္တိကာ။ (၁၉၅)
- ၂၃။ အယံ တေ ပတ္တော။ (၄၆၇)
- ၂၄။ အယံ သံဃာဋီ။ (၄၆၇)
- ၂၅။ အယံ ဥတ္တရာသင်္ဂီ။ (၄၆၇)
- ၂၆။ အယံ အန္တရဝါသကော။ (၄၆၇)
- ၂၇။ ဣဒံ သံကစ္ဆိကံ။ (၄၆၇)
- ၂၈။ အယံ ဥဒကသာဋီကာ။ (၄၆၇)
- ၂၉။ ကာနာမာ တေ ပဝတ္တိနီ။ (၄၆၅)
- ၃၀။ အယံ တေ သစ္စကာလော ဘူတကာလော။ (၄၆၅)

ကတ္တာ၊ ကံနင့် ကြိယာ (ပစ္စုပ္ပန်)

- ၁။ ပြုလုပ်တတ်တာ၊ ကတ္တာ၊ ပါ၊ ကြိယာ ပြုခြင်းပါ၊
- ၂။ အပြုခံရ၊ ကံမည်စွ၊ ခွဲရဤ (၃) ဖြာ၊
- ၃။ ကတ္တာ၊ ဟောမှာ၊ ကံပုဒ်ဟာ၊ ဒုတိယာဝိဘတ်ပါ၊
- ၄။ အနည်းကံမှာ၊ (ကို) ပေးပါ၊ များမှာ (တို့ကို) ပေး။
- ၅။ အနည်းကံမှာ၊ (သို့) ပေးပါ၊ များမှာ (တို့သို့) ပေး။

- ၁။ သဗ္ဗေဝိမေ သမဏာ န ကုလဝံ ဂမေန္တိ။ (၄၈၉)
- ၂။ ဧတေ သမဏဗြာဟ္မဏာ သုရံ ပိဝန္တိ။ မေရယံ ပိဝန္တိ။ (၄၉၃)
- ၃။ ဧတေ သမဏဗြာဟ္မဏာ ဇာတရူပရဇတံ သာဒိယန္တိ။ (၄၉၃)

- ၄။ အဟံ ကိရယသ္မန္တေ ဥပါသကေ အက္ခောသမိ
ပရိဘာသမိ။ (၄၉၂)
- ၅။ အယံ အာဝုသော ယသော ဥပါသကေ အက္ခောသတိ
ပရိဘာသတိ။ (၄၉၂)
- ၆။ ဟန္တဿ မယံ ပဋိသာရဏီယကမ္ပံ ကရောမ။ (၄၉၂)
- ၇။ ယောဟံ အဓမ္မံ အဓမ္မောတိ ဝဒါမိ၊ ဓမ္မံ ဓမ္မောတိ ဝဒါမိ။
(၄၉၂)
- ၈။ ဝဇ္ဇိပုတ္တကာ ဘိက္ခု ဒသ ဝတ္ထုနိ ဒီပေန္တိ။ (၄၉၁)
- ၉။ အပါဝုသော အမှာကံ သတ္တာရံ ဇာနာသိ။ (၄၈၀)
- ၁၀။ နာဟံ တံ ဒုက္ကဋ် ပဿာမိ။ (၄၈၅)
- ၁၁။ အပိ စာယသ္မန္တာနံ သဒ္ဓါယ ဒေသေမိ တံ ဒုက္ကဋ်။ (၄၈၅)
- ၁၂။ န ဘဂဝါ အနုဇာနာတိ မာတုဂါမဿ ပဗ္ဗဇ္ဇံ။ (၄၄၃)
- ၁၃။ ပစ္စိမံ ဇနတံ တထာဂတော အနုကမ္ပတိ။ (၂၆၇)
- ၁၄။ သော ဝမ္ဘော သံဃံ ပတ္တုတ္တုဇ္ဇနံ ယာစတိ။ (၂၆၅)
- ၁၅။ သံယော ပတ္တံ ဥတ္တုဇ္ဇတိ။ (၂၆၅)
- ၁၆။ ဗောဓိရာဇကုမာရော ဘဂဝတော ပါဒေ သိရဿ ဝန္တတိ။
(၂၆၅)
- ၁၇။ ယော အာယတိံ သံဝရံ အာပဇ္ဇတိ။ (၂၆၄)
- ၁၈။ န ဗုဒ္ဓဿ (ဓမ္မဿ၊ သံဃဿ) အဝဏ္ဏံ ဘာသတိ။ (၂၆၄)
- ၁၉။ သော ဝမ္ဘော လောမံ ပါတေတိ။ (၁၆၅)
- ၂၀။ သော ဝမ္ဘော နေတ္တာရံ ဝတ္တတိ။ (၂၆၅)
- ၂၁။ တံ အာဝုသော ဝမ္မ အမေ အဇ္ဈုပေက္ခသိ။ (၂၆၂)
- ၂၂။ ယေန ဘဂဝါ တေနုသင်္ဂမ။ (၂၆၂)
- ၂၃။ သရသိ တံ ဒဗ္ဗ။ (၂၆၃)
- ၂၄။ ယထာ မံ ဘန္တေ ဘဂဝါ ဇာနာတိ။ (၂၆၃)
- ၂၅။ ဧကော ဘိက္ခု အနာစာရံ စရတိ။ (၂၅၅)

စုဠဝါအတွက် ပါဠိသိက္ခာ

၁၁

- ၂၆။ အဘိညာတာ အဘိညာတာ သကျကုမာရာ ဘဂဝန္တံ ပဗ္ဗဇိတံ
အနုပဗ္ဗဇန္တိ။ (၃၃၆)
- ၂၇။ ယာဝါဟံ ပုတ္တေ စ ဘာတရော စ ရန္တံ နိယျာဒေမိ။ (၃၃၈)
- ၂၈။ အဟံ ဥဒါနံ ဥဒါနေမိ။ (၃၄၀)
- ၂၉။ သတ္တာ တံ အာဝုသော ဘဒ္ဒိယ အာမန္တေတိ။ (၃၄၀)
- ၃၀။ ဘာယသိ မံ တံ ကုမာရ။ (၃၄၁)

ကတ္တား၊ ကံနင့် ကြိယာ အတိတ်ကတ္တားဟောဝါကျများ

- ၁။ ဖြစ်ပြီးလေက၊ အတိတ်၊ နက်က (ပြီ) (ခုံသည်)။
- ၂။ အနည်းကြိယာ၊ (ကုန်) မပါ၊ များမှာ (ကုန်) ပါသည်။
- ၃။ ကြိယာ - ကတ္တား၊ ဝုဏ်တူငြား၊ တူငြားအရသည်။
- ၁။ ဘဂဝါ ဥပါလိံ ကပ္ပကံ ပဌမံ ပဗ္ဗာဇေသိ။ ပစ္ဆာ တေ
သကျကုမာရေ။ (၃၃၉)
- ၂။ အာယသ္မာ ဘဒ္ဒိယော တိသ္မော ဝိဇ္ဇာ သစ္စာကာသိ။ (၃၃၉)
- ၃။ အာယသ္မာ အနုရုဒ္ဓေါ ဒိဗ္ဗစက္ခု ဥပ္ပါဒေသိ။ (၃၃၉)
- ၄။ အာယသ္မာ အာနန္ဒော သောတာပတ္တိဖလံ သစ္စာကာသိ။ (၃၃၉)
- ၅။ ဒေဝဒတ္တော ပေါထုဇနိကံ ဣဒ္ဓိ အဘိနိပ္ပါဒေသိ။ (၃၃၉)
- ၆။ အာယသ္မာ ဘဒ္ဒိယော ဥဒါနံ ဥဒါနေသိ။ (၃၃၉)
- ၇။ အဒ္ဓသာသုံ ခေါ တေ သကျကုမာရာ ဥပါလိံ ကပ္ပကံ
ဒူရတောဝ အာဂစ္ဆန္တိ။ (၃၃၉)
- ၈။ ဒိသ္မာန ဥပါလိံ ကပ္ပကံ ဧတဒဝေါစုံ။ (၃၃၉)
- ၉။ သုဠ ဘဏေ ဥပါလိံ အကာသိ ယမ္ပိ န နိဝတ္တော။ (၃၃၉)
- ၁၀။ ဘဒ္ဒိယော သကျရာဇာ သကျာနံ ရန္တံ ကာရေသိ။ (၃၃၇)

၁၂

သာမဏေကျော်

၁၁။ သဟ စိတ္တုပ္ပါဒါဝ ဒေဝဒတ္တော တဿာ ဣဒ္ဓိယာ ပရိဟာယိ။
(၃၄၂)

၁၂။ ပရာဘဝါယ ဒေဝဒတ္တဿ လာဘသက္ကာရသိလောကော
ဥပပါဒိ။ (၃၄၆)

၁၃။ အယဉ္ဇရဟိ ဒေဝဒတ္တဿ ဘဂဝတိ ပဌမော အာယာတော
အဟောသိ။ (၃၄၇)

၁၄။ ဗိမ္ဗိသာရော တေ အဋ္ဌာနေ အကာသိ။ (၃၅၁)

၁၅။ ဗိမ္ဗိသာရော တေ နီစေ ဌာနေ ဌပေသိ။ (၃၅၁)

၁၆။ ဗိမ္ဗိသာရော တေ ဥစ္စေ ဌာနေ ဌပေသိ။ (၃၅၁)

၁၇။ ဒေဝဒတ္တော မဟတိ သိလံ ပဝိဇ္ဇိ။ (၃၅၄)

၁၈။ ဒွေ ပဗ္ဗတကုဋ္ဌာ သမာဂန္တာ တံ သိလံ သမ္ပုဋ္ဌိသု။ (၃၅၄)

၁၉။ တတော ပပတိကာ ဥပ္ပတိတွာ ဘဂဝတော ပါဒေ ရဟိရံ
ဥပ္ပါဒေသိ။ (၃၅၄)

၂၀။ နာဠာဂိရိ ဟတ္ထိ ပဋိကုဋိယောဝ ဩသက္ကိ။ (၃၅၇)

၂၁။ နာဠာဂိရိ ဟတ္ထိ ဟတ္ထိသာလံ ဂန္တာ သကေ ဌာနေ အဋ္ဌာသိ။
(၃၅၇)

၂၂။ တထာ ဒန္တော စ ပန နာဠာဂိရိ ဟတ္ထိ အဟောသိ။ (၃၅၇)

၂၃။ ဒေဝဒတ္တဿ လာဘသက္ကာရော ပရိဟာယိ။ (၃၅၇)

၂၄။ ဘဂဝတော စ လာဘသက္ကာရော အဘိဝဓိ။ (၃၅၇)

၂၅။ ဒေဝဒတ္တဿ တတ္ထေဝ ဥဏှံ လောဟိတံ မုခတော ဥဂ္ဂဇ္ဈိ။
(၃၆၃)

၂၆။ ကောကာလိကော ဒေဝဒတ္တံ ဥဋ္ဌာပေသိ။ (၃၆၃)

၂၇။ န ခေါဟံ ဘန္တေ ဘဂဝန္တံ ပုတ္တိ။ (၄၈၄)

၂၈။ အပိန ခေါ တုမေ သမဏံ အာနန္တံ ပဿိတ္ထ။ (၄၈၈)

၂၉။ အပဿိမှာ ခေါ မယံ ဒေဝ အယျံ အာနန္တံ။ (၄၈၈)

၃၀။ အာယသ္မာ ရေဝတော အဂ္ဂဠုပုရာ သဟဇာတိ အဂမာသိ။
(၄၉၈)

ကတ္တား၊ ကံနှင့် ကြိယာ
အနာဂတ်ကတ္တားဟောဝါကျများ

- ၁။ မဖြစ်သေးက၊ နာဂတ၊ နက်ကအံ့ - လိမ့်မည်။
- ၂။ အနည်းကြိယာ၊ (ကုန်) မပါ၊ များမှာ (ကုန်) ပါသည်။
- ၃။ ကြိယာ - ကတ္တား၊ ဝတ်တုငြား၊ တုငြားအရသည်။

- ၁။ ဣမဿ မယံ အဘိဝါဒန ပစ္စုဋ္ဌာန အဉ္ဇလိကမ္မ-သာမိစိကမ္မံ
ကရိယာမ။ (၃၃၉)
- ၂။ ဧဝံ အမှာကံ သာကိယာနံ သာကိယမာနော နိဗ္ဗာနာ-
ယိဿတိ။ (၃၃၉)
- ၃။ ဥဘောပိ အဂါရသ္မာ အနဂါရိယံ ပဗ္ဗဇိယာမ။ (၃၃၈)
- ၄။ န စိရံ သမ္ပ သတ္တာဟော အာဂမေယာမိ။ (၃၃၈)
- ၅။ တွံ ဝါ ပဗ္ဗဇ္ဇ အဟံ ဝါ ပဗ္ဗဇိယာမိ။ (၃၃၆)
- ၆။ ကဒါ ကမ္မာ ဒိယိဿန္တိ။ (၃၃၇)
- ၇။ ကဒါ ကမ္မာနံ အန္တော ပညာယိဿတိ။ (၃၃၇)
- ၈။ ကဒါ မယံ အပ္ပေါဿုက္ကာ ပရိစာရေယာမ။ (၃၃၇)
- ၉။ မရဏေနပိ ဝေါ အကာမကာ ဝိနာ ဘဝိယာမိ။ (၃၃၇)
- ၁၀။ ကိံ ပနာဟံ တုမေ ဇီဝန္တေ အနုဇာနိဿာမိအဂါရသ္မာ အန-
ဂါရိယံ ပဗ္ဗဇ္ဇာယ။ (၃၃၇)
- ၁၁။ တသ္မိံ မေ ပသန္နေ ဗဟုလာဘသတ္တာရော ဥပ္ပဇ္ဇိဿတိ။ (၃၄၁)
- ၁၂။ အဟံ ဘိက္ခုသံယံ ပရိဟရိယာမိ။ (၃၄၂)
- ၁၃။ ဣဒါနိံ သော မောယပုရိသော အတ္တနာဝ အတ္တာနံ
ပါတုကရိဿတိ။ (၃၄၃)
- ၁၄။ ယံ တုမော ကရိဿတိ၊ တုမောဝ တေန ပညာယိဿတိ။ (၃၄၃)
- ၁၅။ ယထာ ရာဇာ ဝက္ခတိ၊ တထာ ကရိယာမ။ (၃၅၀)
- ၁၆။ အဟံ ဘဂဝန္တံ ဟန္တာ ဗုဒ္ဓေါ ဘဝိယာမိ။ (၃၅၀)

၁၄

သာမဏေကျော်

၁၇။ အဟမေဝ သမဏံ ဂေါတမံ ဇီဝိတာ ဝေါရောပေဿာမိ။
(၃၅၃)

၁၈။ ဣမာယ သမဏံ ဂေါတမံ ဇီဝိတာ ဝေါရောပေဿာမိ။
(၃၅၄)

၁၉။ အဇ္ဇေတဂ္ဂေ ဘန္တေ ဒေဝဒတ္တော သံဃံ ဘိန္ဒိဿတိ။ (၃၆၁)

၂၀။ ဣမာနိ ပဉ္စ ဝတ္ထုနိ သမဏော ဂေါတမော နာနုဇာနိ-ဿတိ။
(၃၅၉)

၂၁။ တေ မယံ ဣမေဟိ ပဉ္စဟိ ဝတ္ထုဟိ ဇနံ သညာပေဿာမ။
(၃၅၉)

၂၂။ ဧတ မယံ အာဂုသော သမဏံ ဂေါတမံ ဥပသင်္ကမိတ္တာ
ပဉ္စ ဝတ္ထုနိ ယာစိဿာမ။ (၃၅၈)

၂၃။ တမဟံ အာယမိဿာမိ။ (၃၆၃)

၂၄။ ဣဒါနိ ဣမေ ဣမာဟိ သဒ္ဓိံ အဘိရမိဿန္တိ။ (၄၅၅)

၂၅။ ဘဂဝတော သန္တိကေ ဥပသမ္ပဋိဿာမိ။ (၄၇၁)

၂၆။ သစေ မယံ ခုဒ္ဒါနုခုဒ္ဒကာနိ သိက္ခာပဒါနိ သမူဟာနိဿာမ၊
ဘဝိဿန္တိ ဝတ္တာရော။ (၄၈၄)

၂၇။ ကိံ ပန ဘဝံ အာနန္ဒော တာဝ ဗဟုံ စိဝရံ ကရိဿတိ။ (၄၈၈)

၂၈။ တာနိ ကထံ ကရိဿထ။ (၄၈၈)

၂၉။ သောဟံ တေဟိ အာကိဏ္ဏော န ဖာသု ဂမိဿာမိ။ (၄၉၇)

၃၀။ အာဂတေ ဘိက္ခု အနုမာနေဿာမ။

၃၁။ တေ အညမည် သုတ္တန္တံ သင်္ဂါယိဿန္တိ။ (၁၉၃)

၃၂။ တေ အညမည် ဝိနယံ ဝိနိစ္ဆိနိဿန္တိ။ (၁၉၃)

၃၃။ တေ အညမည် ဓမ္မံ သာကစ္ဆိဿန္တိ။ (၁၉၃)

၃၄။ တေ အညမည် န ဗျာဗာဓိဿန္တိ။ (၁၉၃)

၃၅။ ဣမာယိမေ အာယသ္မန္တော ရတိယာ အစ္ဆိဿန္တိ။ (၁၉၃)

၃၆။ မယံ အာယသ္မတော ဒဗ္ဗဿ ဣဒ္ဓိပါဠိဟာရိယံ ပဿိဿာမ။
(၁၉၃)

ကံ (၂) ပုဒ်ရှိတဲ့ ဝါကျများ

- ၁။ အာယသ္မာ ဒဗ္ဗော သံဃံ သတိဝိနယံ ယာစတိ။ (၁၉၈)
- ၂။ ကလျာဏဘတ္တိကော ဂဟပတိ အာယသ္မန္တံ ဒဗ္ဗံ ဧတဒဝေါစ။ (၁၉၅)
- ၃။ သောဟံ သံဃံ သတိဝိနယံ ယာစာမိ။ (၁၉၇)
- ၄။ ဝိသာခါ ဘဂဝန္တံ ဧတဒဝေါစ။ (၂၆၈)
- ၅။ သောဟံ သံဃံ သိက္ခာသမ္ပုတိ ယာစာမိ။ (၂၇၁)
- ၆။ ဧကာဟံ ဘန္တေ အာနန္ဒ ဘဂဝန္တံ ဝရံ ယာစာမိ။ (၄၄၈)
- ၇။ သံဃံ အယျေ ဥပသမ္ပဒံ ယာစာမိ။ (၄၆၅)
- ၈။ သော သံဃံ ပရိဝါသံ ယာစတိ။ (၁၄၉)
- ၉။ သော သံဃံ မူလာယ ပဋိကဿနံ ယာစတိ။ (၁၇၉)
- ၁၀။ သော သံဃံ သမောဓာနပရိဝါသံ ယာစတိ။ (၁၇၉)
- ၁၁။ သော သံဃံ မာနတ္ထံ ယာစတိ။ (၁၀၅)
- ၁၂။ သော သံဃံ အဗ္ဘာနံ ယာစတိ။ (၁၁၂)
- ၁၃။ သော အမူဠော သံဃံ အမူဠဝိနယံ ယာစတိ။ (၂၀၁)
- ၁၄။ အဟံ ဣတ္ထန္ဒာမံ အန္တရာယိကေ ဓမ္မေ ပုစ္ဆေယျံ။ (၄၆၅)
- ၁၅။ ယံ တွံ န ဘဂဝန္တံ ယာစိ။ (၄၈၆)
- ၁၆။ သော သံဃံ ပတ္တုက္ကုဇ္ဇနံ ယာစတိ။ (၂၆၅)
- ၁၇။ အဟံ အာယသ္မန္တံ သဗ္ဗကာမိံ ဝိနယံ ပုစ္ဆေယျံ။ (၅၀၅)

(ပတ်လုံး)ဟု ပေးရသော ဒုတိယာဝိဘက်

- ၁။ ရှိန်ဟောပုဒ်မှာ၊ ဒုတိယာ၊ နက်မှာ (ပတ်လုံး) ပေး။
- ၂။ ကြိယာ - ဂုဏ် - ခြိမ်းခြံမပြတ်၊ ယှဉ်လတ် အစွန့်သံယောဂ။

- ၁။ သဗ္ဗဂိုယာ ဘိက္ခုနီယော သဗ္ဗကာလံ ကဋိသုတ္တကံ ဓာရေန္တိ။
(၄၆၃)
- ၂။ ယံ မမ အဿ ဒီဃရတ္တံ ဟိတာယ သုခါယ။ (၂၆၇)
- ၃။ ဣဓ မယံ ဝဿံ ဝသိဿာမ။ (၃၁၆)
- ၄။ သစာယံ ဣဓ ဝဿံ ဝသိဿတိ။ သဗ္ဗေဝ မယံ န ဖာသု
ဘဝိဿာမ။ (၃၁၈)
- ၅။ အာဂမေဟိ သမ္ပ သတ္တ ဝဿာနိ။ (ဆ၊ ပဉ္စ၊ စတ္တာရိ၊ တိဏိ၊
ဒွေ ဝဿာနိ) ဧကံ ဝဿံ။ (၃၃၈)
- ၆။ အာဂမေဟိ သမ္ပ သတ္တ မာသေ။ (ဆ၊ ပဉ္စ၊ စတ္တာရိ၊ တိဏိ၊
ဒွေ မာသေ)။ ဧကံ မာသံ၊ အမူမာသံ။ (၃၃၈)
- ၇။ နာဟံ သက္ကောမိ သတ္တ ဝဿာနိ (ဆ၊ ပဉ္စ၊ စတ္တာရိ၊ တိဏိ၊
ဒွေ မာသေ) ဧကံ မာသံ၊ အမူမာသံ။ (၃၃၈)
- ၈။ အာဂမေဟိ သမ္ပ သတ္တာဟံ။ (၃၃၈)
- ၉။ ဘဂဝါ ဗဟုဒေဝ ရတ္တိံ ဘိက္ခုန္တု ဓမ္မိယာ ကထာယ
သန္တဿေတွာ မံ အဇ္ဈေသတိ။ (၃၆၄)
- ၁၀။ ကပ္ပံ နိရယမ္ပိ ပစ္စတိ။ (၃၆၉)
- ၁၁။ ကပ္ပံ သဂ္ဂမ္ပိ မောဒတိ။ (၃၆၉)
- ၁၂။ န အညေဟိ ဘိက္ခုဟိ ရာဇဂဟေ ဝဿံ ဝသိတဗ္ဗံ။ (၄၈၁)
- ၁၃။ ထေရာ ဘိက္ခု ပဌမံ မာသံ ခဏ္ဍဖုလ္လံ ပဋိသင်္ခရိသု။ (၄၈၂)
- ၁၄။ မဇ္ဈိမံ မာသံ သန္နိပတိတွာ ဓမ္မဉ္စ ဝိနယဉ္စ သင်္ဂါယိဿာမ။
(၄၈၂)
- ၁၅။ ဝဿသဟဿံ သဒ္ဓမ္မော တိဋ္ဌေယျ။ (၄၄၆)
- ၁၆။ ပဉ္စေဝ ဒါနိ အာနန္တ ဝဿသတာနိ သဒ္ဓမ္မော ဌဿတိ။
(၄၄၆)
- ၁၇။ ဘိက္ခု သေနာသနံ ဂဟေတွာ သဗ္ဗကာလံ ပဋိဇာဟန္တိ။
(၃၁၈)

စုဠာအတွက် ပါဠိသိက္ခာ

၁၇

- ၁၈။ အနုဇာနာမိ ဘိက္ခုဝေ ဝဿာနံ တေမာသံ ပဋိဗာဟိတုံ၊
ဥတုကာလံ ပန န ပဋိဗာဟိတုံ။ (၃၁၈)
- ၁၉။ ပဌမမ္ပိ၊ (ဒုတိယမ္ပိ၊ တတိယမ္ပိ) ယာမံ ဆာဒေတိ။ (၁၇၃)
- ၂၀။ အဟံ ခေါ သတ္တ ဝဿာနိ ဘဂဝန္တံ အနုဗန္ဓိ ဝိနယံ
ပရိယာပုဏန္တိ။ (၄၅၂)
- ၂၁။ တိဋ္ဌတု ဘဂဝါ (သုဂတော) ကပ္ပံ။ (၄၈၆)
- ၂၂။ ဗဟုဒေဝ ရတ္တိံ ကာယဂတာယ သတိယာ ဝိတိနာမေတွာ
ရတ္တိယာ ပစ္စုသသမယံ နိပဇ္ဇိဿာမိတိ ကာယံ အာဝဇ္ဇေသိ။
(၄၈၂)

ဒုတိယာဝိဘက် ကြိယာဝိသေသန

၁။ ကြိယာအား၊ ထူးပြုငြား၊ ခေါ်ထား၊ ကြိယာဝိသေသန။

၂။ နပုလ္လိင်ပ၊ ဒုတိယ၊ ဧကဝစန။

၃။ (စွာ) စသည်က၊ ဝိသေသန၊ ကြိယ - ဝိသေသျ။

၁။ ပိဏ္ဍုစာရိကာ ဘိက္ခု၊ အတိစိရမ္ပိ တိဋ္ဌန္တိ။ (၃၈၃)

၂။ ပိဏ္ဍုစာရိကာ အတိလဟုမ္ပိ နိဝတ္တန္တိ။ (၃၈၃)

၃။ န ကာယပ္ပစာလကံ အန္တရယရေ ဂန္တဗ္ဗံ နိသီဒိတဗ္ဗံ။ (၃၈၁)

၄။ န ဗာဟုပ္ပစာလကံ အန္တရယရေ ဂန္တဗ္ဗံ နိသီဒိတဗ္ဗံ။ (၃၈၁)

၅။ န သီသပ္ပစာလကံ အန္တရယရေ ဂန္တဗ္ဗံ နိသီဒိတဗ္ဗံ။ (၃၈၁)

၆။ နိစံ ကတွာ သာဓုကံ အပ္ပဋိယံသန္တေန ပတ္တော ဓောဝိတဗ္ဗော။
(၃၈၁)

၇။ န ပိဏ္ဍုက္ခေပကံ ဘုဉ္ဇိတဗ္ဗံ။ (၃၈၁)

၈။ န ကဗဠာဝစ္ဆေဒကံ ဘုဉ္ဇိတဗ္ဗံ။ (၃၈၁)

၉။ န အဝဂဏ္ဏကာရကံ ဘုဉ္ဇိတဗ္ဗံ။ (၃၈၁)

- ၁၀။ န ဟတ္ထနိဒ္ဒါနကံ ဘုဉ္ဇိတဗ္ဗံ။ (၃၈၁)
- ၁၁။ န သိတ္တာဝကာရကံ ဘုဉ္ဇိတဗ္ဗံ။ (၃၈၁)
- ၁၂။ န ဇိဝါနိစ္ဆာရဏံ ဘုဉ္ဇိတဗ္ဗံ။ (၃၈၁)
- ၁၃။ န စပုစပုကာရကံ ဘုဉ္ဇိတဗ္ဗံ။ (၃၈၁)
- ၁၄။ န သုရုသုရကာရကံ ဘုဉ္ဇိတဗ္ဗံ။ (၃၈၁)
- ၁၅။ န ဟတ္ထနိလ္လေဟကံ ဘုဉ္ဇိတဗ္ဗံ။ (၃၈၁)
- ၁၆။ န ပတ္တနိလ္လေဟကံ ဘုဉ္ဇိတဗ္ဗံ။ (၃၈၁)
- ၁၇။ န ဩဋ္ဌနိလ္လေဟကံ ဘုဉ္ဇိတဗ္ဗံ။ (၃၈၁)
- ၁၈။ သက္ကစ္စံ ပိဏ္ဍပါတော ပဋိဂ္ဂဟေတဗ္ဗော။ (၃၈၁)
- ၁၉။ သက္ကစ္စံ ပိဏ္ဍပါတော ဘုဉ္ဇိတဗ္ဗော။ (၃၈၁)
- ၂၀။ သပဒါနံ ပိဏ္ဍပါတော ပဋိဂ္ဂဟေတဗ္ဗော။ (၃၈၁)
- ၂၁။ ဆဗ္ဗဂ္ဂိယာ ဘိက္ခု။ စပုစပုကာရကမ္ပိ အာစမေန္တိ။ (၃၉၁)
- ၂၂။ တံ ခိပ္ပညေဝ တီရံ ဝါဟေတိ။ (၄၂၀)
- ၂၃။ ခိပ္ပညေဝ နံ သန္နိပတိတွာ ဥက္ခိပတိ။ (၄၂၂)
- ၂၄။ တံ ဘိက္ခုနိယော သက္ကစ္စံ ဥပနိဇ္ဈာယိသု။ (၄၆၁)
- ၂၅။ အနုသာသိကာယ ပဌမတရံ အာဂန္နာ သံယော ဉပေ-
တဗ္ဗော။ (၄၆၅)
- ၂၆။ အယျာ အမှာကံ သေနာသနံ ဒေန္တု တာဝကာလိကံ။ (၄၆၂)
- ၂၇။ ဗာဠတရံ ဥဿန္တံ ဟောတိ။ (၄၆၂)
- ၂၈။ ပဌမံ ဥပဇ္ဈံ ဂါဟာပေတဗ္ဗော။ (၄၆၄)
- ၂၉။ တေန ဟိ တုမေ အာယသ္မန္တော မုဟုတ္တံ ဣဓေဝ တာဝ
ဟောထ။ (၂၂၂)
- ၃၀။ ယထာသုခံ အယျာ အမ္ပံ ပရိဘုဉ္ဇန္တိ။ (၂၄၄)
- ၃၁။ ဒုက္ခံ နိသိန္နာ ပဿာဝံ ကရေန္တိ။ (၂၈၂)
- ၃၂။ ကစ္စိ ဘန္တေ ဘဂဝါ သုခံ သယိတ္ထ။ (၃၀၄)
- ၃၃။ ဥပသန္တော သုခံ သေတိ။ (၃၀၄)
- ၃၄။ ဣမံ ဘဂဝါ ပဌမံ ပဗ္ဗာဇေတု။ (၃၃၉)

စူဠဝါအတွက် ပါဠိသိက္ခာ

၁၉

- ၃၅။ ယထာသုခံ ပဗ္ဗဇ္ဇာဟိ။ (၃၃၈)
- ၃၆။ အာယသ္မာ ဘဒ္ဒိယော အဘိက္ခဏံ ဥဒါနံ ဥဒါနေသိ။ (၃၃၉)
- ၃၇။ ပဌမံ ခေတ္တံ ကသာပေတဗ္ဗံ။ (၃၃၆)
- ၃၈။ ဗလဝါဗလဝံ ပဋိမန္တေထ။ (၁)

(၁) ဟု ပေးရသောဒုတိယာဝိဘတ်

၁။ ချိန်အနက်မှာ၊ ဒုတိယာ၊ နက်မှာ (၁) ဖြစ်သည်။

- ၁။ ဣမံ ကာလံ ပဝိသိတဗ္ဗံ။ (၁၉၄)
- ၂။ ဣမံ ကာလံ နိက္ခမိတဗ္ဗံ။ (၁၉၄)
- ၃။ အာယတီ သံဝရံ အာပဇ္ဇတီ။ (၂၆၄)
- ၄။ တဿ မေ ဘန္တေ ဘဂဝါ အစွယံ အစွယတော ပဋိဂ္ဂဏှာတု
အာယတီ သံဝရာယ။ (၂၆၄)
- ၅။ ဗောဓိ ရာဇကုမာရော ဧကမန္တံ နိသီဒိ။ (၂၆၇)
- ၆။ ဘဂဝါ ရတ္တိယာ ပစ္စုသသမယံ ပစ္စုဋ္ဌာယ ဥက္ကာသိ။
(၃၀၉)
- ၇။ ဘဂဝါ ပုဗ္ဗဏှသမယံ နိဝါသေတွာ ယေန အနာထပိဏ္ဍိ-
ကဿ နိဝေသနံ တေနုပသင်္ကမိ။ (၃၁၄)
- ၈။ အာယတိမ္ပိ ဝဿ ဧဝမေဝ ကာတဗ္ဗံ။ (၃၃၇)
- ၉။ အဇာတသတ္တု ကုမာရော သာယံ ပါတံ ဥပဋ္ဌာနံ ဂစ္ဆတိ။
(၃၄၁)
- ၁၀။ ရတ္တိ အပ္ပသဒ္ဓံ။ (၃၀၆)
- ၁၁။ သက္ကာ န ခေါ ဂဟပတိ ဣမံ ကာလံ တံ ဘဂဝန္တံ ဒဿနာယ
ဥပသင်္ကမိတုံ။ (၃၀၂)
- ၁၂။ အာယတီ သံဝရေယျာသိ။ (၂၃၄)

(အားဖြင့်) ဟုပေးရသော တတိယာဝိဘက်

- ၁။ ဥပဇ္ဈာယေန သဒ္ဓိဝိဟာရိကော သင်္ဂါဟေတဗ္ဗော ဥဒ္ဓေသေန ပရိပုစ္ဆာယ ဩဝါဒေန အနုသာသနိယာ။ (၃၉၈)
- ၂။ ဧဝံ ဘိက္ခုဝေ ကုတ္တုရော ဘိယျောသော မတ္တာယ စက္ကတရော အဿ။ (၃၄၆)
- ၃။ သာဓု မေ ဘန္တေ ဘဂဝါ သံခိတ္တေန ဓမ္မံ ဒေသေတု။ (၄၄၉)
- ၄။ ဧကံသေန ဂေါတမိ ဓာရေယျာသိ။ (၄၄၉)
- ၅။ ဥဘယာနိ ခေါ ပနဿ ပါတိမောက္ခာနိ ဝိတ္ထာရေန သွာဂတာနိ။ (၂၂၉)
- ၆။ သုဝိနိစ္ဆိတာနိ သုတ္တသော အနုဗျဉ္ဇနသော။ (၂၂၉)
- ၇။ ယထာဒိဋ္ဌိယာ စ ဂဏန္တိ။ (၂၀၅)
- ၈။ န စ ယထာဒိဋ္ဌိယာ ဂဏန္တိ။ (၂၀၅)
- ၉။ ဓမ္မေန သမောဓာနပရိဝါသံ ဒေတိ။ (၁၇၅)
- ၁၀။ န ဘိက္ခုဝေ ဗုဒ္ဓဝစနံ ဆန္ဒသော အာရောပေတဗ္ဗံ။ (၂၈၀)

(ဖြင့်) ဟု ပေးရသော တတိယာဝိဘက်

- ၁။ အနည်းနာမ်မှာ၊ နက်ပေးရာ၊ မပါ (တို့)စကား။
 - ၂။ အများနာမ်မှာ၊ နက်ပေးရာ၊ ထည့်ပါ (တို့)စကား။
 - ၃။ ဖြင့် - ကရဏ၊ နှင့် - သဟ၊ ယောဂမည်ပါသည်။
 - ၄။ ကြောင်းက ဟေတု၊ ကျိုး - ဖိုလ်ဟု၊ ခေါ်ပြုကြပါသည်။
 - ၅။ သဟနဲ့ယှဉ်၊ စသည် - ယှဉ်၊ မယှဉ်သဟတ္ထ။
- ၁။ ဧကမေကံ သိတ္ထံ ကမ္မသတေန နိဋ္ဌာယတိ။ (၂၇၃)
 - ၂။ အညတရော ဘိက္ခု ဒီယေဟိ နခေဟိ ပိဏ္ဏာယ စရတိ။ (၂၇၃)

စူဠဝါအတွက် ပါဠိသိက္ခာ

၂၁

- ၃။ ဘိက္ခုနီ နဓေနပိ နခံ ဆိန္ဒန္တိ။ (၂၇၃)
- ၄။ ဘိက္ခုနီ မုဓေနပိ နခံ ဆိန္ဒန္တိ။ (၂၇၃)
- ၅။ ဆဗ္ဗဂ္ဂိယာ ဘိက္ခုနီ ကတ္တရိကာယ ကေသေ ဆေဒါပေန္တိ။ (၂၇၄)
- ၆။ ပုဗ္ဗေ တေ အာဝုသော သာရိပုတ္တ ဥဒရဝါတာဗာဓေ ကေန ဖာသု ဟောတိ။ (၂၈၂)
- ၇။ လသုဏေန မေ အာဝုသော။ (၂၈၂)
- ၈။ တေ မုဠိဟိပိ ယုဇ္ဈန္တိ။ (၂၈၅)
- ၉။ တေ ရထကေနပိ ကီဠန္တိ။ (၂၈၄)
- ၁၀။ တေ ဓနုကေနပိ ကီဠန္တိ။ (၂၈၄)
- ၁၁။ အနုဇာနာမိ ဘိက္ခုဝေ သကာယ နိရုတ္တိယာ ဗုဒ္ဓဝစနံ ပရိယာပုဏိတုံ။ (၂၈၀)
- ၁၂။ ဒေဝဒတ္တော အာယသန္တိ သာရိပုတ္တံ ဥပဗ္ဗာသနေန နိမန္တေသိ။ (၃၆၂)
- ၁၃။ ဒေဝဒတ္တော ဒက္ခိဏေန ပဿေန သေယျံ ကပ္ပေသိ။ (၃၆၃)
- ၁၄။ တဿ မဟုတ္တကေနေဝ နိဒ္ဒါ ဩက္ကမိ။ (၃၆၃)
- ၁၅။ အာယသ္မာ သာရိပုတ္တော အာဒေသနာပါဠိဟာရိယာနု- သာသနိယာ ဘိက္ခုနီ ဓမ္မိယာ ကထာယ ဩဝဒိ အနုသာ သိ။ (၃၆၃)
- ၁၆။ အာယသ္မာ မဟာမောဂ္ဂလ္လာနော ဣဒ္ဓိပါဠိဟာရိယာ- နုသာသနိယာ ဘိက္ခုနီ ဓမ္မိယာ ကထာယ ဩဝဒိ အနုသာသိ။ (၃၆၃)
- ၁၇။ ပါနီယေနပိ ပါဒေ ဓောဝန္တိ။ (၃၇၃)
- ၁၈။ ဧကေန ဟတ္ထေန ဥဒကံ အာသိဉ္စိတဗ္ဗံ။ (၃၇၄)
- ၁၉။ ဧကေန ဟတ္ထေန ပါဒါ ဓောဝိတဗ္ဗာ။ (၃၇၄)
- ၂၀။ န တေနေဝ ဟတ္ထေန ဥဒကံ အာသိဉ္စိတဗ္ဗံ။ (၃၇၄)
- ၂၁။ န တေနေဝ ဟတ္ထေန ပါဒါ ဓောဝိတဗ္ဗာ။ (၃၇၄)

၂၂

သာမဏေကျော်

- ၂၂။ ပါနီယေန အတ္ထော ဟောတိ။ (၃၇၄)
 ၂၃။ ပဋိဘောဇနီယေန အတ္ထော ဟောတိ။ (၃၇၄)
 ၂၄။ ဩဒနေ ဒိယျမာနေ ဥဘောဟိ ဟတ္ထေဟိ ပတ္တံ ပဋိဂ္ဂဟေတွာ
 ဩဒနော ပဋိဂ္ဂဟေတဗ္ဗော။ (၃၈၁)
 ၂၅။ န သကဗဠေန မုခေန ဗျာဟရိတဗ္ဗံ။ (၃၈၂)
 ၂၆။ န သာမိသေန ဟတ္ထေန ပါနီယထာလကော ပဋိဂ္ဂဟေ-
 တဗ္ဗော။ (၃၈၂)
 ၂၇။ ဣမိနာ ပဝိသိဿာမိ ဣမိနာ နိက္ခမိဿာမိ။ (၃၈၄)
 ၂၈။ ဘိက္ခယ ဒိယျမာနာယ ဝါမေန ဟတ္ထေန သံဃာဋီ ဥစ္စာ
 ရေတွာ ဒက္ခိဏေန ဟတ္ထေနပတ္တံ ပဏာမေတွာ ဥဘောဟိ
 ဟတ္ထေဟိ ပတ္တံ ပဋိဂ္ဂဟေတွာ ဘိက္ခယ ပဋိဂ္ဂဟေတဗ္ဗော။ (၃၈၄)
 ၂၉။ ဘိက္ခယ ဒိယျမာနာယ သံဃာဋိယာ ပတ္တံ ပဋိစ္ဆာဒေတွာ
 သာဓုကံ အတရမာနေန နိဝတ္တိတဗ္ဗံ။ (၃၈၄)
 ၃၀။ န စ ဝုဇော သံဃာဋိကဏ္ဍေန ယဇ္ဇေတဗ္ဗော။ (၃၈၉)

(နဋ) ဟု ပေးရသော တတိယာဝိဘတ်

- ၁။ ဆန္ဒောပိ ဘိက္ခု ဘိက္ခုဟိ သဒ္ဓိံ ဝိဝဒတိ။ (၂၁၁)
 ၂။ မာတာပိ ပုတ္တေန ဝိဝဒတိ။ (၂၁၈)
 ၃။ ပုတ္တောပိ မာတရာ ဝိဝဒတိ။ (၂၁၈)
 ၄။ ပိတာပိ ပုတ္တေန ဝိဝဒတိ။ (၂၁၈)
 ၅။ ပုတ္တောပိ ပိတရာ ဝိဝဒတိ။ (၂၁၈)
 ၆။ ဘာတာပိ ဘာတရာ ဝိဝဒတိ။ (၂၁၈)
 ၇။ ဘာတာပိ ဘဂိနိယာ ဝိဝဒတိ။ (၂၁၈)
 ၈။ ဘဂိနိပိ ဘာတရာ ဝိဝဒတိ။ (၂၁၈)
 ၉။ သဟာယောပိ သဟာယေန ဝိဝဒတိ။ (၂၁၈)

စုပ္ပန်အတွက် ပါဠိသိက္ခာ

၂၃

- ၁၀။ ဘိက္ခု၊ ဘိက္ခုဟိ ဘေဒေတိ။ (၂၆၃)
- ၁၁။ သမ္ဘောဂံ သံယေန ကရောတု။ (၂၆၄)
- ၁၂။ အသမ္ဘောဂေါမိ သံယေန။ (၂၆၅)
- ၁၃။ န သက္ကောမိ ဝိနာ ဒက္ကေန အာဟိန္တိတုံ။ (၂၇၀)
- ၁၄။ န သက္ကောမိ ဝိနာ သိက္ခာယ ပတ္တံ ပရိဟရိတုံ။ (၂၇၁)
- ၁၅။ တေ ကုလိတ္တိဟိ ကုလဓိတာဟိ ကုလကုမာရိဟိ ကုလ
သုဏှာဟိ ကုလဒါသီဟိ သဒ္ဓိဇ္ဇကဘာဇနေပိ ဘုဉ္ဇန္တိ။ (၂၈၄)
- ၁၆။ န တဿ ဝိနာ မလ္လကေန ဖာသု ဟောတိ။ (၂၄၁)
- ၁၇။ အဋ္ဌဟိ ဘိက္ခဝေ အင်္ဂေဟိ သမန္နာဂတော ဘိက္ခု ဒုတေယျံ
ဂန္တုမရဟတိ။ (၃၆၄)
- ၁၈။ ကေနဇ္ဇ ဘန္တေ ယုတ္တံ။ (၃၈၅)
- ၁၉။ သစေ ဝုဇ္ဈေန သဒ္ဓိဇ္ဇကစင်္ဂမေ စင်္ဂမတိ၊ ယေန ဝုဇ္ဈော
တေန ပရိဝတ္တိတဗ္ဗံ။ (၃၈၉)
- ၂၀။ အဓိဝါသေတု မေ ဘန္တေ အယျော သုဓမ္မော သွာတနာယ
ဘတ္တံ သဒ္ဓိဇ္ဇကရေဟိ။ (၃၈)
- ၂၁။ ဣဒါနိ ဣမေ ဣမာဟိ သဒ္ဓိဇ္ဇကအဘိရမိသန္တိ။ (၄၅၀)
- ၂၂။ တဿာ ဝိနာ ပလ္လင်္ကေန န ဖာသု ဟောတိ။ (၄၇၅)
- ၂၃။ ဧကော ကာယိကေန အနာစာရေန သမန္နာဂတော ဟောတိ။
(၃၃)
- ၂၄။ ဧကော ဝါစသိကေန အနာစာရေန သမန္နာဂတော ဟောတိ။
(၃၃)
- ၂၅။ ဧကော ကာယိကဝါစသိကေန အနာစာရေန သမန္နာဂတော
ဟောတိ။ (၃၃)
- ၂၆။ ဧကော ကာယိကေန မိစ္ဆာဇီဝေန သမန္နာဂတော ဟောတိ။
(၃၃)
- ၂၇။ ဧကော ဝါစသိကေန မိစ္ဆာဇီဝေန သမန္နာဂတော ဟောတိ။
(၃၃)

၂၄

သာမဏေကျော်

- ၂၈။ ဧကော ကာယိကဝါစသိကေန မိစ္ဆာဇီဝေန သမန္နာ-ဂတော
ဟောတိ။ (၃၃)
- ၂၉။ ဧကော ဂိဟိသံသဋ္ဌော ဝိဟရတိအနုလောမိကေဟိ ဂိဟိ
သံသဋ္ဌေဟိ။ (၃၂)
- ၃၀။ ဧကော ကာယိကေန ဒဝေန သမန္နာဂတောဟောတိ။(၃၃)
- ၃၁။ မဟာသမုဒ္ဒေါ န မတေန ကုဏပေန သံဝသတိ။ (၄၂၀)
- ၃၂။ န တေန သံယော သံဝသတိ။ (၄၂၂)

(ကြောင့်) ဟု ပေးရသော တတိယာဝိဘတ်

- ၁။ ကလျာဏဘတ္တိကော ဂဟပတိ အာရာမံ အဂမာသိ
ကေနစိဒေဝ ကရဏီယေန။ (၁၉၄)
- ၂။ တေ တေနော သောမနဿေန န စိတ္တရူပံ ရတ္တိယာ သုပ္ပိသု။
(၁၉၅)
- ၃။ တေ တေနော ဒေါမနဿေန န စိတ္တရူပံ ဘုဒ္ဓိသု။(၁၉၆)
- ၄။ ယာယ အာပတ္တိယာ သံယေန တဇ္ဇနိယကမ္မံ ကတံ ဟောတိ။
(၁၀)
- ၅။ အာယသ္မာ ဥပါလိ ဌိတကောဝ ဥဒ္ဓိသတိ ထေရာနံ ဘိက္ခုနံ
ဂါရဝေန။ (၃၁၉)
- ၆။ ထေရာပိ ဘိက္ခု ဌိတကာဝ ဥဒ္ဓိသာပေန္တိဓမ္မဂါရဝေန။(၃၁၉)
- ၇။ သာ ကေနစိဒေဝ အန္တရာယေန န အာဂစ္ဆတိ။(၇၇၂)
- ၈။ အဟံ ခေါ ဘန္တေ အဿတိယာ ဘဂဝန္တံ န ပဏ္ဍိ။ (၄၈၅)
- ၉။ အပိ စာယသ္မန္တာနံ သဒ္ဓါယ ဒေသေမိ တံ ဒုက္ကဋ်။ (၄၈၅)
- ၁၀။ အဟံ ခေါ ဘန္တေ န အဂါရဝေန ဘဂဝတော ဝဿိက-
သာဓိကံ အက္ကမိတ္တာ သိဗ္ဗေသိ။ (၄၈၅)

စူဠဝါအတွက် ဝါဠိသိက္ခာ

၂၅

၁၁။ န တေန မဟာသမုဒ္ဒဿ ဦးနတ္တံ ဝါ ပူရတ္တံ ဝါ ပညာယတိ။
(၄၂၀)

၁၂။ န တေန နိဗ္ဗာနဓာတုယာ ဦးနတ္တံ ဝါ ပူရတ္တံ ဝါ ပညာယတိ။
(၄၂၁)

၁၃။ ဘိက္ခုဿ ပါတိမောက္ခေ ဌပိတေ ပရိသာ ဝုဋ္ဌာတိ ဒဿန္တံ
အန္တရာယာနံ အညတရေန ရာဇန္တရာယေန ဝါ စောရန္တရာ
ယေန ဝါ ။ပ။ ဗြဟ္မစရိယန္တရာယေန ဝါ။ (၄၂၂)

၁၄။ ဘိက္ခု အဇ္ဈောကာသေ ဘတ္တဝိဿဂ္ဂံ ကရောန္တော သီတေနပိ
ဥဏှေနပိ ကိလမန္တိ။ (၂၉၈)

၁၅။ တုမေ တေန ပဏ္ဍိတတရာ စ ဗျတ္တတရာ စ ဗဟုဿုတ-
တရာ စ အလမတ္တတရာ စ။ (၁)

၁၆။ တေန အနုပ္ပန္နာနိ စေဝ ဘဏ္ဍနာနိ ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ။ (၁)

၁၇။ ယေန မယံ ဣမသ္မိ အဓိကရဏေ ဗလဝန္တတရာ အဿာမ။
(၄၉၇)

၁၈။ ဘိက္ခု ဂဂ္ဂံ ဘိက္ခု ဥမ္မတ္တကေန စိတ္တဝိပရိယာသကတေန
အဇ္ဈာစိဏ္ဍေန အာပတ္တိယာ စောဒေန္တိ။ (၁၉၉)

၁၉။ သာ ဣတ္ထိ တေန သဒ္ဓေန ပဋိဗ္ဗုတော တံ ပုရိသံ ဧတဒဝေါ
စ။ (၃၈၃)

၂၀။ သစေ ဘဂဝါ ပဋိဂ္ဂဏှာတိ တေနေဝ အတ္တမနာ ဟောန္တိ။
(၅၀၁)

၂၁။ တေနာဟံ ဧတရဟိပိ မေတ္တာဝိဟာရေန ဗဟုလံ ဝိဟရာမိ။
(၅၀၃)

၂၂။ တေနာဟံ ဧတရဟိပိ သုညတာဝိဟာရေန ဗဟုလံ ဝိဟရာမိ။
(၅၀၃)

၂၃။ န တွေဝါဟံ ဘိက္ခဝေ 'ကေနစိ ပရိယာယေန ဝုမ္မတရဿ
ဘိက္ခုနော အာသနံ ပဋိဗာဟိတဗ္ဗန္တိ ဝဒါမိ။ (၃၁၅)

၂၆

သာမဏေကျော်

- ၂၄။ န တွေဝါဟံ ဂါမဏိ 'ကေနစိ ပရိယာယေန ဇာတရူပံ သာဒိတဗ္ဗံ ပရိယေသိတဗ္ဗန္တိ ဝဒါမိ။ (၄၉၅)
- ၂၅။ ယေန တံ သုဂတိံ ဂမိဿသိ။ (၃၅၇)
- ၂၆။ အညတရိဿာ ဘိက္ခုနိယာ ယန္တုဂ္ဂါတေန ဗာဠတရံ အဖာသု အဟောသိ။ (၄၇၀)
- ၂၇။ န ဘိက္ခုနိယာ ကေနစိ ပရိယာယေန ဘိက္ခု အက္ကောသိ-
တဗ္ဗော။ (၄၄၅)

(၁၁) ဟု ပေးရသော တတိယာဝိဘတ်

ကာလ - အဒ္ဓါ, ဒိသာ - ဒေသ, ဟူသမျှ၌, သတ္တမျှတ္တာ, တတိယာ သက်ပါများလှသည်။

- ၁။ အာယသ္မာ ဘဒ္ဒိယော တေနော အန္တရဝဿေန တိဿော
ဝိဇ္ဇာ သစ္စာကာသိ။ (၃၃၉)
- ၂။ တေန ခေါ ပန သမယေန အာယသ္မာ ဘဒ္ဒိယော ဥဒါနံ
ဥဒါနေသိ။ (၃၃၉)
- ၃။ ယေန ရာဇဂဟံ တဒဝသရိ။ (၃၄၁)
- ၄။ မမစ္စယေန မယံ ပရိက္ခာရော သံဃဿ ဟောတု။ (၄၅၉)
- ၅။ န အာယတကေနော ပပါတော။ (၄၁၉)
- ၆။ န အာယတကေနော အညာပဋိဝေဓော။ (၄၁၉)
- ၇။ သရာမိ ခေါ အဟံ အာဝုသော ယထာ သုပိနန္တေန။ (၂၀၁)
- ၈။ နာဘိဇာနာမိ သုပိနန္တေနပိ မေထုနံ ဓမ္မံ ပဋိသေဝိတာ။
(၁၉၇)
- ၉။ ယဒဂ္ဂေန အာနန္ဒ မဟာပဇာပတိယာ ဂေါတမိယာ အဋ္ဌ
ဂရုဓမ္မာ ပဋိဂ္ဂဟိတာ။ (၄၄၈)

စုဠပါအတွက် ပါဠိသိက္ခာ

၂၇

- ၁၀။ ကာလေန ဝက္ခာမိ နော အကာလေန။ (၄၃၇)
 ၁၁။ အကာလေနာယသ္မာ စောဒေသိ နော ကာလေန။ (၄၃၈)
 ၁၂။ အကာလေနာယသ္မာ စုဒ္ဓိတော နော ကာလေန။ (၄၃၉)
 ၁၃။ ကာလေနာယသ္မာ စောဒေသိ နော အကာလေန။ (၄၄၀)
 ၁၄။ ကာလေနာယသ္မာ စုဒ္ဓိတော နော အကာလေန။ (၄၄၁)

(မှ)ဟု ပေးရသော တတိယာဝိဘတ်

- ၁။ သုမုတ္တာ မယံ တေန မဟာသမဏေန။ (၄၈၀)

(အား)ဟု ပေးရသော စတုတ္ထိဝိဘတ်

- ၁။ ပေး-ကြိုက်-ခုံ-ဆာ၊ဆောင်-ပြောတာ၊စမှာကြိယာတွင်၊
 ၂။ ထိုနှင့်ယှဉ်ရာ၊ ဝိဘတ်မှာ၊ထားပါစတုတ္ထိပင်၊
 ၃။ အား-သမ္ပဒါန၊ ကြိယ၊ခေါ်ရသမ္ပဒါနီပင်၊

- ၁။ ခမတိ သံဃဿ။ (၁၃)
 ၂။ ယဿ နက္ခမတိ သော ဘာသေယျ။ (၁၂)
 ၃။ ယဿာယသ္မတော ခမတိ ပဏ္ဍုကလောဟိတကာနံ ဘိက္ခုနံ
 တဇ္ဇနိယဿ ကမ္မဿ ပဋိပ္ပဿဒ္ဓိ။ (၁၂)
 ၄။ ရညော ဥဒေနဿ ဩရောဓော အာယသ္မတော အာနန္ဓဿ
 ပဉ္စ ဥတ္တရာသင်္ဂသတာနိ ပါဒါသိ။ (၄၈၇)
 ၅။ ရာဇာ ဥဒေနော အာယသ္မတော အာနန္ဓဿ အညာနိပိ ပဉ္စ
 ဒုဿသတာနိ ပါဒါသိ။ (၄၈၉)

၂၈

သာမဏေကျော်

၆။ အာယသ္မာ ရေဝတော အာယသ္မတော ယသဿ ပစ္စသော
သိ။ (၄၉၉)

၇။ သာဓု မေ ဘန္တေ ဘဂဝါ သံခိတ္တေန ဓမ္မံ ဒေသေတု။ (၄၄၉)

၈။ အနုဇာနာမိ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခုဟိ ဘိက္ခုနီနံ အာစိက္ခိတုံ။
(၄၅၁)

၉။ ဘိက္ခု ဘဂဝတော ဧတမတ္ထံ အာရောစေသုံ။ (၄၅၂)

၁၀။ ဒေဝဿ ဘဏေ အဓမ္မေန အတ္ထော။ (၂၄၄)

၁၁။ ဒေဟိ မေ ပတ္တံ။ (၂၄၆)

၁၂။ တယာ ဘာရု ခဝဿ ဒါရုပတ္တဿ ကာရဏာ ဂိဟိနံ
ဣဒ္ဓိပါဠိဟာရိယံ ဒသိတံ။ (၂၄၇)

၁၃။ သံယော ဝဗ္ဗဿ ပတ္တံ နိက္ခဇ္ဇတိ။ ဥက္ကဇ္ဇတိ။ (၂၆၃/၅)

၁၄။ ဂိလာနဿေဝ ဘဂဝတာ ဆတ္တံ အနုညာတံ။ (၂၇၀)

၁၅။ တဿ ဓမ္မံ ဒေသေန္တိ။ (၂၉၂)

၁၆။ ဝဟာနံ သံဃဿ၊ အဂ္ဂံ ဗုဒ္ဓေန ဝဏ္ဏိတံ။ (၂၉၂)

၁၇။ ဒေမိ တေ ဂဟပတိ ဝေယျာယိကံ။ (၃၀၅)

၁၈။ မူဠဿ မဂ္ဂံ အာစိက္ခေယျ။ (၃၀၄)

၁၉။ ဘဂဝါ အနာထပိဏ္ဍိကဿ အနုပုဗ္ဗိ ကထံ ကထေသိ။ (၃၀၄)

၂၀။ ဒေဟိ မေ ဧတံ ဩကာသံ။ (၃၀၇)

၂၁။ သာရိပုတ္တမောဂ္ဂလ္လာနာနမ္ပိ ခေါ အဟံ ဒေဝဒတ္တ ဘိက္ခုသံဃံ
န နိဿဇ္ဇေယျံ။ (၃၄၇)

၂၂။ ကိံ ပန တုယံ ခဝဿ ခေဠာသကဿ။ (၃၄၇)

၂၃။ ရညော အာရောစေတဗ္ဗံ။ (၃၅၀)

၂၄။ ယဿာယသ္မတော ဣမာနိ ပဉ္စ ဝတ္ထုနိ ခမန္တိ။ (၃၆၁)

၂၅။ မာ တေ ရုစ္စိ မာတုဂါမဿ ဓမ္မဝိနယေ ပဗ္ဗဇ္ဇာ။ (၄၄၂)

၂၆။ ဗဟူပကာရာ ဘန္တေ မဟာပဇာပတိ ဂေါတမိ ဘဂဝတော။

(၄၄၄)

၂၇။ ဘတ္တမဿ နန္ဒာဒေတိ။ (ဆာဒေတိ) (၂၇၈)

- ၈။ ကဒလီ (ဝေဠု၊ နဠေ) အတ္တဝဇာယ ဖလံ ဒေတိ၊
ပရာဘဝါယ ဖလံ ဒေတိ။ (၃၄၆)
- ၉။ အတ္တဝဇာယ (ပရာဘဝါယ) ဒေဝဒတ္တဿ လာဘသက္ကာရ-
သိလောကော ဥဒပါဒိ။ (၃၄၆)
- ၁၀။ ဥပ္ပန္နာနိ စ ဘဏ္ဍနာနိ ဘိယျောဘာဝါယ ဝေပုလ္လာယ
သံဝတ္တန္တိ။ (၁)
- ၁၁။ တံ အဓိကရဏံ ကက္ခဠတ္တယ ဝါဠတ္တယ ဘေဒါယ
သံဝတ္တေယျ။ (၂၁၀)
- ၁၂။ ယော ဟောတိ ဝိဝါဒေါ ဗဟုဇနာဟိတာယ ဗဟုဇနာ-
သုခါယ ဗဟုဇနာ ဇနဿ အနတ္တယ အဟိတာယ ဒုက္ခယ
ဒေဝမနုဿာနံ။ (၂၁၂)
- ၁၃။ တတြ တုမေ ဘိက္ခဝေ တဿေဝ ပါပကဿ ဝိဝါဒမူလဿ
ပဟာနာယ ဝါယမေယျာထ။ (၂၁၃)
- ၁၄။ ယံ မမ အဿ ဒီဃရတ္တံ ဟိတာယ သုခါယ။ (၂၆၇)
- ၁၅။ အလံ တေ ဝိပ္ပဋိသာရာယ။ (အဝိပ္ပဋိသာရာယ)။ (၄၃၈)
- ၁၆။ အက္ကမထ ဘန္တေ ဒုဿံ မင်္ဂလတ္တယ။ (၂၆၇)
- ၁၇။ အနုဇာနာမိ ဘိက္ခဝေ ဂုတ္တတ္တယ ဟရိတုံ။ (၃၂၈)
- ၁၈။ အနုဇာနာမိ ဘိက္ခဝေ ဖာတိကမ္မတ္တယ ပရိဝတ္တေတုံ။ (၃၂၈)
- ၁၉။ ယရာဝါသတ္ထံ အနုသာသိဿာမိ။ (၃၃၆)
- ၂၀။ အနုဇာနာမိ မံ အဂါရသ္မာ အနဂါရိယံ ပဗ္ဗဇ္ဇာယ။ (၃၃၇)
- ၂၁။ အလံ တေ ဧတ္တကံ ဇီဝိကာယ။ (၃၃၈)
- ၂၂။ ဒုမ္မင်္ဂနံ ပုဂ္ဂလာနံ နိဂ္ဂဟာယ။ (၃၅၈)
- ၂၃။ ပေသလာနံ ဘိက္ခုနံ ဖာသုဝိဟာရာယ။
ကုလာနုဒ္ဒယာယ စ။ (၃၅၈)
- ၂၄။ သစ္စံ ကိရ တံ ဒေဝဒတ္တ သံဃဘေဒါယ ပရက္ကမသိ
စက္ကဘေဒါယ။ (၃၆၀)
- ၂၅။ ဣမေ ဓမ္မာ သရာဂါယ သံဝတ္တန္တိ။ နော ဝိရာဂါယ။ (၄၄၉)

စူဠဝါအတွက် ပါဠိသိက္ခာ

၃၁

- ၂၆။ န ဘိက္ခုဝေ အတ္တနော ပရိဘောဂတ္ထာယ ဒိန္နံ အညေသံ ဒါတဗ္ဗံ။ (၄၆၁)
- ၂၇။ အပိ စ မံ တံ အာဝုသော သံဃမဇ္ဈေပိ ဣမာနိ ဒသ ဝတ္ထုနိ ပုစ္ဆေယျာသိ တေသံ ဘိက္ခုနံ သညတ္တိယာ။ (၅၀၈)
- ၂၈။ ဘိက္ခုနံ အလာဘာယ ပရိသက္ကတိ။ (၂၆၃)
- ၂၉။ ဘိက္ခုနံ အနတ္ထာယ ပရိသက္ကတိ။ (၂၆၃)
- ၃၀။ ဘိက္ခုနံ အဝိသာယ ပရိသက္ကတိ။ (၂၆၃)

(မှ)ဟု ပေးရသော ပဉ္စမိဝိဘတ်

- ၁။ ဖဲ-ထွက်-ကျ-ဆင်း၊ ကြောက်-ထိတ်ခြင်း၊ သင်ခြင်းရှုံးစသည်၊
 - ၂။ ထိုနှင့် ယှဉ်ပြီ၊ ဝိဘတ်သည်၊ ရှိပြီ ပဉ္စမိ၊
 - ၃။ မှ-အပါဒါန၊ ကြိယ၊ ခေါ်ရအပါဒါန၊
-
- ၁။ အညတရဿ ဘိက္ခုနော တိဏတ္ထဒနာ အဟိ ခန္ဓေ ပတတိ။
(၂၉၈)
 - ၂။ အဒ္ဓဿ ခေါ ဘဂဝါ အနာထပိဏ္ဍိကံ ဒူရတောဝ အာဂစ္ဆန္တိ။
(၃၀၃)
 - ၃။ ယံ အဿ ဂါမတော နေဝ အတိဒူရေ န အစွာသန္ဓေ။ (၃၀၆)
 - ၄။ တတော အဟံ ဖလံ ဘက္ခိတွာ ဣမသ္မိံ ဩကာသေ ဝစ္စံ အကာသိ။ (၃၁၁)
 - ၅။ ဆဗ္ဗဂ္ဂိယာ ဘိက္ခု အမေ သံဃိကာ ဝိဟာရာ နိက္ကမုန္တိ။ (၃၁၆)
 - ၆။ အမှာကဉ္စ ပန ကုလာ နတ္ထိ ကောစိ အဂါရသ္မာ အနဂါရိယံ ပဗ္ဗဇိတော။ (၃၃၆)
 - ၇။ တတောမိ ပဋိနိဝတ္တော။ (၃၃၉)

- ၈။ သဟ စိတ္တုပ္ပါဒါဝ ဒေဝဒတ္တော တဿာ ဣဒ္ဓိယာ ပရိဟာယိ။
(၃၄၂)
- ၉။ ဧဝရူပေါ စ ပန သတ္တာ သာဝကေဟိ သီလတော ရက္ခံ
ပစ္စာသီသတိ။ (၃၄၃)
- ၁၀။ တတောဝ ပုန နိဝတ္တိတုကာမော အဟောသိ။ (၃၀၃)
- ၁၁။ ယော ခတ္တိယကုလာ (ဗြာဟ္မဏကုလာ, ဂဟပတိကုလာ)
ပဗ္ဗဇိတော။ (၃၀၉)
- ၁၂။ ယေ သမဏံ ဂေါတမံ ဇီဝိတာ ဝေါရောပေဿန္တိ။ (၃၅၁)
- ၁၃။ တံ ဇီဝိတာ ဝေါရောပေတွာ ဣမိနာ မဂ္ဂေန အာဂစ္ဆ။ (၃၅၁)
- ၁၄။ ဣမာယ သမဏံ ဂေါတမံ ဇီဝိတာ ဝေါရောပေဿာမိ။ (၃၅၄)
- ၁၅။ ယံ ပရူပက္ကမေန တထာဂုတံ ဇီဝိတာ ဝေါရောပေယျ။ (၃၅၆)
- ၁၆။ န ထူပကတော ဩမဒ္ဓိတွာ ပိဏ္ဍပါတော ဘုဒ္ဓိတဗ္ဗော။ (၃၈၂)
- ၁၇။ သော ဘိက္ခု တမှာ ဩဝရကာ နိက္ခမိ။ (၃၈၃)
- ၁၈။ ယော ပဌမံ ဂါမတော ပိဏ္ဍာယ ပဋိက္ကမတိ။ (၃၈၄)
- ၁၉။ ယော ပစ္ဆာ ဂါမတော ပိဏ္ဍာယ ပဋိက္ကမတိ။ (၃၈၄)
- ၂၀။ အာသနာ ဝါ ဝုဋ္ဌာတိ။ (၃၈၆)
- ၂၁။ ယော ပစ္ဆာ ဇန္တာယရာ နိက္ခမတိ။ (၃၉၀)
- ၂၂။ ယာ စ အန္တလိက္ခာ ဓာရာ ပပတန္တိ။ (၄၂၀)
- ၂၃။ အန္တဒ္ဓမာသံ ဘိက္ခုနိယာ ဘိက္ခုသံဃတော ဒွေ ဓမ္မာ ပစ္စာ
သီသိတဗ္ဗော။ (၄၄၄)
- ၂၄။ တတော မေ ဣဒံ မန္တာရဝပုပ္ဖံ ဂဟိတံ။ (၄၈၀)
- ၂၅။ အာသဝေဟိ စိတ္တံ ဝိမုစ္စိ။ (၄၈၂)
- ၂၆။ ဘူမိတော စ ပါဒါ မုတ္တာ။ (၄၈၂)
- ၂၇။ ဧကေ သမဏဗြာဟ္မဏာ မေထုနဓမ္မာ အပ္ပဋိဝိရတာ။ (၄၉၃)
- ၂၈။ ဧကေ သမဏဗြာဟ္မဏာ ဇာတရူပဇေတပ္ပဋိဂ္ဂဟဏာ
အပ္ပဋိဝိရတာ။ (၄၉၃)
- ၂၉။ ဧကေ သမဏဗြာဟ္မဏာ မိစ္ဆာဇီဝိ အပ္ပဋိဝိရတာ။ (၄၉၃)

စူဠဝါအတွက် ဝါဠိသိက္ခာ

၃၃

- ၃၀။ ဒေသော ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခု အစိရံ ဂေါယောနိယာ စုတော။
(၂၇၂)
- ၃၁။ ဝဂ္ဂရတော အဓမ္မဋ္ဌော ယောဂက္ခေမာ ပဓံသတိ။ (၃၆၉)
- ၃၂။ သမဂ္ဂရတော ဓမ္မဋ္ဌော ယောဂက္ခေမာ န ဓံသတိ။(၃၆၉)

(ကြောင့်)ဟု ပေးရသော ပဉ္စမိဝိဘတ်

၁။ (ကြောင့်)ကဟေတု၊ ကျိုး-ဖိုလ်ဟု ခွဲ၍ သိပေရာ၊

- ၁။ အပိ န ခေါ ဘိက္ခဝေ ခိပိတေ “ဇီဝိ”တိ ဝုတ္တော တပ္ပစ္စယာ ဇီဝေယျ ဝါ မရေယျ ဝါ။ (၂၈၁)
- ၂။ ဓမ္မတ္တာ ရဟတိ။ (၁၅၁)
- ၃။ အဓမ္မတ္တာ န ရဟတိ။ (၁၅၁)
- ၄။ မာတုဂါမော ဆဝဿ မာသကရူပဿ ကာရဏာ ကောပိနံ ဒဿေတိ။ (၂၄၇)
- ၅။ တယာ ဘာရဒ္ဒါဇ ဆဝဿ ဒါရူပတ္တဿ ကာရဏာ ဂိဟိနံ ဣဒ္ဓိပါဋိဟာရိယံ ဒဿိတံ။ (၂၄၇)
- ၆။ အနုဇာနာမိ ဘိက္ခဝေ အာဗာဓပ္ပစ္စယာ ကတ္တရိယာ ကေသေ ဆေဒါပေတုံ။ (၂၇၅)
- ၇။ အနုဇာနာမိ ဘိက္ခဝေ အာဗာဓပ္ပစ္စယာ သမ္မာဓေ လောမံ သံဟရာပေတုံ။ (၂၇၄)
- ၈။ အနုဇာနာမိ ဘိက္ခဝေ အာဗာဓပ္ပစ္စယာ လသုဏံ ခါဒိတုံ။
(၂၈၂)
- ၉။ အနုဇာနာမိ ဘိက္ခဝေ အာဗာဓပ္ပစ္စယာ အာဒါသေ ဝါ ဥဒကပတ္တေ ဝါ မုခနိမိတ္တံ ဩလောကေတုံ။ (၂၄၂)

၃၄

သာမဏေကျော်

- ၁၀။ အနုဇာနာမိ ဘိက္ခုဝေ အာဗာဓပ္ပစ္စယာ မုခံ အာလိမ္မိတုံ။
(၂၄၃)
- ၁၁။ န စ တပ္ပစ္စယာ ပိဏ္ဍာပါတော နိဟရာပေတဗ္ဗော။ (၈၃)
- ၁၂။ ယတော စ ခေါ တုံ အာဝုသော ဝဗ္ဗ အစ္စယံ အစ္စယတော
ဒိသ္ဗာ ယထာဓမ္မံ ပဋိကရေသိ။ (တတော) တံ တေ မယံ
ပဋိဂ္ဂဏှာမ။ (၂၆၄)
- ၁၃။ ယတော တယာ အယျုပ္ပတ္တ အဠေါ ကတော။ (တတော)
ဂဟိတော အာရာမော။ (၃၀၇)
- ၁၄။ သွာဂတံ တေသံ။ ယတော မေ ဓမ္မံ ရောစေန္တိ။ (တတော)။
(၃၉၂)
- ၁၅။ တသ္မာ အယံ ဝိနယသင်္ဂီတိ “ပဉ္စသတိကာ”တိ (သတ္တ-
သတိကာတိ) ဝုစ္စတိ။ (၄၈၉။ ၅၀၈)
- ၁၆။ တသ္မာ တုဏှိ။ (၄)
- ၁၇။ တသ္မာ ဆန္ဒံ ဝိဝရေထ။ (၄၂၃)
- ၁၈။ အဘဗ္ဗော ဆန္ဒာ ဒေါသာ မောဟာ ဘယာ အဂတိံ ဂန္တိ။
(၄၈၁)
- ၁၉။ တံ ကုတေတ္ထ အာဝုသော လဟ္တာ။ (၄၈၀)
- ၂၀။ အတ္ထာပတ္တိ ကာယတော စ ဝါစတော စ စိတ္တတော စ
သမုဋ္ဌာတိ။ (၂၁၆)
- ၂၁။ ယတောဟံ ဘိက္ခုဟိ နေဝ ဝတ္တဗ္ဗော။ (၄၈၉)

(၅) ဟု ပေးရသောတောပစ္စည်း

- ၁။ ဧကတော ဥပါလိ ဧကော ဟောတိ၊ ဧကတော ဒွေ။ (၃၆၇)

ရူဠဝါအတွက် ပါဠိသိက္ခာ

၃၅

(ထက်)ဟု ပေးရသော ပဉ္စမိဝိဘတ်

၁။ အကောင်းထူးက၊ (ထက်)ပေးရ၊ (အောက်)က မကောင်းထူး၊

၁။ တတော ဝါ ပါပိဋ္ဌတရုံ။ (၁၁)

(ဖြင့်)ဟု ပေးရသော ပဉ္စမိဝိဘတ်

၁။ ဗောဓိကုမာရော ဘိက္ခုသံဃံ သဟတ္ထာ သန္တပေတော ဧကမန္တံ
နိသီဒိ။ (၂၆၆)

(အားဖြင့်)ဟု ပေးရသော တောပစ္စည်း

၁။ တံ ခေါ အာဝုသော ဝဗ္ဗ အစွယံ အစွယတော ဒိသ္မာ
ယထာဓမ္မံ ပဋိကရောသိ။ (၂၆၇)

၂။ သတ္တာရံ သာဝကာ သီလတော (ဉာဏဒဿနတော) ရက္ခန္တိ။
(၃၄၃)

၃။ သတ္တာ သာဝကေဟိ သီလတော (ဉာဏဒဿနတော) ရက္ခံ
ပစ္စာသီသတိ။ (၃၄၃)

၄။ အဟံ န လဘိဿာမိ ဓမ္မတော ဝိနယတော ပက္ခေ။(၄၃၅)

(၏)ဟု ပေးရသော ဆဋ္ဌိဝိဘတ်

၁။ (၏)ဟု ပေးရ၊ သမ္ပန္တ၊ ကြိယ သမ္ပန္တိ။

- ၁။ သေယျထာပိ ဘာရဒွါဇ မာတုဂါမော ဆဝဿ မာသက-
ရူပဿ ကာရဏာ ကောပိနံ ဒဿေတိ။ (၂၄၇)
- ၂။ အယျေန မေ ဒဗ္ဗေန ပဇာပတိ ဒူသိတာ။ (၂၆၂)
- ၃။ ဗုဒ္ဓဿ (ဓမ္မဿ၊ သံဃဿ) အဝဏ္ဏံ ဘာသတိ။ (၂၆၃)
- ၄။ တဿ မေ ဘန္တေ ဘဂဝါ အစွယံ အစွယတော ပဋိဂ္ဂဏှာတု
အာယတိ သံဝရာယ။ (၂၆၄)
- ၅။ ယံ မမ အဿ ဒီဃရတ္တံ ဟိတာယ သုခါယ။ (၂၆၇)
- ၆။ ဗောဓိရာဇကုမာရော ဘောတော ဂေါတမဿ ပါဒေ
သိရဿ ဝန္တတိ။ (၂၆၆)
- ၇။ ပဋိဂ္ဂဏှာတု မေ ဘန္တေ ဘဂဝါ ယဋကဉ္စ ကတကဉ္စ
သမ္ပဇနိဉ္စ။ (၂၆၈)
- ၈။ အဒ္ဓဿာသုံ ခေါ တေ မနုဿာ တဿာ ဣတ္ထိယာ နခေ
ဆဝိမ္ဗိ လောဟိတမ္ဗိ။ (၂၇၃)
- ၉။ ဣမိဿာယေဝ ဣတ္ထိယာ ဣဒံ ကမ္ပံ။ (၂၇၃)
- ၁၀။ အပိ စ မေ မဟာယညော ပစ္စုပဋိတော။ (၃၀၂)
- ၁၁။ အနာထပိဏ္ဍိကဿ အန္တကာရော အန္တရဓာယိ။ (၃၀၃)
- ၁၂။ ဣမိနာ မေ ဘိက္ခုနာ ပဇာပတိ ဒူသိတာ။ (၃၈၃)
- ၁၃။ န စ ဘိက္ခာဒါယိကာယ မုခံ ဥလ္လောကေတဗ္ဗံ။ (၃၈၄)
- ၁၄။ န ထေရာနံ ဘိက္ခုနံ ပုရတောပိ နဟာယိတဗ္ဗံ၊ န ဥပရိ-
တောပိ နဟာယိတဗ္ဗံ။ (၃၉၀)
- ၁၅။ သစေ ဥပဇ္ဈာယော ပစ္ဆာသမဏံ အာကင်္ခတိ၊ ဥပဇ္ဈာယဿ
ပစ္ဆာသမဏေန ဟောတဗ္ဗံ။ (၃၉၃)
- ၁၆။ န တေန မဟာသမုဒ္ဓဿ ဦးနတ္တံ ဝါ ပူရတ္တံ ဝါ ပညာယတိ။
(၄၂၀)
- ၁၇။ န တေန နိဗ္ဗာနဓာတုယာ ဦးနတ္တံ ဝါ ပူရတ္တံ ဝါ ပညာယတိ။
(၄၂၃)
- ၁၈။ သံဝိဇ္ဇတိ န ခေါ မေ ဧသော ဓမ္မော။ (၄၃၆)

စူဠဝါအတွက် ပါဠိသိက္ခာ

၃၇

- ၁၉။ အလံ တေ ဝိပုဋ္ဌိသာရာယ။ (၄၃၈)
 ၂၀။ မဟာပဇာပတိ ဂေါတမီ ဘဂဝတော မာတုတ္ထ။ (၄၄၄)
 ၂၁။ သာ စ တေ ဘဝိဿတိ ဥပသမ္ပဒါ။
 ၂၂။ ဇယာယော ဣမာ ဣမေသံ၊ ဇရိယော ဣမာ ဣမေသံ။ (၄၅၁)
 ၂၃။ သွာဂတံ တေသံ၊ ယတော မေ ဓမ္မံ ရောစေန္တိ။ (၃၆၂)
 ၂၄။ ဝိဋ္ဌိ မေ အာဂိလာယတိ။ (၃၆၃)
 ၂၅။ ယန္တုနာဟံ စိတ္တဿ ဂဟပတိနော ထေရာနံ ဘိက္ခုနံ
 ပဋိယတ္တံ ပဿေယျံ။ (၃၈)
 ၂၆။ ဧသော တေ ဂဟပတိ အာဝါသော၊ ပက္ကမိဿာမိ။ (၃၉)
 ၂၇။ အာစိန္တံ ခေါ ပနေတံ ဗုဒ္ဓါနံ ဘဂဝန္တာနံ အာဂန္တုကေဟိ
 ဘိက္ခုဟိ သဒ္ဓိံ ပဋိသမ္မောဒိတုံ။ (၂၅)
 ၂၈။ ဆန္ဒာရဟာနံ ဆန္ဒော အာဟဋ္ဌော ဟောတိ။ (၂၂၁)
 ၂၉။ ယဒိ သံဃဿ ပတ္တကလ္လံ။ (၂၂၇)
 ၃၀။ အယံ ဧဝံဝိဒိဿ သလာကာ။ (၂၂၈)

(သည)ဟု ပေးရသော ဆဋ္ဌိဝိဘတ် (ကံဟောဝါကျ)

- ၁။ ပုဗ္ဗေပိ မေ ဘန္တေ ဂိဟိဘူတဿ အာစိန္တာ မေတ္တာ။ (၅၀၃)
 ၂။ ပုဗ္ဗေပိ မေ ဘူမိ ဂိဟိဘူတဿ အာစိန္တာ သုညတာ။ (၅၀၃)
 ၃။ နာဿဿ မနာပံ။ (၃၅၅)
 ၄။ ယံ ခေါ ပနဿ အမနာပံ။ (၃၅၅)
 ၅။ တထာရူပဿ (တထာရူပါ + အဿ) ဓမ္မာ ဗဟုသုတာ
 ဟောန္တိ ဓာတာ ဝစသာ ပရိစိတာ မနသာနုပေက္ခိတာ ဒိဋ္ဌိယာ
 သုပုဋ္ဌိဝိဒ္ဓိ။ (၂၂၃)
 ၆။ ဇေတဿ ကုမာရဿ ဥယျာနံ အတ္ထိကာနံ အတ္ထိကာနံ
 မနုဿာနံ အဘိက္ကမနီယံ။ (၃၀၆)

၃၈

သာမဏေကျော်

၇။ န စေကဿ ဘာသိတဿ အတ္ထော ဝိညာယတိ။ (၂၂၃)

၈။ ကဿ သမ္ပန္နံ န မနာပံ။ (၃၅၈)

(၌)ဟု ပေးရသော ဆဋ္ဌိဝိဘတ်

ကြည်ညို-ကျွမ်းကျင်. ကုတ္တံယုဉ်. (၌)တွင် သက်ဆဋ္ဌိ၊

၁။ ကုသလော စ သဟိတာသဟိတဿ။ (၃၆၅)

(ဖြင့်)ဟု ပေးရသော ဆဋ္ဌိဝိဘတ်

၁။ (ပြည့်) နက်ယုဉ်ရာ၊ ဆဋ္ဌိဟာ၊ နက်မှာ (ဖြင့်) ဖြစ်သည်၊

၁။ ရာဇဂဟကော သေဋ္ဌိ အာယသ္မတော ပိဏ္ဍောလ-
ဘာရဒ္ဒါဇဿ ဟတ္ထတော ပတ္တံ ဂဟေတွာ မဟဠဿ
ခါဒနီယဿ ပူရေတွာ အာယသ္မတော ပိဏ္ဍောလ-
ဘာရဒ္ဒါဇဿ အဒါသိ။ (၂၄၇)

(မှ)ဟု ပေးရသော ဆဋ္ဌိဝိဘတ်

ယုတ်လျော့-ကြောက်နက်၊ ယုဉ်ရာတွက်၊ အနက် (မှ) ဆဋ္ဌိ၊

၁။ မာ စဿ ဘာယိတ္ထ။ (၁)

(ကို)ဟု ပေးရသော ဆဋ္ဌိဝိဘတ်

၁။ ခြင်း-တတ် နှစ်နက်၊ နောက်ပုဒ်ထွက်၊ ရှေ့တွက် ကံ - ဆဋ္ဌိ၊

၁။ အာပတ္တိယာ အဒဿနေ ဥက္ခိပိယုတိ။ (၁၅၇)

၂။ အာပတ္တိယာ အပ္ပဋိကမ္မေ ဥက္ခိပိယုတိ။ (၁၅၇)

၃။ ပါပိကာယ ဒိဋ္ဌိယာ အပ္ပဋိနိဿဂ္ဂေ ဥက္ခိပိယုတိ။ (၁၅၇)

၄။ ယဿာယသ္မတော ခမတိ ပဏ္ဍုကလောဟိတကာနံ ဘိက္ခုနံ
တဇ္ဇနိယဿ ကမ္မဿ ကရဏံ။ (၄)

၅။ ယဿာယသ္မတော ခမတိ သေယျသကဿ ဘိက္ခုနော
နိယဿဿ ကမ္မဿ ကရဏံ။ (၁၅)

၆။ ယဿာယသ္မတော ခမတိ အဿဇိပုနဗ္ဗသုကာနံ ဘိက္ခုနံ
ကီဋ္ဌာဂိရိသ္မာ ပဗ္ဗာဇနိယဿ ကမ္မဿ ကရဏံ။ (၂၉)

၇။ ယဿာယသ္မတော ခမတိ သုဓမ္မဿ ဘိက္ခုနော ပဋိသာ
ရဏီယဿ ကမ္မဿ ကရဏံ။ (၄၀)

၈။ ယဿာယသ္မတော ခမတိ ဆန္ဒဿ ဘိက္ခုနော အာပတ္တိယာ
အဒဿနေ ဥက္ခေပနီယဿ ကမ္မဿ ကရဏံ။ (၄၈)

၉။ ယဿာယသ္မတော ခမတိ ဆန္ဒဿ ဘိက္ခုနော အာပတ္တိယာ
အပ္ပဋိကမ္မေ ဥက္ခေပနီယဿ ကမ္မဿ ကရဏံ။ (၅၉)

၁၀။ ယဿာယသ္မတော ခမတိ အရိဋ္ဌဿ ဘိက္ခုနော ပါပိကာယ
ဒိဋ္ဌိယာ အပ္ပဋိနိဿဂ္ဂေ ဥက္ခေပနီယဿ ကမ္မဿ ကရဏံ။
(၇၁)

၁၁။ ယဿာယသ္မတော ခမတိ ဣတ္ထန္ဓာမဿ ဘိက္ခုနော
သုဓမ္မဿ ဘိက္ခုနော အနုဒ္ဒတဿ ဒါနံ။ (၄၄)

၁၂။ ယဿာယသ္မတော ခမတိ အာယသ္မတော ဒဗ္ဗဿ
သတိဝေပုလ္လပ္ပတ္တဿ သတိဝိနယဿ ဒါနံ။ (၁၉၈)

၄၀

သာမဏေကျော်

- ၁၃။ ယဿာယသ္မတော ခမတိ ဂဂ္ဂဿ ဘိက္ခုနော အမူဠဿ
အမူဠဝိနယဿ ဒါနံ။ (၂၀၁)
- ၁၄။ ယဿာယသ္မတော ခမတိ ဥပဝါဠဿ ဘိက္ခုနော
တဿပါပိယသိကာကမ္မဿ ကရဏံ။ (၂၀၆)
- ၁၅။ ယဿာယသ္မတော ခမတိ ဣတ္ထန္နာမဿ ဘိက္ခုနော
သလာကဂ္ဂါ ဟာပကဿ သမ္ပတိ။ (၂၀၄)
- ၁၆။ ယဿာယသ္မတော ခမတိ အမှာကံ ဣမာသံ အာပတ္တိနံ
သံဃမဇ္ဈေ တိဏဝတ္ထာရကေန ဒေသနာ ဌပေတွာ ထုလ္လဝန္တံ
ဌပေတွာ ဂိဟိပ္ပဋိသံယုတ္တံ။ (၂၁၀)
- ၁၇။ တဿေဝ ပါပကဿ ဝိဝါဒမူလဿ ပဟာနာယ ဝါယ
မေယျာယ။ (၂၁၂)
- ၁၈။ ဧဝမေတဿ ပါပကဿ ဝိဝါဒမူလဿ ပဟာနံ ဟောတိ။
(၂၁၃)
- ၁၉။ ယဿာယသ္မတော ခမတိ ဥဒါယိဿ ဘိက္ခုနော ဆာရတ္တံ
မာနတ္တဿ ဒါနံ။ (၁၀၅)
- ၂၀။ ယဿာယသ္မတော ခမတိ ဥဒါယိဿ ဘိက္ခုနော အတ္တနံ။
(၁၀၇)
- ၂၁။ ယဿာယသ္မတော ခမတိ ဥဒါယိဿ ဘိက္ခုနော ဧကာဟ
(ပဇ္ဇာဟ၊ ပက္ခ၊ သမောဓာန) ပရိဝါသဿ ဒါနံ။ (၁၀၉)
- ၂၂။ ယဿာယသ္မတော ခမတိ ဥဒါယိဿ ဘိက္ခုနော မူလာယ
ပဋိကဿနာ။ (၁၁၅)
- ၂၃။ ယာ ယေဘုယျသိကာ ကမ္မဿ ကိရိယာ ကရဏံ။ (၂၂၆)
- ၂၄။ ယဿာယသ္မတော ခမတိ ဝဗ္ဗဿ လိစ္ဆဝိဿ ပတ္တဿ
နိက္ကဇ္ဇနာ။ (၂၆၃)
- ၂၅။ ယဿာယသ္မတော ခမတိ ဝဗ္ဗဿ လိစ္ဆဝိဿ ပတ္တဿ
ဥက္ကဇ္ဇနာ။ (၂၆၅)

စူဠဝါအတွက် ပါဠိသိက္ခာ

၄၁

- ၂၆။ ယဿာယသ္မတော ခမတိ ဣတ္ထန္နာမဿ ဘိက္ခုနော ဒဏ္ဍသမ္ပတိယာ ဒါနံ။ (၂၇၁)
- ၂၇။ ယဿာယသ္မတော ခမတိ ဣတ္ထန္နာမဿ ဘိက္ခုနော သိက္ခာသမ္ပတိယာ ဒါနံ။ (၂၇၁)
- ၂၈။ ယဿာယသ္မတော ခမတိ ဣတ္ထန္နာမဿ ဘိက္ခုနော ဒဏ္ဍသိက္ခာသမ္ပတိယာ ဒါနံ။ (၂၇၂)
- ၂၉။ အာပတ္တိ ဒုက္ကဋဿ။ (၂၇၀)
- ၃၀။ ပဋိမေ ဘိက္ခဝေ အာဒိနဝါ ဒန္တကဋဿ အခါဒနေ။ (၂၇၈)
- ၃၁။ ပဋိမေ ဘိက္ခဝေ အာနိသံသာ ဒန္တကဋဿ ခါဒနေ။ (၂၇၈)
- ၃၂။ ယော ပဌမဿ (ဒုတိယဿ၊ တတိယဿ၊ စတုတ္ထဿ) ဈာနဿ လာဘီ။ (၃၁၀)
- ၃၃။ ယဿာယသ္မတော ခမတိ ဣတ္ထန္နာမဿ ဘိက္ခုနော သေနာသနဂ္ဂါဟာပကဿ သမ္ပတိ။ (၃၁၇)
- ၃၄။ အာပတ္တိ ထုလ္လစ္စယဿ။ (၃၂၁)
- ၃၅။ ယဿာယသ္မတော ခမတိ ဣတ္ထန္နာမဿ ဘိက္ခုနော ဘတ္တုဒ္ဒေသကဿ သမ္ပတိ။ (၃၃၀)
- ၃၆။ ယဿာယသ္မတော ခမတိ ဣတ္ထန္နာမဿ ဘိက္ခုနော ခဇ္ဇကဘာဇကဿ သမ္ပတိ။ (၃၃၁)
- ၃၇။ ယဿာယသ္မတော ခမတိ ဣတ္ထန္နာမဿ ဘိက္ခုနော အပ္ပမတ္တကဝိဿဇ္ဇကဿ သမ္ပတိ။ (၃၃၁)
- ၃၈။ ယဿာယသ္မတော ခမတိ ဣတ္ထန္နာမဿ ဘိက္ခုနော သာမဏေရပေသကဿ သမ္ပတိ။ (၃၃၂)
- ၃၉။ ယဿာယသ္မတော ခမတိ အာယသ္မတော သာရိပုတ္တဿ သမ္ပတိ ဒေဝဒတ္တံ ရာဇဂဟေ ပကာသေတုံ။ (၃၇၉)
- ၄၀။ ဒေဝဒတ္တေန ကိရ ဘဂဝတော ဝဇော ပယုတ္တော။ (၃၅၄)
- ၄၁။ တေ စ ဘိက္ခု ဘဂဝတော ဝိဟာရဿ ပရိတော ပရိတော စင်္ဂမန္တိ ဘဂဝတော ရက္ခာဝရဏ ဂုတ္တိယာ။ (၃၅၄)

၄၂

သာမဏေကျော်

- ၄၂။ ယတြ ဟိ နာမ သမဏဿ ဂေါတမဿ ဧဝံ မဟိဒ္ဓိကဿ
ဧဝံ မဟာနုဘာဝဿ ဝဓာယ ပရက္ကမိဿတိ။ (၃၅၇)
- ၄၃။ ဒုဗ္ဗင်္ဂနံ ပုဂ္ဂလာနံ နိဂ္ဂဟာယ။ (၃၅၈)
- ၄၄။ အပိ စ တေ ဂတာ ဘိက္ခူနံ သညတ္တိယာ။ (၃၆၂)
- ၄၅။ သမဂ္ဂါနဉ္စ အနုဂ္ဂဟော။ (၃၆၉)
- ၄၆။ ဣတိဿ ဘဝန္တိ ဝတ္ထာရော။ (၄၃၆)
- ၄၇။ မဟာပဇာပတိ ဂေါတမိ ဘဂဝတော ဒီရဿ ဒါယိကာ။ (၄၄၄)

(တွင်)ဟု ပေးရသော ဆဋ္ဌိဝိဘတ်

- ၁။ အပေါင်းထဲမှ၊ စိတ်နုတ်ပြု၊ ပေါင်းက အနက် (တွင်)။
- ၂။ ထိုအပေါင်းသည်၊ သတ္တမိ၊ ဆဋ္ဌိရှိသည်ပင်။
- ၁။ အညတရော စ ပနာယသ္မာ ဆန္ဒော အရဟတံ အဟောသိ။
(၄၈၉)

(သည်, စဉ်)ဟု ပေးရသော ဆဋ္ဌိဝိဘတ်

- ၁။ မလေးစားအပ်၊ (သည် - စဉ်) မှတ်၊ သက်လတ် (၂)ဝိဘတ်။
- ၂။ ဝိဘတ် ဆဋ္ဌိ၊ သတ္တမိ၊ နှစ်လီ သက်ဟု မှတ်။
- ၃။ မလေးစားတတ်၊ မလေးအပ်၊ နှစ်ရပ် ကြိုယာ။
- ၄။ (စဉ်) ဟု ပေးရာ၊ ကတ္တားမှာ၊ ပေးပါ (သည်) ဟုသာ။
- ၅။ (အပ်စဉ်) ပေးရာ၊ ကံပုဒ်မှာ၊ ပေးပါ (ကို) ဟုသာ။
- ၆။ ကြိုယာနှစ်ပါး၊ ကံ ကတ္တား၊ ခွဲခြား သိကြရာ။
- ၇။ (စဉ်) ရဲ့ကတ္တား၊ ကံသည်ကား၊ တူခြား လိင် - ဝိဘတ်။

စူဠဝါအတွက် ဝါဠိသိက္ခာ

၄၃

- ၁။ အညတရဿ ဘိက္ခုနော သာဝတ္ထိံ ဂစ္ဆန္တဿ အန္တရာမဂ္ဂေ ဟတ္ထိံ ပရိယုဋ္ဌာတိ။ (၂၇၉)
- ၂။ အညတရဿ ဘိက္ခုနော အတိကဋ္ဌာဟံ ဒန္တကဋ္ဌံ ခါဒန္တဿ ကဏ္ဏေ ဝိလဂ္ဂံ ဟောတိ။ (၂၇၉)
- ၃။ အနာထပိဏ္ဍိကဿ နဂရမ္ပာ နိက္ခန္တဿ အာလောကော အန္တရဓာယိ။ (၃၀၃)
- ၄။ န ဥပဇ္ဈာယဿ ဘဏမာနဿ အန္တရန္တရာ ကထာ ဩပါတေတဗ္ဗာ။ (၃၉၃)
- ၅။ ဣဓ မေ အယျပုတ္တာ နိဝတ္တန္တဿ ဧတဒဟောသိ။ (၃၃၉)
- ၆။ (နာဠကိတ္တိယာ) နစ္စန္တိယာပိ နစ္စန္တိ နစ္စန္တိယာပိ ဂါယန္တိ နစ္စန္တိယာပိ ဝါဒေန္တိ နစ္စန္တိယာပိ လာသေန္တိ။ (၂၈၄)
- ၇။ တဿ မေ ပရိဝသန္တဿ လဇ္ဇိ ဓမ္မော ဩက္ကမိ။ (၁၄၅)
- ၈။ သစေ ပန ဘိက္ခဝေ အာဝါသိကာနံ ဘိက္ခုနံ မန္တယမာနာနံ ဧဝံ ဟောတိ။ (၂၂၂)

(ကို,အပ်စဉ်)ဟု ပေးရသော ဆဋ္ဌိဝိဘတ်

- ၁။ တေသံ ဘိက္ခုနံ အာယသ္မတာ သာရိပုတ္တေန အာဒေသနာ- ပါဠိဟာရိယာနုသာသနိယာ, အာယသ္မတာ စ မဟာ- မောဂ္ဂလ္လာနေန ဣဒ္ဓိပါဠိဟာရိယာနုသာသနိယာ ဩဝ- ဒိယမာနာနံ အနုသာသိယမာနာနံ ဓမ္မစက္ခု ဥဒပါဒိ။ (၃၆၃)

(ဌိ)ဟု ပေးရသော သတ္တမိဝိဘတ်

- ၁။ (ဌိ) ဟု ပေးရ၊ အာဓာရ၊ ကြိယ အာဓေယံ မည်။

နာမဝိသေသန ဝါကျများ

- ၁။ အနုဇာနာမိ ဘိက္ခဝေ ခုဒ္ဒကေ ဝိဟာရေ ဧကမန္တံ ဂပ္ပံ ကာတုံ။
မဟလ္လကေ မဇ္ဈေ။ (၂၉၈)
- ၂။ ဘဂဝါ အဇ္ဈောကာသေ စင်္ကမတိ။ (၃၀၃)
- ၃။ အန္တကာရေ ဝါ တေလပဇ္ဇောတံ ဓာရေယျ။ (၃၀၄)
- ၄။ သုညာဂါရေ ခေါ ဂဟပတိ တထာဂတာ အဘိရမန္တိ။ (၃၀၆)
- ၅။ ဗုဒ္ဓေါ လောကေ ဥပ္ပန္နော။ (၃၀၆)
- ၆။ မဟတ္ထိကော ခေါ ပန ဧဝရူပါနံ ဉာတမနုဿာနံ ဣမသ္မိံ
ဓမ္မဝိနယေ ပသာဒေါ။ (၃၀၇)
- ၇။ ဇေတော ကုမာရော တသ္မိံ ဩကာသေ ကောဋ္ဌကံ မာပေသိ။
(၃၀၇)
- ၈။ အနာထပိဏ္ဍိကော ဂဟပတိ ဇေတဝနေ ဝိဟာရေ ကာရာ
ပေသိ။ (၃၀၇)
- ၉။ ကော ဧတ္ထ။ (၃၀၉)
- ၁၀။ တဿ စ မယံ ဩဝါဒေ တိဋ္ဌေယျာမ။ (၃၁၀)
- ၁၁။ ဒိဋ္ဌေ ဓမ္မေ စ ပါသံသာ၊ သမ္မရာယေ စ သုဂ္ဂတိ။ (၃၁၁)
- ၁၂။ တိတ္ထိရော မက္ကဋ္ဌဉ္စ ဟတ္ထိနာဂဉ္စ ပဉ္စသု သီလေသု သမာဒ
ပေသိ။ (၃၁၁)
- ၁၃။ အတ္တနာ စ ပဉ္စသု သီလေသု သမာဒါယ ဝတ္တတိ။ (၃၁၁)
- ၁၄။ မယံ အာဝုသော အာယသ္မတော ဥပါလိဿ သန္တိကေ ဝိနယံ
ပရိယာပုဏာမ။ (၃၀၉)
- ၁၅။ အနုဇာနာမိ ဘိက္ခဝေ ဌပေတွာ ပဏ္ဍကံ မာတုဂါမံ ဉာတော
ဗျဉ္ဇနကံ။
- ၁၆။ ယသ္မိံ ဝိဟာရေ ဘဂဝါ ဣစ္ဆိဿတိ၊ တသ္မိံ ဝိဟာရေ
ဝသိဿတိ။ (၃၂၃)

စူဠဝါအတွက် ပါဠိသိက္ခာ

၄၄

၁၇။ န ဘိက္ခုဝေ အညတြ ပရိဘောဂေါ အညတြ ပရိဘုဠိ-
တဗ္ဗော။ (၃၂၇)

၁၈။ ကကုဓော ဒေဝပုတ္တော တတ္ထေဝ အန္တရဓာယိ။ (၃၄၂)

၁၉။ ဟာနိယေဝ ဘိက္ခုဝေ ဒေဝဒတ္တဿ ပါဠိကဒါ ကုသလေသု
ဓမ္မေသု။ (၃၄၅)

၂၀။ သရာဇိကာယ မံ ဘဂဝါ ပရိသာယ ခေဋ္ဌာသကဝါဒေန
အပသာဒေတိ။ (၃၄၇)

၂၁။ ဘဂဝါ ဘဂ္ဂေသု ဝိဟရတိ သုသုမာရဂိရေ ဘေသက-ဋ္ဌာဝနေ
မိဂဒါယေ။ (၂၆၅)

၂၂။ ဝုဗ္ဗိ ဟေသာ အာဝုသော ဝဗ္ဗ အရိယဿ ဝိနယေ။
(၂၆၄)

၂၃။ န ဘိက္ခုဝေ ဧကဘာဇနေ ဘုဠိတဗ္ဗံ။ (၂၆၂)

၂၄။ န ဘိက္ခုဝေ ဧကထာလကေ ပါတဗ္ဗံ။ (၂၆၂)

၂၅။ န ဘိက္ခုဝေ ဧကမဉ္ဇေ တုဝဠိတဗ္ဗံ။ (၂၆၂)

၂၆။ န ဘိက္ခုဝေ မဉ္ဇေ (ပိဋေ, အင်္ဂေ, ဆတ္တေ) ပတ္တော
နိက္ခိပိတဗ္ဗော။ (၂၅၀)

၂၇။ န ဘိက္ခုဝေ ဥဏှေ ပတ္တော နိဒဟိတဗ္ဗော။ (၂၄၉)

၂၈။ န ဘိက္ခုဝေ မိမုန္တေ (ပရိဘဏ္ဍန္တေ) ပတ္တော နိက္ခိပိတဗ္ဗော။
(၂၄၉)

၂၉။ တေန ခေါ ပန သမယေန ရာဇဂဟေ ဂိရဂ္ဂသမဇ္ဇော
ဟောတိ။ (၂၄၃)

(သည့်, သော်) ဟု ပေးရသော သတ္တမိပိဘတ်

၁။ ထင်ရှား - မထင်ရှား၊ (၂)မျိုးပြား၊ ရှိထား ကြိယား၊

၂။ ထင်ရှားဖြင့်ကား၊ မထင်ရှား၊ မှတ်သား ပြောဆိုပါ။

- ၃။ ထင်ရှားကြိယာ၊ လက္ခဏာ၊ နက်မှာ (သော်) ပေးရာ၊
- ၄။ သူကံကိုကား၊ (ကို) ပေးငြား၊ ကတ္တား (သည်) ပေးရာ၊
- ၅။ ထင်ရှားကြိယာ၊ လက္ခဏာ၊ လက္ခဏာ မထင်ရှား၊
- ၆။ (သော်) ရဲ့ကတ္တား၊ ကံသည်ကား၊ တူငြားလိင် - ဝိဘတ်၊

၁။ အနုဇာနာမိ ဘိက္ခဝေ သတိ ကရဏီယေ ပေါရိသံ ရက္ခံ
အဘိရုဟိတုံ။ (၂၇၉)

၂။ ဒဝဿာပေ သယုမာနေ ဝိဟာရာ သယုန္တိ။ (၂၇၉)

၃။ တသ္မိံ မေ ပသန္နေ ဗဟုလာဘသက္ကာရော ဥပ္ပဇ္ဈိသတိ။
(၃၄၁)

၄။ ဗဟုမ္ပိ ဝတ ဘန္တေ ရတနေ ဗုဒ္ဓဝစနေ ဝိဇ္ဇမာနေ အယျေန
သုဓမ္မေန ယဒေဝ ကိဉ္စိ ဘာသိတံ ယဒိဒံ တိလသံဂုဠိကာ။ (၃၉)

၅။ န (ပါရိဝါသိကေန ဘိက္ခုနာ ပကတတ္ထေ) နီစေ အာသနေ
နိသိန္နေ ဥစ္စေ အာသနေ နိသိဒိတဗ္ဗံ။ (၈၆)

၆။ န (ပါရိဝါသိကေန ဘိက္ခုနာ ပကတတ္ထေ) ဆမာယံ နိသိန္နေ
အာသနေ နိသိဒိတဗ္ဗံ။ (၈၆)

၇။ န (ပါရိဝါသိကေန ဘိက္ခုနာ ပကတတ္ထေ) နီစေ စင်္ဂမေ
စင်္ဂမန္တေ ဥစ္စေ စင်္ဂမေ စင်္ဂမိတဗ္ဗံ။ (၈၆)

၈။ န (ပါရိဝါသိကေန ဘိက္ခုနာ ပကတတ္ထေ) ဆမာယံ စင်္ဂမန္တေ
စင်္ဂမေ စင်္ဂမိတဗ္ဗံ။ (၈၆)

၉။ ပုဗ္ဗေ ခေါ တံ ဂဟပတိ မယိ အာဂတေ သဗ္ဗကိစ္စာနိ
နိက္ခိပိတ္တာ မမညေဝ သဒ္ဓိံ ပဋိသမ္ဘောဒယိ။ (၃၀၂)

၁၀။ ဝဿသတပရိနိဗ္ဗုတေ ဘဂဝတိ ဝဇ္ဇိပုတ္တကာ ဘိက္ခု ဖသ
ဝတ္ထုနိ ဒီပေန္တိ။ (၄၉၁)

၁၁။ န တသ္မိံ သမ္မုခိဘူတေ ပါတိမောက္ခံ ဥဒ္ဓိသိတဗ္ဗံ။ (၄၂၉)

၁၂။ တသ္မိံ ပုဂ္ဂလေ သမ္မုခိဘူတေ သံဃမဇ္ဈေ ဥဒါဟရိတဗ္ဗံ။
(၄၂၉)

စူဠဝါအတွက် ပါဠိသိက္ခာ

၈၇

- ၁၃။ အနုဇာနာမိ ဘိက္ခဝေ သတိ ကရဏီယေ အာနန္တရိကံ ဘိက္ခု
အာပုစ္ဆိတွာ ဂန္တံ။ (၃၈၀)
- ၁၄။ ဥဠိတေ အရုဏေ ဆန္ဒာ ဟောတိ အာပတ္တိ။ (၁၇၃)
- ၁၅။ ယသ္မိံ မေ ပသန္နေ ဗဟုလာဘသက္ကာရော ဥပ္ပဇ္ဇေယျ။ (၃၄၁)
- ၁၆။ အပရုဇ္ဈဂတာယ အာသဠိယာ ပုရိမကော ဂါဟေတဗ္ဗော။
(၃၁၈)
- ၁၇။ မာသဂတာယ အာသဠိယာ ပစ္ဆိမကော ဂါဟေတဗ္ဗော။
(၃၁၈)
- ၁၈။ အပရုဇ္ဈဂတာယ ပဝါရဏာယ အာယတိ ဝဿာဝါသတ္တာယ
အန္တရာမုတ္တကော ဂါဟေတဗ္ဗော။ (၃၁၈)
- ၁၉။ ဒေဝေ ဝဿန္တေ စီဝရံ ဩဝဿတိ။ (၂၅၉)
- ၂၀။ ဂေါတမီ ဘဂဝန္တံ ဇနေတ္တိယာ ကာလင်္ကတာယ ထညံ
ပါယေသိ။ (၄၄၄)

(ကို,အပ်သော်) ဟု ပေးရသော သတ္တမိဝိဘတ်

- ၁။ ကထံ ဟိ နာမ သမဏာ ဩဒနေ ဒိယျမာနေ န သက္ကစ္စံ
ပဋိဂ္ဂဟေဿန္တိ။ (၂၇၃)
- ၂။ အာယသွာ သာရိပုတ္တော ဝိဟာရေသု ပရိဂ္ဂဟိတေသု
သေယျာသု ပရိဂ္ဂဟိတာသု သေယျံ အလဘမာနော
အညတရသ္မိံ ရုက္ခမူလေ နိသီဒိ။ (၃၀၉)
- ၃။ ဘိက္ခုဿ ပါတိမောက္ခေ ဌပိတေ ပရိသာ ဝုဋ္ဌာတိ။ (၄၂၉)
- ၄။ အညမ္ပိ သော ဘိက္ခဝေ မောဃပုရိသော ဆေတဗ္ဗမ္ပိ အညံ
ဆိန္တိ။ (၂၄၆)
- ၅။ ဥဒကေ ဒိယျမာနေ ဥဘောဟိ ဟတ္ထေဟိ ပတ္တံ ပဋိဂ္ဂဟေ-
တွာ ဥဒကံ ပဋိဂ္ဂဟေတဗ္ဗံ။ (၃၈၁)

၄၈

သာမဏေကျော်

- ၆။ သြဒနေ ဒိယျမာနေ ဥဘောဟိ ဟဏ္ဏေဟိ ပတ္တံ ပဋိဂ္ဂဟေတွာ
သြဒနော ပဋိဂ္ဂဟေတဗ္ဗာ။ (၃၈၁)
- ၇။ ဘိက္ခာယ ဒိယျမာနာယ ဥဘောဟိ ဟဏ္ဏေဟိ ပတ္တံ
ပဋိဂ္ဂဟေတွာ ဘိက္ခာ ပဋိဂ္ဂဟေတဗ္ဗာ။ (၃၈၄)
- ၈။ ဘိက္ခာယ ဒိယျမာနာယ (ဒိန္နာယ) သံဃာဋီယာ ပတ္တံ
ပဋိစ္ဆာဒေတွာ နိဝတ္တိတဗ္ဗံ။ (၃၈၄)
- ၉။ ယံ တံ သြဠာရိကေ နိမိတ္တေ ကယိရမာနေ သြဠာရိကေ
သြဘာသေ ကယိရမာနေ န ဘဂဝန္တံ ယာစိ။ (၄၈၆)
- ၁၀။ တသ္မိံ ခေါ ပန အဓိကရဏေ ဝိနိစ္ဆိယမာနေ ဒိဿန္တိ
ဘိက္ခုနိယော။ (၄၅၂)
- ၁၁။ အာဝရဏေ ကတေ န အာဒိယန္တိ။ (၄၅၃)
- ၁၂။ ဂဟိတေ အနုဘာဂေ အညော ဘိက္ခု အာဂစ္ဆတိ။ (၃၁၇)

(ကြောင့်) ဟု ပေးရသော သတ္တမိဘတ်

- ၁။ အာပဒါသု ယာဝဒတ္ထံ။ (၂၇၉)
- ၂။ မနုဿာ ဘိက္ခုနံ ခိပိတေ “ဇီဝထ ဘန္တေ”တိ ဝဒန္တိ။ (၂၈၁)
- ၃။ သံယော ဆန္နဿ ဘိက္ခုနော အာပတ္တိယာ အဒဿနေ
(အပ္ပဋိကမ္မေ) ဥက္ခေပနီယကမ္ပံ ကရေယျ။ (၄၈။ ၅၉)
- ၄။ သံယော အရိဋ္ဌဿ ဘိက္ခုနော ပါပိကာယ ဒိဋ္ဌိယာ
အပ္ပဋိနိဿဂ္ဂေ ဥက္ခေပနီယကမ္ပံ ကရေယျ။ (၇၀)
- ၅။ ဘဂဝါ ဧတသ္မိံ နိဒါနေ ဧတသ္မိံ ပကရဏေ ဘိက္ခု
အာမန္တေသိ။ (၁၉၂)
- ၆။ ကိသ္မိံ ဝတ္ထုသ္မိံ မေထုနဓမ္မေ၊ အဒိန္နာဒါနေ၊ မနုဿဝိဂ္ဂဟေ၊
ဥတ္တရိမနုဿဓမ္မေ။ (၄၈၂/၃)

(၆၄) ဟု ပေးရသော သတ္တမိဝိဘတ်

၁။ န ဘိက္ခဝေ တုမ္မကဋ္ဌာဟေ (ယဋ္ဌိကဋ္ဌာဟေ) ပိဏ္ဍာယ
စရိတဗ္ဗံ။ (၂၅၁)

(ကြောင့်) ဟု ပေးရသော ပဌမာဝိဘတ်

၁။ အဋ္ဌာနမေတံ ဘိက္ခဝေ အနဝကာသော ယံ တထာဂတော
အပရိသုဒ္ဓိယ ဥပေါသထံ ကရေယျ။ (၄၂၄)

၂။ အဋ္ဌာနမေတံ ဘိက္ခဝေ အနဝကာသော ယံ ပရူပတ္တမေန
တထာဂတံ ဇီဝိတာ ဝေါရောပေယျ။ (၃၅၅)

၃။ အဋ္ဌာနမေတံ ဘိက္ခဝေ အနဝကာသော ယံ တထာဂတော
အနုဇာနေယျ မာတုဂါမဿ အဘိဝါဒနံ----- (၄၄၈)

၄။ အဋ္ဌာနမေတံ ဘိက္ခဝေ အနဝကာသော ယံ သာရိပုတ္တ-
မောဂ္ဂုလ္လာနာ ဒေဝဒတ္တဿ ဓမ္မံ ရောစေယျ။ (၃၆၂)

၅။ ဌာနံ ခေါ ပနေတံ ဝိဇ္ဇတိ၊ ယံ တွံ ကုမာရောဝ သမာနော
ကာလံ ကရေယျာသိ။ (၃၅၀)

၆။ ဣဒံ ဘိက္ခဝေ ဒေဝဒတ္တေန ပဌမံ အာနန္တရိယံ ကမ္မံ ဥပစိတံ။
ယံ ဒုဋ္ဌစိတ္တေန တထာဂတဿ ရဟိရံ ဥပ္ပါဒိတံ။ (၃၅၄)

၇။ တံ မမ သာဝကာ ဇီဝိတဟေတုပိ နာတိက္ကမန္တိ။ (၄၂၁)

၈။ ကိံ ပန တုယှံ ဆဝဿ ခေဋ္ဌာသကဿ။ (နိဿဇ္ဇေယျ)။
(၃၄၇)

၉။ ယမ္ပိ ဘိက္ခဝေ ဣမသ္မိ ဓမ္မဝိနယေ---- န--အညာပဋိ-
ဝေဓော။ (၄၂၁)

၁၀။ ယမ္ပိ မမ သာဝကာ နာတိက္ကမန္တိ။ (၄၂၁)

၁၁။ သုဠ ဘဏေ ဥပါလိ အကာသိ ယမ္ပိ န နိဝတ္တော။(၃၃၉)

၅၀

သာမဏေကျော်

- ၁၂။ ယဒေဝ သာ ဝိဗ္ဗန္တာ၊ တဒေဝ သာ အဘိက္ခုနီ။ (၄၇၄)
- ၁၃။ တံ ကုတေတ္ထ အာဝုသော လဗ္ဘာ။ (၄၈၀)
- ၁၄။ ကိမဂီ ပန တထာဂတာ အနုဇာနိဿတိ မာတုဂါမဿ
အဘိဝါဒနံ။ (၄၄၉)
- ၁၅။ ကိမဂီ ပနာဟံ။
- ၁၆။ တံ ကိဿ ဟေတု။ (၄၃၉)

(ကို)ဟုပေးရသော တတိယာဝိဘတ်

- ၁။ ယံ တံ မာတုဂါမေဟိ ဘဂဝတော သရီရံ ပဌမံ ဝန္တာပေသိ။
(၄၈၅)
- ၂။ တေန ဟိ တုညေဝ ယရာဝါသတ္ထေန ဥပဇာနာဟိ။ (၃၃၇)
- ၃။ ယေန ရာဇဂဟံ တေန ပက္ကမိ။ (၃၄၀)
- ၄။ န ဧကစ္စေန ကေသာ ဆေဒါပေတဗ္ဗာ။ (၃၉၇)
- ၅။ န ဧကစ္စေန ပရိကမ္ပံ ကာရာပေတဗ္ဗံ။ (၃၉၇)
- ၆။ န ဧကစ္စေန ဝေယျာဝစ္စော ကာရာပေတဗ္ဗော။ (၃၉၇)
- ၇။ န ဧကစ္စေန ပိဏ္ဍုပါတော နိဟရာပေတဗ္ဗော။ (၃၉၇)
- ၈။ ယေန ဘဂဝါ တေန အဘိဓာဝိ။ (၃၅၆)
- ၉။ အဟံ ခေါ ဘန္တေ မာတုဂါမေဟိ ဘဂဝတော သရီရံ ပဌမံ
ဝန္တာပေသိ။ (၄၈၆)
- ၁၀။ ယေန ဂယာသီသံ၊ တေန ပက္ကန္တော။ (၃၆၂)

ဣမေဟိ နာမ

- ၁။ ဣမေ ဟိ နာမ အာနန္ဒ အညတိတ္ထိယာ ဒုရက္ခာတဓမ္မာ
မာတုဂါမဿ အဘိဝါဒနံ-- န ကရိဿန္တိ။ (၄၄၈)
- ၂။ ဣမေ ဟိ နာမ သကျကုမာရာ အဂါရသ္မာ အနဂါရိယံ
ပဗ္ဗဇိဿန္တိ။ (၃၃၉)

န ဟိ နာမ

- ၁။ နာမသဒ္ဓါ၊ ဒီဇေနရာ၊ ဂရဟာ အနက်ဟော၊
- ၁။ န ဟိ နာမ တုမ္မာကံ သာရိပုတ္တာ တေသု နဝကေသု ဘိက္ခုသု
ကာရုညမ္ပိ ဘဝိဿတိ။ (၃၆၂)

ယတြ ဟိ နာမ

- ၁။ နာမသဒ္ဓါ၊ ဒီဇေနရာ၊ ဂရဟာ အနက်ဟော၊
- ၁။ ယတြ ဟိ နာမ သမဏဿ ဂေါတမဿ ဧဝံ မဟိဒ္ဓိကဿ
ဧဝံ မဟာနုဘာဝဿ ဝဓာယ ပရက္ကမိဿတိ။ (၃၅၇)

အာချာတ်ကြိယာ ကံဟောဝါကျများ

- ၁။ ကံဟောဝါကျ၊ ကတ္တားက၊ တတိယဝိဘတ်ပါ။
- ၂။ ကံဟောဝါကျ၊ ကံပုဒ်က၊ ပထမဝိဘတ်ပါ။
- ၃။ ကံဟောကြိယာ၊ နက်ပေးရာ၊ ထည့်ပါ (အပ်) ကိုပါ။
- ၄။ ကံနင့်ကြိယာ၊ ဝှစ်တူပါ၊ တူပါ အရပါ။

- ၁။ ဝိဟာရာ ခုယှန္တိ။ (၂၇၉)
- ၂။ ဝစ္စကူပေါ ဥဒကေန ဩတ္တရိယုတိ။ (၂၈၂)
- ၃။ ကထိနသာလာ ဥဒကေန ဩတ္တရိယုတိ။ (၂၇၄)
- ၄။ စီဝရံ ဥန္တုရေဟိပိ ဥပစိကာဟိပိ ခဇ္ဇတိ။ (၂၇၄)
- ၅။ ဘိက္ခုနီနံ ပါတိမောက္ခံ န ဥဒ္ဓိသီယတိ။ (၄၅၀)
- ၆။ ဘိက္ခု ပရိဝသန္တော အာပတ္တိယာ အဒဿနေ (အပ္ပဋိကဓမ္မ) ဥက္ခိပိယုတိ။ (၁၅၅)
- ၇။ ဘိက္ခု ပရိဝသန္တော ပါပိကာယ ဒိဋ္ဌိယာ အပ္ပဋိနိဿဂေ ဥက္ခိပိယုတိ။ (၁၅၅)
- ၈။ သော စေ ပုန ဩသာရိယုတိ။ (၁၅၅)
- ၉။ တိဏသန္တာရကော ဥပစိကာဟိ ခဇ္ဇတိ။ (၂၄၉)
- ၁၀။ စောဠကံ ဥပစိကာဟိ ခဇ္ဇတိ။ (၂၄၉)
- ၁၁။ မဏ္ဍလာနိ န အဗ္ဘုပိယန္တိ။ (၂၄၈)
- ၁၂။ ဝါတမဏ္ဍလိကာယ ပတ္တာ ဘိဇ္ဇိသု။ (၂၄၉)
- ၁၃။ ဩဋ္ဌော ဃံသီယတိ။ (၂၄၉)
- ၁၄။ ဝါတမဏ္ဍလိကာယ ဆတ္တံ ဥက္ခိပိယတိ။ (၂၅၀)
- ၁၅။ ထဝိကာယော ဥန္တုရေဟိပိ ဥပစိကာဟိပိ ခဇ္ဇန္တိ။ (၂၉၈)
- ၁၆။ ပဉ္စ စ တာလိပါကသတာနိ ဘတ္တာဘိဟာရော အဘိ-ဟရိယတိ။ (၃၄၁)

စူဠဝါအတွက် ပါဠိသိက္ခာ

၅၃

- ၁၇။ ပဉ္စ စ ထာလိပါကသတာနိ ဘတ္တာဘိဟာရော အဘိ-
ဟရိယိဿတိ။ (၃၄၅)
- ၁၈။ အဘိရူပေါ ဝတ ဘော မဟာသမဏော နာဂေန ပိဟေဋ္ဌိ
ယိဿတိ။ (၃၅၇)
- ၁၉။ အပိ ဘန္တေ ပိဏ္ဏော လဗ္ဘတိ။ (၂၆)
- ၂၀။ န ခေါ အာဝုသော ပိဏ္ဏော လဗ္ဘတိ။ (၂၆)
- ၂၁။ ဝါတမဏ္ဍလိကာယ သံဃာဋီယော ဥက္ခိပိယိသု။ (၂၇၇)
- ၂၂။ ဥဒပါနော တိဏစုဏ္ဏေဟိပိ ပံသုကေဟိပိ ဩကိရိယုတိ။ (၂၆၀)
- ၂၃။ ဝါတမဏ္ဍလိကာယ သံဃာဋီယော ဥက္ခိပိယိသု။ (၂၇၇)
- ၂၄။ သေနာသနံ လောဟိတေန မက္ခိယုတိ။ (၄၆၂)
- ၂၅။ အာဝသထစီဝရံ လောဟိတေန မက္ခိယုတိ။ (၄၆၂)
- ၂၆။ ပုရေ ဓမ္မော ပဋိဗ္ဗာဟိယုတိ။ (၄၉၆)
- ၂၇။ ပုရေ ဝိနယော ပဋိဗ္ဗာဟိယုတိ။ (၄၉၆)
- ၂၈။ ကိန္တိ န ခေါ ဝိဟာရော သာဒိယေထ။ (၃၇၈)
- ၂၉။ ကိန္တိ န ခေါ သေနာသနံ ဂါမံ အတိဟရိယေထ။ (၃၇၉)
- ၃၀။ ကဝါဠာ န ဖုဿိယန္တိ။ (၂၉၂)

အာချာတ် ပဉ္စမိဝိဘတ်ဝါကျများ

- ၁။ စေတိုင်းသောခါ၊ လော - ချေပါ၊ ရံခါရမည်ပေး။
- ၂။ တိုက်တွန်းတောင်းပန်၊ ပါလောခံ၊ ရံဖန် "တော်မူ" ပေး။
- ၃။ တောင်းသောအခါ၊ တော်မူပါ၊ လျော်စွာ ပါလော ပေး။
- ၄။ ဆုတောင်းမှုကို၊ ရပါလို့၊ ချင် - လို - ပါရစေ ပေး။
- ၅။ မိမိအတွက်၊ တောင့်တချက်၊ အနက်ရလို ပေး။
- ၆။ သူများတွက်တာ၊ တောင့်တရာ၊ ပါစေသတည်း ပေး။
- ၇။ ကျိန်ဆဲရာဝယ်၊ ဒေါသခြယ်၊ စေဟယ် - သတည်း ပေး။

- ၈။ ကျိန်စာဆိုငြား၊ ပါစေသား၊ စကား “စေရဲ့” ပေး၊
- ၉။ ချင်းချင်းဆက်သွယ်၊ မေးရာဝယ်၊ မှတ်ဖွယ် “မှာလော” ပေး၊
- ၁၀။ စီမံရာသည်၊ လော - ရမည်၊ နှစ်လီ သင့်အောင် ပေး၊
- ၁၁။ ဖိတ်မံခေါ်ရာ၊ တော်မူပါ၊ လျော်စွာ ကြည့်၍ ပေး၊
- ၁၂။ ပင့်ဖိတ်ရာလည်း၊ ထိုပုံမှီး၊ အပြီးမှတ်၍ပေး၊

- ၁။ ဂစ္ဆ အမုမ္မိ ဩကာသေ တိဋ္ဌာဟိ။ (၄၆၄)
- ၂။ အာဂစ္ဆာဟိ။ (၄၆၅)
- ၃။ သုဏာတု မေ အယျေ သံယော။ (၄၆၄)
- ၄။ ဝဒတု အယျာ ဘိက္ခုသံယော ဘိက္ခုနီသံယံ အနုကမ္ပံ ဥပါဒါယ။ (၄၆၉)
- ၅။ တိဋ္ဌတု ဘဂဝါ ကပ္ပံ။ (၄၈၆)
- ၆။ တေန ဟာဂုသော အာနန္ဒ တံယေဝ ဆန္ဒဿ ဘိက္ခုနော ဗြဟ္မဒဏ္ဍံ အာဏာပေဟိ။ (၄၈၇)
- ၇။ တေန ဟိ တုမေ သမဏံ အာနန္ဒံ ပဿထ။ (၄၈၇)
- ၈။ တေနဟာဂုသော အာနန္ဒ ဗဟုဂေဟိ ဘိက္ခုဟိ သဒ္ဓိံ ဂစ္ဆာဟိ။ (၄၈၇)
- ၉။ ဒေထ မေ အာဂုသော အနုဒူတံ ဘိက္ခံ။ (၄၉၂)
- ၁၀။ ဧတ္တကဉ္စ ဘန္တေ ထေရော သံဃမဇ္ဈေ ဝဒေတု။ (၅၀၁)
- ၁၁။ ပဋိဂ္ဂဏှာတု ဘန္တေ ထေရော သာမဏကံ ပရိက္ခာရံ(၅၀၁)
- ၁၂။ ခမ ဂဟပတိ။ (၄၄)
- ၁၃။ ဒေဟိ မေ ပတ္တံ။ (၂၄၆)
- ၁၄။ ဒေဟိ မေ အာဂုသော ပရိဿာဝနံ။ (၂၅၅)
- ၁၅။ ဧဟိ တံ သမ္ပ သဉ္စိကာပုတ္တ မမ ဝစနေန ဘဂဝတော ပါဒေ သိရသာ ဝန္တံ။ (၂၆၅)
- ၁၆။ အက္ကမတု ဘန္တေ ဘဂဝါ ဒုဿာနိ။ (၂၆၇)
- ၁၇။ သံဟရန္တု ရာဇကုမာရ ဒုဿာနိ။ (၂၆၇)

စုဠဝါအတွက် ပါဠိသိက္ခာ

၅၅

- ၁၈။ အတ္တမထ ဘန္တေ ဒုဿံ မင်္ဂလတ္ထာယ။ (၂၆၇)
- ၁၉။ ဧဟိ ဘန္တေ မေထုနံ ဓမ္မံ ပဋိသေဝ။ (၂၇၃)
- ၂၀။ ဇီဝတု ဘန္တေ သုဂတော။ (၂၈၁)
- ၂၁။ ဇီဝထ ဘန္တေ။ (၂၈၁)
- ၂၂။ ဣမ ဘဂိနိ နစ္စသု။ (၂၈၅)
- ၂၃။ ဧဟိ သုဒတ္တ။ (၃၀၄)
- ၂၄။ တေန ဟိ ဘဏေ ကာလသေဝ ဥဋ္ဌာယ ယာဂုယော ပစထ။
(၃၀၁)
- ၂၅။ အာရာမေ အယျာ ကရောထ၊ ဝိဟာရေ ပတိဋ္ဌာပေထ၊
ဒါနာနိ ပဋ္ဌပေထ။ (၃၀၆)
- ၂၆။ တုညေဝ ယရာဝါသတ္ထေန ဥပဇာနာဟိ။ (၃၃၇)
- ၂၇။ တံ ပဗ္ဗဇာဟိ။ (၃၃၆)
- ၂၈။ အာဂမေဟိ သမ္မ သတ္တာဟံ။ (၃၃၈)
- ၂၉။ ယော ပဿတိ၊ ဒိန္နံယေဝ၊ ဟရတု။ (၃၃၉)
- ၃၀။ ဣမံ ဘဂဝါ ပဋ္ဌမံ ပဗ္ဗာဇေတု။ (၃၃၉)

အာချာတ် သတ္တမိဝိဘတ်ဝါကျများ

- ၁။ ကြံစည်-ခွင့်ပြု၊ နက် (၂) ခု၊ သက်မှု သတ္တမိ၊
- ၂။ ပဉ္စမိလား၊ ခြားနက်များ၊ သက်သွားပါသေးသည်။

- ၁။ အာယသ္မန္တံ ရေဝတံ ဥပသင်္ကမိတွာ ဣမာနိ ဒဿ ဝတ္ထုနိ
ပုစ္ဆေယျာသိ။ (၄၉၈)
- ၂။ ကံ န ခေါ မယံ ပက္ခံ လဘေယျာမ။ (၅၀၀)
- ၃။ ယေန မယံ ဣမသ္မိ အဓိကရဏေ ဗလဝန္တတရာ အဿာမ။
(၅၀၀)

- ၄။ အပွေဝ နာမ မံ ဣမသ္မိံ အဓိကရဏေ သမ္ပန္နေယျ။(၅၀၁)
- ၅။ ဝဒေယျာထ အာဂုသော ယေန အတ္ထော။ (၅၀၁)
- ၆။ ယန္တုန မယံ ဝါလိကာရာမေ ဣမံ အဓိကရဏံ ဝူပသမေ-
ယျာမ။ (၅၀၅)
- ၇။ အဟံ အာယသ္မန္တံ သဗ္ဗကာမိံ ဝိနယံ ပုစ္ဆေယျံ။ (၅၀၅)
- ၈။ အဟံ ရေဝတေန ဝိနယံ ပုဋ္ဌော ဝိဿဇ္ဇေယျံ။ (၅၀၅)
- ၉။ ယန္တုနာဟံ သံဃဿ သေနာသနဉ္စ ပညပေယျံ ဘတ္တာနိ စ
ဥဒ္ဓိသေယျံ။ (၁၉၂)
- ၁၀။ ကိံ န ခေါ အဟံ သံဃဿ ဝေယျာဝစ္စံ ကရေယျံ။(၁၉၂)
- ၁၁။ ယန္တုနာဟံ ဣမာယ စန္ဒနဂဏ္ဍိယာ ပတ္တံ လေခါပေယျံ။(၂၄၆)
- ၁၂။ သစေ ခေါ တံ အာဂုသော ဝမ္မ ဣစ္ဆေယျာသိ။ အဇ္ဇေဝ
ဘဂဝါ အာယသ္မန္တံ ဒဗ္ဗံ နာသာပေယျ။ (၂၆၂)
- ၁၃။ ယံ မမ အဿ ဒီဃရတ္တံ ဟိတာယ သုခါယ။ (၂၆၇)
- ၁၄။ သစာဟံ ဘန္တေ ဝိဟာရေ ကာရာပေယျံ၊ ဝသေယျာထ မေ
ဝိဟာရေသု။ (၂၉၀)
- ၁၅။ တေန ဟိ ဘန္တေ ဘဂဝန္တံ ပဋိပုစ္ဆိတွာ မမ အာရောစေ-
ယျာထ။ (၂၉၀)
- ၁၆။ ဝိဟာရေ ကာရယေ ရမ္မေ၊ ဝါသယေတ္ထ ဗဟုဿုတေ။(၂၉၂)
- ၁၇။ ယေန တံ ဗုဒ္ဓပ္ပမုခဿ ဘိက္ခုသံဃဿ ဘတ္တံ
ကရေယျာသိ။ (၃၀၅)
- ၁၈။ ကတ္တ န ခေါ ဘဂဝါ ဝိဟရေယျ။ (၃၀၆)
- ၁၉။ အဟော နူန မယံ ဇာနေယျာမ။ (၃၁၀)
- ၂၀။ တံ မယံ သက္ကရေယျာမ ဂရံ ကရေယျာမ မာနေယျာမ
ပူဇေယျာမ။ (၃၁၀)
- ၂၁။ တဿ စ မယံ ဩဝါဒေ တိဋ္ဌေယျာမ။ (၃၁၀)
- ၂၂။ ဣမ ခေါ တံ ဘိက္ခဝေ သောဘေတ။ (၃၁၁)
- ၂၃။ ယန္တုနာဟံ ပဗ္ဗဇေယျံ၊ အနုရုဒ္ဓေါ ဝါ။ (၃၃၆)

စူဠဝါအတွက် ပါဠိသိက္ခာ

၅၇

- ၂၄။ ယန္တူနာဟံ အဇာတသတ္တံ၊ ကုမာရံ ပဿာဒေယျံ။ (၃၄၁)
- ၂၅။ ကံ န ခေါ အဟံ ပဿာဒေယျံ။ (၃၄၁)
- ၂၆။ ယသ္မိံ မေ ပသန္နေ ဗဟုလာဘသက္ကာရော ဥပ္ပဇ္ဇေယျ။ (၃၄၁)
- ၂၇။ သာရိပုတ္တမောဂ္ဂလ္လာနာနမ္ပိ ခေါ အဟံ ဒေဝဒတ္တ ဘိက္ခု-
သံယံ န နိဿဇ္ဇေယျ။ (၃၄၇)
- ၂၈။ ယံ ဒေဝဒတ္တော ကရေယျ ကာယေန ဝါစာယ။ (၃၄၇)
- ၂၉။ သံယော ဒေဝဒတ္တဿ ရာဇဂဟေ ပကာသနီယံ ကမ္ပံ
ကရေယျ။ (၃၄၇)
- ၃၀။ ယံ တံ ကုမာရောဝ သမာနော ကာလံ ကရေယျာသိ။ (၃၅၀)

ကတ္တားဟော(တ) ပစ္စည်းပါတဲ့ ဝါကျများ

- ၁။ ကတ္တားဟောမှာ၊ ကိတ်ကြိယာ၊ တူပါကတ္တားနှင့်၊
- ၂။ လိင်တူ-ဝှံတူ၊ ဝိဘတ်တူ၊ ရတူတူ (၄) ဆင့်၊

- ၁။ သုဒ္ဓါ ပရိသာ။ (၄၁၉)
- ၂။ အဘိက္ကန္တာ ဘန္တေ ရတ္တိ။ (၄၁၈)
- ၃။ နိက္ခန္တော ပဌမော (မဇ္ဈိမော၊ ပစ္ဆိမော) ယာမော။ (၄၁၈)
- ၄။ ဥဒ္ဓတ္တံ အရုဏံ။ (၄၁၈)
- ၅။ စိရနိသိန္နော ဘိက္ခုသံယော။ (၄၁၈)
- ၆။ ဗုဒ္ဓေါ လောကေ ဥပ္ပန္နော။ (၃၀၆)
- ၇။ ပရိသုဒ္ဓံ မေ သီလံ ပရိယောဒါတံ။ (၃၄၃)
- ၈။ ပရိသုဒ္ဓေါ မေ အာဇီဝေါ ပရိယောဒါတော။ (၃၄၃)
- ၉။ ပရိသုဒ္ဓါ မေ ဓမ္မဒေသနာ ပရိယောဒါတာ။ (၃၄၄)
- ၁၀။ ပရိသုဒ္ဓံ မေ ဝေယျာကရဏံ ပရိယောဒါတံ။ (၃၄၄)
- ၁၁။ ပရိသုဒ္ဓံ မေ ဉာဏဒဿနံ ပရိယောဒါတံ။ (၃၄၄)

၅၈

သာမဏေကျော်

- ၁၂။ ပါရာဇိကံ အာယသ္မာ အဇ္ဈာပန္နော။ (၂၀၃)
- ၁၃။ ပိတရော စ ပိတာမဟာ စ ကာလင်္ကတာ။ (၃၃၇)
- ၁၄။ သဟ စိတ္တုပ္ပါဒါဝ ဘန္တေ ဒေဝဒတ္တော တဿာ ဣဒ္ဓိယာ
ပရိဟိနော။ (၃၄၂)
- ၁၅။ ဓုတ္တာ ကိရ မဂ္ဂေ ပရိယုဋ္ဌိတာ။ (၄၇၁)
- ၁၆။ နိဋ္ဌိတံ ဘတ္တံ။ (၃၁၄)
- ၁၇။ မမ ခေါ သမ္ပ ပဗ္ဗဇာ တဝ ပဋိဗဒ္ဓါ။ (၃၃၇)
- ၁၈။ အပရိသုဒ္ဓါ အာနန္တ ပရိသာ။ (၄၁၈)
- ၁၉။ ဥပသမ္ပန္နာ ဘဂဝတော မာတုတ္ထာ။ (၄၄၆)
- ၂၀။ အပိ စ မံ ဘိက္ခု ဧကကံ ဩဟာယ ပက္ကန္တာ။ (၃၇၉)
- ၂၁။ သော ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခု အဝိသုဒ္ဓေါ တာဟိ အာပတ္တိဟိ။ (၁၇၅)
- ၂၂။ အပ္ပတ္တဉ္စ သီသံ ဗိမ္မောဟနံ။ (၄၈၂)
- ၂၃။ အတိဒိပုံ ဘဂဝါ ပရိနိဗ္ဗုတော။ (၄၈၀)
- ၂၄။ အယျိကာ ကာလင်္ကတာ ဟောတိ။ (၃၂၀)
- ၂၅။ အပိ စ တေ ဂတာ ဘိက္ခုနံ သညတ္တိယာ။ (၃၆၂)
- ၂၆။ ဘူမိတော စ ပါဒါ မုတ္တာ။ (၄၈၂)
- ၂၇။ ယဒေဝ သာ ဝိဗ္ဗန္တာ။ (၄၇၄)
- ၂၈။ သုမုတ္တာ မယံ တေန မဟာသမဏေန။ (၄၈၀)
- ၂၉။ အတိဒိပုံ ဘဂဝါ ပရိနိဗ္ဗုတော။ (၄၈၀)
- ၃၀။ အတိဒိပုံ စက္ခု လောကေ အန္တရဟိတံ။ (၄၈၀)

ကံဟော (တ) ပစ္စည်းပါတဲ့ ဝါကျများ

- ၁။ ကံဟောဝါကျ၊ ကိတ်ကြိယ၊ တူရကံပုဒ်နှင့်၊
၂။ လိင်တူ - ဝတ်တူ - ဝိဘတ်တူ၊ ရတူတူ (၄) ဆင့်၊

စူဠဝါအတွက် ဟိဋ္ဌိသိက္ခာ

၅၉

- ၁။ ကတံ သံဃေန ပဏ္ဍုကလောဟိတကာနံ ဘိက္ခုနံ
တဇ္ဇနိယကမ္ပံ။ (၄)
- ၂။ ပဋိပ္ပဿဒ္ဓံ သံဃေန ပဏ္ဍုကလောဟိတကာနံ ဘိက္ခုနံ
တဇ္ဇနိယကမ္ပံ။ (၁၃)
- ၃။ ကတံ သံဃေန သေယျသကဿ ဘိက္ခုနော နိယဿ-ကမ္ပံ။
(၁၅)
- ၄။ ပဋိပ္ပဿဒ္ဓံ သံဃေန သေယျသကဿ ဘိက္ခုနော
နိယဿကမ္ပံ။ (၂၂)
- ၅။ ကတံ သံဃေန အဿဇိပုနဗ္ဗသုကာနံ ဘိက္ခုနံ ကီဇ္ဇာ-ဂိရိသ္မာ
ပဗ္ဗာဇနိယကမ္ပံ။ (၂၉)
- ၆။ ကတံ သံဃေန သုဓမ္မဿ ဘိက္ခုနော ပဋိသာရဏိယကမ္ပံ။
(၄၀)
- ၇။ ပဋိပ္ပဿဒ္ဓံ သံဃေန သုဓမ္မဿ ဘိက္ခုနော ပဋိသာရဏိယ-
ကမ္ပံ။ (၄၇)
- ၈။ ကတံ သံဃေန ဆန္ဒဿ ဘိက္ခုနော အာပတ္တိယာ အဒဿနေ
ဥက္ခေပနိယကမ္ပံ။ (၄၉)
- ၉။ ကတံ သံဃေန ဆန္ဒဿ ဘိက္ခုနော အာပတ္တိယာ အပ္ပဋိ
ကမ္မေ ဥက္ခေပနိယကမ္ပံ။ (၅၉)
- ၁၀။ ပဋိပ္ပဿဒ္ဓံ သံဃေန ဆန္ဒဿ ဘိက္ခုနော အာပတ္တိယာ
အဒဿနေ ဥက္ခေပနိယကမ္ပံ။ (၅၈)
- ၁၁။ ပဋိပ္ပဿဒ္ဓံ သံဃေန ဆန္ဒဿ ဘိက္ခုနော အာပတ္တိယာ
အပ္ပဋိကမ္မေ ဥက္ခေပနိယကမ္ပံ။ (၆၈)
- ၁၂။ ကတံ သံဃေန အရိဋ္ဌဿ ဘိက္ခုနော ပါပိကာယ ဒိဋ္ဌိယာ
အပ္ပဋိနိဿရေ ဥက္ခေပနိယကမ္ပံ။ (၇၁)
- ၁၃။ ပဋိပ္ပဿဒ္ဓံ သံဃေန အရိဋ္ဌဿ ဘိက္ခုနော ပါပိကာယ
ဒိဋ္ဌိယာ အပ္ပဋိနိဿရေ ဥက္ခေပနိယကမ္ပံ။ (၇၈)
- ၁၄။ အယျေန မေ ဒဗ္ဗေန မလ္လပုတ္တေန ပဇာပတိ ဒူသိတာ။ (၂၆၂)

- ၁၅။ သမ္မတော သံဃေန အာယသ္မာ ဒဗ္ဗော သေနာသန-
ပညာပကော စ ဘတ္တုဒ္ဓေသကော စ။ (၁၉၂)
- ၁၆။ ဒိန္နော သံဃေန အာယသ္မတော ဒဗ္ဗဿ သတိဝေပုလ္လ-
ပ္ပတ္တဿ သတိဝိနယော။ (၁၉၈)
- ၁၇။ ဒိန္နော သံဃေန ဂဂ္ဂဿ ဘိက္ခုနော အမူဠဿ အမူဠ-
ဝိနယော။ (၂၀၁)
- ၁၈။ သမ္မတော သံဃေန ဣတ္ထန္နာမော ဘိက္ခု သလာကဂ္ဂါဟာ-
ပကော။ (၂၀၇)
- ၁၉။ ကတံ သံဃေန ဥပဝါဠဿ ဘိက္ခုနော တဿပါဝိယ-ကမ္ပံ။
(၂၀၆)
- ၂၀။ ဒေသိတာ အမှာကံ ဣမာ အာပတ္တိယော သံဃမဇ္ဈေ တိဏ
ဝတ္ထာရကေန ဌပေတွာ ထုလ္လဝဇ္ဇံ ဌပေတွာ ဂိဟိပ္ပဋိသံယုတ္တံ။
(၂၁၀)
- ၂၁။ သမ္မတော သံဃေန ဣတ္ထန္နာမော စ ဣတ္ထန္နာမော စ ဘိက္ခု
ဥဗ္ဗာဟိကာယ ဣမံ အဓိကရဏံ ဝူပသမေတုံ။ (၂၂၄)
- ၂၂။ သဗ္ဗံ အမေဟိ ဘာဇိတံ။ (၃၂၃)
- ၂၃။ သဗ္ဗံ အမေဟိ ဧကဿ ဒိန္နံ။ (၃၂၁)
- ၂၄။ ဝိဿဇ္ဇိတမ္ပိ အဝိဿဇ္ဇိတံ ဟောတိ။ (၃၂၁)
- ၂၅။ ဝိဘတ္တမ္ပိ အဝိဘတ္တံ ဟောတိ။ (၃၂၃)
- ၂၆။ ဣမိနာ ကုမာရာ နိပ္ပိတိဟာ။ (၃၃၈)
- ၂၇။ ပုဗ္ဗေ မယာ ဘန္တေ ဒေဝဒတ္တဿ ရာဇဂဟေ ဝဏ္ဏော
ဘာသိတော။ (၃၄၈)
- ၂၈။ သမ္မတော သံဃေန အာယသ္မာ သာရိပုတ္တော ဒေဝဒတ္တံ
ရာဇဂဟေ ပကာသေတုံ။ (၃၄၉)
- ၂၉။ ဣဒံ ဘိက္ခဝေ ဒေဝဒတ္တေန ပဌမံ အာနန္တရိယံ ကမ္ပံ ဥပစိတံ။
(၃၅၄)

စူဠဝါအတွက် ပါဠိသိက္ခာ

၆၁

- ၃၀။ သံယေန တေ အာဝုသော ဆန္ဒ ဗြဟ္မဒဏ္ဍော အာဏာ-
ပိတော။ (၄၈၉)
- ၃၂။ နိက္ခာမိတော သော ဘန္တေ ပုဂ္ဂလော မယာ။ (၄၁၉)
- ၃၃။ ဒိဋ္ဌောသိ ဘဂဝတာ။ (၄၁၉)
- ၃၄။ ဒိန္နော သံယေန ဥဒါယိဿ ဘိက္ခုနော သမောဓာန-
ပရိဝါသော။ (၁၂၇)
- ၃၅။ ပဋိကသိတော သံယေန ဥဒါယိ ဘိက္ခု မူလာယ ပဋိက-
ဿနာ။ (၁၂၅)
- ၃၆။ ဒိန္နော သံယေန ဥဒါယိဿ ဘိက္ခုနော ပက္ခပရိဝါသော။ (၁၂၇)
- ၃၇။ အပ္ပိတော သံယေန ဥဒါယိ ဘိက္ခု။ (၁၂၂)
- ၃၈။ ဒိန္နံ သံယေန ဥဒါယိဿ ဘိက္ခုနော မာနတ္ထံ။ (၁၂၈)
- ၃၉။ ဒိန္နော သံယေန ဥဒါယိဿ ဘိက္ခုနော ဧကာဟ (ဒွိဟ၊ တိဟ၊
စတူဟ၊ ပဉ္စာဟ) ပရိဝါသော။ (၁၀၉၊ ၁၁၂၊ ၃)
- ၄၀။ သော စ မယာ ဘဂဝါ နိမန္တိတော။ (၃၀၆)
- ၄၁။ ဥပသမ္ပန္နာ သံယေန ဣတ္ထန္နာမာ ဣတ္ထန္နာမာယ ပဝတ္တိ-
နိယာ။ (၄၆၇)
- ၄၂။ တေန သဒ္ဓေန ဓမ္မကထာ အန္တရာ (အန္တရိတာ)
အဟောသိ။ (၂၈၁)
- ၄၃။ သုပရိဘုတ္တံ ဘဏေ အယျေဟိ အမ္ပံ။ (၂၄၄)
- ၄၄။ အပိ စ ဘဂဝတာ မတ္တာ ဝဏ္ဏိတာ။ (၂၄၄)
- ၄၅။ ကတာ မေ ရက္ခာ။ (၂၇၅)
- ၄၆။ ကတံ မေ ပရိတ္တံ။ (၂၇၅)
- ၄၇။ အယျေန ကိရ ပိဏ္ဍောလဘာရဒွါဇေန ရာဇဂဟကဿ
သေဋ္ဌိဿ ပတ္တော ဩဟာရိတော။ (၂၄၇)
- ၄၈။ တယာ ဘာရဒွါဇ ဣဒ္ဓိပါဠိဟာရိယံ ဒဿိတံ။ (၂၄၇)
- ၄၉။ သံယေန တေ အာဝုသော ဝဗ္ဗ ပတ္တော နိက္ခန္တိတော။ (၂၆၄)
- ၅၀။ ဥက္ခန္တိတော သံယေန ဝဗ္ဗဿ လိစ္ဆဝိဿ ပတ္တော။ (၂၆၅)

၆၂

သာမဏေကျော်

- ၅၁။ အနုညာတာ ခေါ် ဂဟပတိ ဘဂဝတာ ဝိဟာရာ။ (၂၉၁)
 ၅၂။ န ခေါ် ဂဟပတိ ဘဂဝတာ ဝိဟာရာ အနုညာတာ။ (၂၉၀)
 ၅၃။ အနာထပိဏ္ဍိကေန ကိရ ဂဟပတိနာ သွာတနာယ
 ဗုဒ္ဓပ္ပမုခေါ သံဃော နိမန္တိတော။ (၃၀၅)
 ၅၄။ တယာ ကိရ ဂဟပတိ သွာတနာယ ဗုဒ္ဓပ္ပမုခေါ သံဃော
 နိမန္တိတော။ (၃၀၅)
 ၅၅။ တယာ အယျပုတ္တ အဋ္ဌေါ ကတော။ (၃၀၇)
 ၅၆။ ဘဂဝတာ အနေကပရိယာယေန ဓမ္မော ပကာသိတော။
 (၃၅၃)
 ၅၇။ ဗဟံ တယာ မောဃပုရိသ အပုညံ ပသုတံ။ (၃၅၄)
 ၅၈။ ဒေဝဒတ္တေန ကိရ ဘဂဝတော ဝဇော ပယုတ္တော။ (၃၅၄)
 ၅၉။ ယဉ္ဇ အတ္တနာ ဘဏိတံ၊ ယဉ္ဇ မယာ ဘဏိတံ၊ တံ သဗ္ဗံ
 ဘဂဝတော အာရောစေဟိ။ (၃၉)
 ၆၀။ ပဟူတံ ခေါ တေ ဣဒံ ဂဟပတိ ခါဒနီယံ ဘောဇနီယံ
 ပဋိယတ္တံ။ (၃၉)
 ၆၁။ ပဋိပ္ပဿဒ္ဓံ သံဃေန ဣတ္ထန္နာမဿ ဘိက္ခုနော ပဗ္ဗာဇနီယ-
 ကမ္ပံ။ (၃၇)
 ၆၂။ ကေနာသိ ဥဿာဟိတော။ (၃၅၀)
 ၆၃။ နိဿံသယံ ခေါ မယံ ဒဗ္ဗေန ဂဟပတိနော အန္တရေ ပရိတိန္နာ။
 (၁၉၆)

(တဗ္ဗ) ပစ္စည်းပါတဲ့ ဝါကျများ

- ၁။ နိဿာယ တေ ဝတ္ထဗ္ဗံ။ (၁၅)
 ၂။ န အဿဇိ ပုနဗ္ဗသုကေဟိ ဘိက္ခုဟိ ကိဉ္ဇာဂိရိသို့ ဝတ္ထဗ္ဗံ။
 (၂၈)

စူဠဝါအကုတ် ပါဠိသိက္ခာ

၆၃

- ၃။ စိတ္တော တေ ဂဟပတိ ခမာပေတဗ္ဗော။ (၄၀)
- ၄။ သုဓမ္မေန ဘိက္ခုနာ စိတ္တော ဂဟပတိ ခမာပေတဗ္ဗော။ (၄၄)
- ၅။ အနုဒ္ဓုတေန ဘိက္ခုနာ ဝတ္တဗ္ဗော။ (၄၄)
- ၆။ အနုဒ္ဓုတေန ဘိက္ခုနာ သုဓမ္မော ဘိက္ခု တံ အာပတ္တိံ
ဒေသာပေတဗ္ဗော။ (၄၅)
- ၇။ တေန စ သော သာဒိတဗ္ဗော။ (၈၃)
- ၈။ ပါရိဝါသိကေန ဘိက္ခုနာ န အာရညိကင်္ဂိ သမာဒါတဗ္ဗံ၊ န
ပိဏ္ဍပါတိကင်္ဂိ သမာဒါတဗ္ဗံ။ (၈၃)
- ၉။ ပါရိဝါသိကေန ဘိက္ခုနာ ပကတတ္တော ဘိက္ခု အာသနေန
နိမန္တေတဗ္ဗော။ (၈၆)
- ၁၀။ ပါရိဝါသိကေန ဘိက္ခုနာ န နိဿယော ဒါတဗ္ဗော။ (၈၇)
- ၁၁။ ပါရိဝါသိကေန ဘိက္ခုနာ န သာမဏေရော ဥပဋ္ဌာပေ-
တဗ္ဗော။ (၈၇)
- ၁၂။ ပါရိဝါသိကေန ဘိက္ခုနာ န ဘိက္ခုနောဝါဒကသမ္မုတိ
သာဒိတဗ္ဗော။ (၈၇)
- ၁၃။ ပါရိဝါသိကေန ဘိက္ခုနာ ကမ္ပံ န ဂရဟိတဗ္ဗံ။ (၈၇)
- ၁၄။ ပါရိဝါသိကေန ဘိက္ခုနာ ကမ္ပိကာ န ဂရဟိတဗ္ဗော။ (၈၇)
- ၁၅။ န ဝိဿဇ္ဇေတဗ္ဗံ သံဃေန ဝါ ဂဏေန ဝါ ပုဂ္ဂလေန ဝါ။
(၉၂၁)
- ၁၆။ န ဝိဘဇိတဗ္ဗံ သံဃေန ဝါ ဂဏေန ဝါ ပုဂ္ဂလေန ဝါ။ (၉၂၃)
- ၁၇။ ပဌမံ သာရိပုတ္တော ယာစိတဗ္ဗော။ (၉၄၉)
- ၁၈။ န တေန ဗုဒ္ဓေါ ဝါ ဓမ္မော ဝါ သံဃော ဝါ ဒဋ္ဌဗ္ဗော။ (၉၄၇)
- ၁၉။ ဒေဝဒတ္တောဝံ တေန ဒဋ္ဌဗ္ဗော။ (၉၄၇)
- ၂၀။ ဘိက္ခုဟိ တံ နေဝ ဝတ္တဗ္ဗော။ (၄၈၉)
- ၂၁။ သစေ န ဟောတိ ပရိဿာဝနံ ဝါ ဓမ္မကရဏော ဝါ
သံယာဠိကဏ္ဍောပိ အဓိဋ္ဌာတဗ္ဗော ဣမိနာ ပရိဿာ-ဝေတွာ
ပိဝိဿာမိ။ (၂၅၅)

၆၄

သာမဏေကျော်

- ၂၂။ ဥပဇ္ဈာယေန ဘိက္ခုဝေ သဒ္ဓိဝိဟာရိကော သင်္ဂဟေတဗ္ဗော
အနုဂ္ဂဟေတဗ္ဗော။ (၃၉၈)
- ၂၃။ န ဘိက္ခုနိယာ ကေနစိ ပရိယာယေန ဘိက္ခု အက္ခောသိ-
တဗ္ဗော ပရိဘာသိတဗ္ဗော။ (၄၄၅)
- ၂၄။ န ဘိက္ခုနိယာ အဘိက္ခုကေ အာဝါသေ ဝဿံ ဝသိတဗ္ဗံ။
(၄၄၄)
- ၂၅။ ဝဿသတူပသမ္ပန္နာယ ဘိက္ခုနိယာ တဒဟုပသမ္ပန္နဿ
ဘိက္ခုနော အဘိဝါဒနံ ကာတဗ္ဗံ။ (၄၄၄)
- ၂၆။ အန္တဒ္ဓမာသံ ဘိက္ခုနိယာ ဘိက္ခုသံယတော ဒွေ ဓမ္မာ
ပစ္စာသိသိတဗ္ဗော။ (၄၄၄)
- ၂၇။ ဝဿံဝုဋ္ဌာယ ဘိက္ခုနိယာ ဥဘတောသံယေ တီဟိ ဌာနေဟိ
ပဝါရေတဗ္ဗံ။ (၄၄၄)
- ၂၈။ ဂရုဓမ္မံ အဇ္ဈာပန္နာယ ဘိက္ခုနိယာ ဥဘတောသံယေ ပက္ခ-
မာနတ္ထံ စရိတဗ္ဗံ။ (၄၄၄)
- ၂၉။ သိက္ခမာနာယ ဥဘတောသံယေ ဥပသမ္ပဒါ ပရိယေသိ-
တဗ္ဗော။ (၄၄၄)
- ၃၀။ ဘိက္ခုဟိ ဘိက္ခုနိယော ဥပသမ္မာဒေတဗ္ဗော။ (၄၄၇)

(အန္တ) ပစ္စည်းပါတဲ့ ဝါကျများ

- ၁။ မာန - အန္တ၊ စဉ် - သော် - ပ၊ ကြောင့်ပ နက်သုံးဖြာ။
- ၂။ အန္တအတွက်၊ ကတ္တားနက်၊ (၃) နက် မာနမှာ။
- ၃။ ဘော - ကံ - ကတ္တား၊ နက်သုံးပါး၊ ဟောငြား မာနဟာ။
- ၄။ ကံဟောမာန၊ ရံခါပ၊ ပြောင်းရအန္တသီ။
- ၅။ မာန - အန္တ၊ ဆုံးပုဒ်က၊ တူရရပုဒ်နှင့်။
- ၆။ လိင်တူ - ဝစ်တူ၊ ဝိဘတ်တူ၊ ရတူတူ (၄) ဆင်း။

စူဠဝါအတွက် ပါဠိသိက္ခာ

၆၅

- ၁။ ဘဂဝါ ဓမ္မံ ဒေသေန္တော ခိပိ။ (၂၈၁)
- ၂။ ဘိက္ခုန္တု ကုက္ကုစ္စယန္တော နာလပန္နိ။ (၂၈၁)
- ၃။ သော ဘိက္ခုန္တု ကုက္ကုစ္စယန္တော ရုက္ခံ န အဘိရုဟိ။ (၂၇၉)
- ၄။ ဘိက္ခုန္တု စီဝရံ သိဗ္ဗန္တော အင်္ဂုလိယာ ပဋိဂ္ဂဏန္တိ။ (၂၇၃)
- ၅။ အညတရာ ဘိက္ခုနီ ကာလံ ကရေန္တိ ဧဝမာဟ။ (၄၅၉)
- ၆။ မနုဿာ ဝိဟာရစာရိကံ အာဟိဏ္ဏန္တော ပဿိတွာ ဥဇ္ဈာယန္တိ။
(၂၉၅)
- ၇။ သော ပရိဝသန္တော ဣတရမ္ပိ မာသံ သရတိ။ (၁၄၉)
- ၈။ ဘိက္ခုနီယော ပုရေဘတ္တံ ပဝါရေန္တိယော ကာလံ ဝိတိ-
နာမေသုံ။ (၄၆၈)
- ၉။ သဗ္ဗော ဘိက္ခုနီသံယော ပဝါရေန္တော ကောလာဟလံ
အကာသိ။ (၄၆၈)
- ၁၀။ အသောသုံ ခေါ ဘိက္ခု တဿာ ဣတ္ထိယာ ဥဇ္ဈာယန္တိယာ
ခိယုန္တိယာ ဝိပါစေန္တိယာ။ (၂၆၇)
- ၁၁။ ဗဟူ ဘိက္ခုန္တု ဥဒ္ဓေသံ ပဋိမာနေန္တော ကိလမန္တိ။ (၃၁၉)
- ၁၂။ အနုဇာနာမိ ဘိက္ခဝေ နဝကေန ဘိက္ခုနာ ဥဒ္ဓိသန္တေန
သမကေ ဝါ အာသနေ နိသီဒိတုံ ဥစ္စတရေ ဝါ ဓမ္မဂါရဝေန။
(၃၁၉)
- ၁၃။ ထေရေန ဘိက္ခုနာ ဥဒ္ဓိသာပေန္တေန သမကေ ဝါ အာသနေ
နိသီဒိတုံ နိစတရေ ဝါ ဓမ္မဂါရဝေန။ (၃၁၉)
- ၁၄။ စီဝရံ သင်္ဃရန္တေန စတုရင်္ဂလံ ကဏ္ဍံ ဥဿာရေတွာ စီဝရံ
သင်္ဃရိတဗ္ဗံ။ (၃၉၃)
- ၁၅။ ဝိဟာရဂ္ဂေန ဂါဟေန္တော ဝိဟာရာ ဥဿာရယိသု။ (၃၁၇)
- ၁၆။ ဘဂဝါ ဓမ္မံ ဒေသေန္တော နိသိန္တော ဟောတိ။ (၃၄၇)
- ၁၇။ မေတ္တိယဘူမဇကာ ဘိက္ခု သံယာဋိပလ္လတ္တိကာယ နိသီဒိသု
ပဇ္ဈာယန္တော။ (၁၉၆)
- ၁၈။ အာရောဟန္တော ဝိဟညန္တိ (ပရိပဟန္တိ)။ (၂၆၀)

- ၁၉။ ဘိက္ခု အဇ္ဈောကာသေ စီဝရံ သိဗ္ဗန္တာ သီတေနပိ ဥဏှေနပိ
ကိလမန္တိ။ (၂၅၃)
- ၂၀။ အညတရော ဥပါသကော တံ ဘိက္ခု အဘိဝါဒေန္တော
ဥပါဟနာယော သီသေန ဃဋ္ဌေတိ။ (၂၅၄)
- ၂၁။ အညတရော ဘိက္ခု နီစေ မဉ္ဇေ သယန္တော အဟိနာ ဒဋ္ဌော
ဟေတိ။ (၂၅၅)
- ၂၂။ ဘိက္ခု အဇ္ဈောကာသေ ဘတ္တဝိဿဂ္ဂံ ကရောန္တော သီတေနပိ
ဥဏှေနပိ ကိလမန္တိ။ (၂၅၈)
- ၂၃။ သော ဝစ္စံ သန္တာရေတုံ အသက္ကောန္တော မုစ္ဆိတော ပပတိ။
(၃၈၀)
- ၂၄။ အာယသ္မာ ဘဒ္ဒိယော တံယေဝ ဝါ ပုရိမံ ရဇ္ဇသုခံ သမနုဿ
ရန္တော ဥဒါနံ ဥဒါနေသိ။ (၃၄၀)
- ၂၅။ ဘိက္ခုနီယော မုခသတ္တိဟိ ဝိတုဒန္တာ ဝိဟရန္တိ။ (၄၅၁)
- ၂၆။ ဘိက္ခုနီယော ပလ္လင်္ကေန နိသီဒန္တိ ပဏှိသမ္ပဿံ သာဒိယန္တိ။
(၄၇၅)
- ၂၇။ ဘိက္ခုနီယော ပဋိသောတေ နဟာယန္တိ ဓာရာသမ္ပဿံ
သာဒိယန္တိ။ (၄၇၅)
- ၂၈။ ဘိက္ခုနီယော ဇန္တာယရေ နဟာယန္တိယော ကောလာဟလံ
အကံသု။ (၄၇၅)
- ၂၉။ တေပိ ဒေဝဒတ္တဿ သန္တိကေ ဂစ္ဆန္တိ ဒေဝဒတ္တဿ ဓမ္မံ
ရောစေန္တော။ (၃၆၂)
- ၃၀။ အဟံ ခေါ သတ္တ ဝဿာနိ ဘဂဝန္တံ အနုဗန္တိ ဝိနယံ
ပရိယာပုဏန္တိ။ (၄၅၂)

(မာန) ပစ္စည်းပါတဲ့ ဝါကျများ

- ၁။ အနာထပိဏ္ဍိကော ရတ္တိယာ သုဒ္ဓံ တိက္ခတ္တံ၊ ဝုဋ္ဌာသိ ပဘာတံ
မညမာနော။ (၃၀၂)
- ၂။ အာယသ္မာ သာရိပုတ္တော ဩကာသံ အလဘမာနော
အညတရသ္မိံ ရုက္ခမူလေ နိသီဒိ။ (၃၁၂)
- ၃။ ဘဂဝါ စာရိကံ စရမာနော ယေန ရာဇဂဟံ တဒဝသရိ။
(၃၂၉)
- ၄။ ယံ တွံ ကုမာရောဝ သမာနော ကာလံ ကရေယျာသိ။ (၃၅၀)
- ၅။ သစေ ဥပါလိ ဘိက္ခု ပစ္စဝေက္ခမာနော ဧဝံ ဇာနာတိ။ (၄၃၅)
- ၆။ ဣမံ ခေါ အဟံ အတ္တာဒါနံ အာဒိယမာနော လဘိဿာမိ
သန္နိဋ္ဌေ သမ္ပတ္တေ ဘိက္ခု။ (၄၃၅)
- ၇။ မဟာပဇာပတိ ဂေါတမိ ရုဒမာနာ ဗဟိဒ္ဓါရကောဌကေ
အဋ္ဌာသိ။ (၄၄၂)
- ၈။ သော ဘိက္ခုဟိ အသက္ကရိယမာနော အဂရုကရိယမာနော
အမာနိယမာနော အညံ အာဝါသံ အဂမာသိ။ (၅၃)
- ၉။ တိဏ္ဍံ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခုနံ အာကင်္ခမာနော သံယော
တဇ္ဇနိယကမ္ပံ ကရေယျ။ (၉)
- ၁၀။ အာယသ္မာ ဒဗ္ဗော အင်္ဂုလိယာ ဇလမာနာယ ပုရတော
ပုရတော ဂစ္ဆတိ။ (၁၉၄)
- ၁၁။ ဧဝမ္ပိ မံ ဝုစ္စမာနာ စောဒေန္တေဝ။ (၂၀၀)
- ၁၂။ သော သရမာနောဝ ဧဝံ ဝဒေတိ။ (၂၀၁)
- ၁၃။ သော အဿရမာနောဝ ဧဝံ ဝဒေတိ။ (၂၀၂)
- ၁၄။ ဥပဝါဠော ဘိက္ခု သံဃမဇ္ဈေ အာပတ္တိယာ အနုယုဋ္ဌိယ-
မာနော အဝဇာနိတွာ ပဋိဇာနာတိ။ (၂၀၅)
- ၁၅။ ဆဗ္ဗဂ္ဂိယာ ဘိက္ခု နဟာယမာနာ ကုဋေ ကာယံ ဥဋ္ဌံသေန္တိ။
(၂၄၀)

၆၈

သာမထေကျော်

၁၆။ ရာဇဂဟကော သေဌိ ဌိတော ဟောတိ ပဉ္စလိကော
နမဿမာနော။ (၂၄၇)

၁၇။ ကိံ ပန တံ အာဝုသော ပရိသာဝနံ ယာစိယမာနော န
အဒါသိ။ (၂၅၅)

၁၈။ သော ဘုဠမာနော န သက္ကောတိ ဟတ္ထေန ပတ္တံ သန္ဓာရေတုံ။
(၂၆၁)

၁၉။ ကထံ ဟိ နာမ အယျာ မင်္ဂလတ္တာယ ယာစိယမာနာ
စေလပုဋိကံ န အက္ကမိဿန္တိ။ (၂၆၇)

၂၀။ အနုဇာနာမိ ဘိက္ခဝေ ဂိဟိနံ “ဇီဝထ ဘန္တေ”တိ ဝုစ္စမာနေန
“စိရံ ဇီဝါ”တိ ဝတ္ထံ။ (၂၈၁)

၂၁။ ဆဗ္ဗဂ္ဂိယာ ဘိက္ခု နဟာယမာနာ ရုက္ခေ (ထမ္ဘေ) ကာယံ
ဥဋ္ဌိသေန္တိ။ (၂၃၉)

၂၂။ အညတရော ဘိက္ခု ဇရာဒုဗ္ဗလော နဟာယမာနော န
သက္ကောတိ အတ္တနော ကာယံ ဥဋ္ဌိသေတုံ။ (၂၄၁)

၂၃။ သော စ ဒွါရံ မညမာနော အညံ ဩဝရကံ ပါဝိသိ။ (၃၈၃)

၂၄။ ဘိက္ခု ဥဏှာဘိတတ္တာ ဒွါရံ အလဘမာနာ မုစ္ဆိတာ ပပတန္တိ။
(၃၈၉)

၂၅။ ဣမံ ခေါ အဟံ ဘန္တေ အတ္ထဝသံ သမ္ပဿမာနော ဥဒါနံ
ဥဒါနေမိ။ (၃၄၀)

၂၆။ အယံ ခေါ ဘဝံ သတ္တာ အပရိသုဒ္ဓါဇီဝေါ သမာနော
“ပရိသုဒ္ဓါဇီဝေါမ္ဘိ”တိ ပဋိဇာနာတိ။ (၃၄၃)

၂၇။ ဝေသာလိကာ ဥပါသကာ အာယသ္မတာ ယသေန ဝုစ္စမာနာ
အဒိသုယေဝ သံဃဿ ကဟာပဏမ္ပိ။ (၄၉၁)

၂၈။ ကစ္စာဟံ ဘန္တေ ဧဝံ ဗျာကရမာနော ဝုတ္တဝါဒီ စေဝ
ဘဂဝတော ဟောမိ။ (၄၉၄)

၂၉။ သမ္ပဟုလာ ထေရာ ဘိက္ခု ကာသီသု စာရိကံ စရမာနာ
ယေန မုစ္ဆိကာသဏ္ဍော တဒဝသရံ။ (၃၇)

စူဠဝါအတွက် ပါဠိသိက္ခာ

၆၉

- ၃၀။ သာ ဘိက္ခုနီ တေန ဘိက္ခုနာ နိပ္ပိဋ္ဌိယမာနာ နိဟရိတွာ ပတ္တံ ဒဿေသိ။ (၄၆၀)
- ၃၁။ အညတရော ဘိက္ခု ဘဂဝတော အဝိဒ္ဓရေ ရောဒမာနော ဌိတော ဟောတိ။ (၃၆၂)
- ၃၂။ အာယသ္မာ ဥတ္တရော ဝေသာလိကေဟိ ဘိက္ခုဟိ နိပ္ပိဋ္ဌိယ-မာနော ဧကံ စီဝရံ အဂ္ဂဟေသိ။ (၅၀၁)
- ၃၃။ အာယသ္မာ အာနန္ဒော အရဟာ သမာနော သန္နိပါတံ အဂမာသိ။ (၄၈၂)

(တွာ) ပစ္စည်းပါတဲ့ ဝါကျများ

- ၁။ ရှေ့-နောက်-တူပါ၊ ကြိယာ၊ သက်ပါတွာ-ပစ္စည်း။
- ၂။ ကြောင့်-သော် နှစ်ဖြာ၊ ပေါင်း (၅) ဖြာ၊ သက်ပါတွာပစ္စည်း။
- ၁။ အနာထပိဏ္ဍိကော ဥပသင်္ကမိတွာ ဘဂဝတော ပါဒေသု နိပတိတွာ ဘဂဝန္တံ ဧတဒဝေါစ။ (၃၀၄)
- ၂။ ဘဂဝါ ပုဗ္ဗဏှသမယံ နိဝါသေတွာ ပတ္တစီဝရမာဒါယ ပညတ္တေ အာသနေ နိသီဒိ။ (၃၀၅)
- ၃။ အနာထပိဏ္ဍိကော ဗုဒ္ဓဂတာယ သတိယာ နိပဇ္ဇိတွာ ရတ္တိယာ သုဒ္ဓံ တိက္ခတ္ထံ ဝုဋ္ဌာသိ။ (၃၀၂)
- ၄။ ဘဂဝါ ရတ္တိယာ ပစ္စုသသမယံ ပစ္စုဋ္ဌာယ အဇ္ဈောကာသေ စင်္ကမတိ။ (၃၀၃)
- ၅။ ဘဂဝါ ဒိသ္မာန စင်္ကမာ ဩရောဟိတွာ ပညတ္တေ အာသနေ နိသီဒိ။ (၃၀၃)
- ၆။ သော ဒလိဒ္ဓေါ တုန္နဝါယော သာမံ စိက္ခလ္လံ မဒ္ဒိတွာ ဣဋ္ဌကာယော စိနိတွာ ကုဋ္ဌံ ဥဋ္ဌာပေသိ။ (၃၀၈)

၇၀

သာမထေကျော်

၇။ ယံ သော ဓမ္မံ ဣဓညာယ ပရိနိဗ္ဗာတိ အနာသဝေါ။

(၂၉၂)

၈။ ယံ ခါဒိတွာ ဧဝရူပါယ ဓမ္မကထာယ ပရိဗာဟိယော အဿ။

(၂၉၁)

၉။ သော ဘိက္ခု ရုက္ခမူလံ ဥပဓာဝိတွာ ကုတ္တုစွာယန္တော ရုက္ခံ
န အဘိရုဟိ။ (၂၇၉)

၁၀။ သာ ဣတ္ထိ အတ္တနော နခေဟိ ဂတ္တာနိ ဝိလိခိတွာ ကုပ္ပံ
အကာသိ။ (၂၇၃)

၁၁။ အနုဇာနာမိ ဘိက္ခဝေ ယံ ဒိယျမာနံ ပတတိ၊ တံ သာမံ
ဂဟေတွာ ပရိဘုဉ္ဇိတုံ။ (၂၇၃)

၁၂။ ယော အစွယံ အစွယတော ဒိသွာ ယထာဓမ္မံ
ပဋိကရောတိ။ (၂၆၄)

၁၃။ အနုဇာနာမိ ဘိက္ခဝေ ဂန္ဓံ ဂဟေတွာ ကဝါဋေ ပဉ္စင်္ဂုလိကံ
ဒါတုံ၊ ပုပ္ဖံ ဂဟေတွာ ဝိဟာရေ ဧကမန္တံ နိက္ခိပိတုံ။ (၂၆၁)

၁၄။ ဇီဝကော ဥဋ္ဌာယာသနာ ဘဂဝန္တံ အဘိဝါဒေတွာ ပဒက္ခိဏံ
ကတွာ ပဏ္ဏာမိ။ (၂၅၆)

၁၅။ အာယသွာ ပိဏ္ဍောလဘာရဒွါဇော ဝေဟာသံ အဗ္ဘုဂ္ဂန္နာ တံ
ပတ္တံ ဂဟေတွာ တိက္ခတ္တံ ရာဇဂဟံ အနုပရိယာယိ။ (၂၄၆)

၁၆။ ရာဇဂဟတော သေဌိံ တာယ စန္ဒနဂဏ္ဍိယာ ပတ္တံ
လေခါပေတွာ သိက္ကာယ ဥဉ္စိတွာ ဝေဠုဂေ အာလဂေတွာ
ဝေဠုပရမ္မရာယ ဗန္ဓိတွာ ဧဝမာဟ။ (၂၄၆)

၁၇။ ဆဗ္ဗဂ္ဂိယာ ဘိက္ခု တရုဏညေဝ အမ္ပံ ပါတာပေတွာ
ပရိဘုဉ္ဇိသု။ (၂၄၄)

၁၈။ အနုဇာနာမိ ဘိက္ခဝေ ဧကမန္တံ အနုသာသိတွာ သံဃမဇ္ဈေ
အန္တရာယိကေ ဓမ္မေ ပုစ္ဆိတုံ။ (၄၆၄)

၁၉။ ဥပရံ ဂါဟာပေတွာ ပတ္တစီဝရံ အာစိက္ခိတဗ္ဗံ။ (၄၆၄)

စုစုပေါင်းအတွက် ပါဠိသိက္ခာ

၇၁

၂၀။ ဧကံသံ ဥတ္တရာသင်္ဂီ ကာရာပေတွာ ဘိက္ခုနီနံ ပါဒေ
ဝန္တာပေတွာ ဥက္ကဋ္ဌိကံ နိသီဒါပေတွာ အဉ္ဇလိ ပဂ္ဂဏှာ-ပေတွာ
ဥပသမ္ပဒံ ယာစာပေတဗ္ဗာ။ (၄၆၅)

၂၁။ ဧတသ္မိ အန္တရေ အနုပါဒါယ အာသဝေဟိ စိတ္တံ ဝိမုစ္စိ။ (၄၈၂)

၂၂။ မဇ္ဈိမံ မာသံ သန္နိပတိတွာ ဓမ္မဉ္စ ဝိနယဉ္စ သင်္ဂီယိဿာမ။
(၄၈၂)

၂၃။ အပ္ပေကစ္စေ ဗာဟာ ပဂ္ဂယျ ကန္တန္တိ။ (၄၈၀)

၂၄။ ယံ တံ ဘဂဝတော ဝဿိကသာဋိကံ အက္ကမိတွာ သိဗ္ဗေသိ။
(၄၈၅)

၂၅။ တာနိ မဟာရာဇ ကောဋေတွာ စိက္ခလေန မဒ္ဒိတွာ ပရိဘဏ္ဍံ
လိမ္ပိဿာမ။ (၄၈၉)

၂၆။ အာယသ္မာ ယသော ဝေဟာသံ အဗ္ဘဂ္ဂန္တော ကောသမ္ပိယံ
ပစ္စုဋ္ဌာသိ။ (၄၉၆)

၂၇။ ထေရာ ဘိက္ခု သောရေယျံ (သင်္ကံသံ၊ ကဏ္ဍကုဇံ၊ ဥဒုမ္မရံ၊
အဂ္ဂဋ္ဌပုရံ) ဂန္တော ပုစ္ဆိသု။ (၄၉၇၊ ၈)

၂၈။ န တံ အဒတွာ ဘိက္ခုဿ ဝါ ဘိက္ခုနိယာ ဝါ ပရိဘုဉ္ဇိ-
ဿာမိ။ (၄၆၀)

၂၉။ ယေ ဒိသ္မာ ဒိသ္မာ အသုရာ မဟာသမုဒ္ဒေ အဘိရမန္တိ။ (၄၂၁)

၃၀။ ယေ ဒိသ္မာ ဒိသ္မာ ဘိက္ခု ဣမသ္မိ ဓမ္မဝိနယေ အဘိရမန္တိ။
(၄၂၁)

(တုံ) ပစ္စည်းပါတဲ့ ဝါကျများ

၁။ လိုရိုနက်ယှဉ်၊ ထိုက် - စွမ်းယှဉ်၊ လျော်ယှဉ် တုံသက်ရာ၊

၂။ သင့် - အပ် - လျောက်ပတ်၊ စသည်မှတ်၊ ယှဉ်လတ် တုံသက်ရာ၊

- ၁။ အနုဇာနာမိ ဘိက္ခဝေ ပစ္စတ္တရိတွာ နိပဇ္ဇိတုံ။ (၃၂၉)
- ၂။ ကပ္ပတိ ဘန္တေ ဇေဋ္ဌာဂီ ပါတုံ။ (၅၀၇)
- ၃။ ပဋိဗလော အာယသ္မာ ရေဝတော ဧကေနေဝ ပဉ္စေန သကလမ္ပိ ရတ္တိံ ဝိတိနာမေတုံ။ (၄၉၈)
- ၄။ အဘဗ္ဗော ဆန္ဒာ ဒေါသာ မောဟာ ဘယာ အဂတိံ ဂန္တုံ။
(၄၈၁)
- ၅။ အနုဇာနာမိ ဘိက္ခဝေ ဗျတ္တာယ ဘိက္ခုနိယာ ပဋိဗလာယ ဒူတေန ဥပသမ္မာဒေတုံ။ (၄၇၁)
- ၆။ အနုဇာနာမိ ဘိက္ခဝေ အာဗာဓပ္ပစ္စယာ မုခံ အာလိမ္ပိတုံ။ (၂၄၃)
- ၇။ အနုဇာနာမိ ဘိက္ခဝေ အာဗာဓပ္ပစ္စယာ အာဒါသေ ပါ ဥဒကပတ္တေ ဝါ မုခနိမိတ္တံ ဩလောကေတုံ။ (၂၄၂)
- ၈။ အနုဇာနာမိ ဘိက္ခဝေ ပဉ္စဟိ သမဏကပ္ပေဟိ ဖလံ ပရိဘုဉ္ဇိတုံ။ (၂၄၄)
- ၉။ အနုဇာနာမိ ဘိက္ခဝေ စတ္တာရိ အဟိရာဇကုလာနိ မေတ္တေန စိတ္တေန ဖရိတုံ။ (၂၄၅)
- ၁၀။ အနုဇာနာမိ ဘိက္ခဝေ စိနိတုံ တယော စယေ။ (၂၅၄)
- ၁၁။ ကိံ မယာ သက္ကာ ကာတုံ။ (၂၆၂)
- ၁၂။ အဟံ ဘန္တေ ဂိလာနော န သက္ကောမိ ဝိနာ ဒက္ကေန အာဟိဏ္ဍိတုံ။ (၂၇၀)
- ၁၃။ အဟံ ဘန္တေ ဂိလာနော န သက္ကောမိ ဝိနာ သိက္ကာယ ပတ္တံ ပရိဟရိတုံ။ (၂၇၁)
- ၁၄။ ဘိက္ခု ဟိရိယန္တိ နိပဇ္ဇိတုံ။ (၂၉၈)
- ၁၅။ သက္ကာ န ခေါ ဂဟပတိ ဣမံ ကာလံ တံ ဘဂဝန္တံ ဒဿနာယ ဥပသင်္ကမိတုံ။ (၃၀၂)
- ၁၆။ နာဟံ သမ္ပ သက္ကောမိ အဂါရသ္မာ အနဂါရိယံ ပဗ္ဗဇိတုံ။
(၃၃၇)
- ၁၇။ နာဟံ သက္ကောမိ အဒ္ဓမာသံ အာဂမေတုံ။ (၃၃၈)

စူဠဝါအတွက် ပါဠိသိက္ခာ

၇၃

၁၈။ နာဟံ သက္ကောမိံ တံ ဘဂဝန္တံ ဇီဝိတာ ဝေါရောပေတုံ။ (၃၅၃)

၁၉။ န သက္ကောန္တိ တံ အဓိကရဏံ ဝူပသမေတုံ။ (၄၅၁)

၂၀။ ဒုက္ကရံ ခေါ ပန မာတုဂါမေန ယာဝဇီဝံ သတ္တာရံ အနုဗန္ဓိတုံ။
(၄၅၂)

၂၁။ ကော အာယသ္မာ ဥဿဟတိ ဘိက္ခုနိယော ဩဝဒိတုံ။
(၄၅၅)

၂၂။ အနုဇာနာမိ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခုနိယာ ဘိက္ခံ ပဿိတွာ
ဒူရတောဝ ဩက္ကမိတွာ မဂ္ဂံ ဒါတုံ။ (၄၆၀)

၂၃။ အနုဇာနာမိ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခုနိနံ သန္ဓိဓိံ ဘိက္ခုဟိ ပဋိဂ္ဂါ-
ဟာပေတွာ ပရိဘုဋ္ဌိတုံ။ (၄၆၂)

၂၄။ အနုဇာနာမိ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခုနံ သန္ဓိဓိံ ဘိက္ခုနိဟိ ပဋိဂ္ဂါ-
ဟာပေတွာ ပရိဘုဋ္ဌိတုံ။ (၄၆၂)

၂၅။ အနုဇာနာမိ ဘိက္ခဝေ ပုဂ္ဂလိကမ္ပိ ဒါတုံ။ (၄၆၂)

၂၆။ အနုဇာနာမိ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခုနိနံ သေနာသနံ ဒါတုံ တာဝ-
ကာလိကံ။ (၄၆၂)

၂၇။ အနုဇာနာမိ ဘိက္ခဝေ ဥပသမ္မာဒေန္တိယာ စတုဝီသတိ
အန္တရာယိကေ ဓမ္မေ ပုစ္ဆိတုံ။ (၄၆၃)

၂၈။ အနုဇာနာမိ ဘိက္ခဝေ ဧကတောဥပသမ္ပန္နာယ ဘိက္ခု-သံယေ
ဥပသမ္မာဒေတုံ။ (၄၆၃)

၂၉။ အနုဇာနာမိ ဘိက္ခဝေ ဗျတ္တာယ ဘိက္ခုနိယာ ပဋိဗလာယ
အနုသာသိတုံ။ (၄၆၄)

၃၀။ ဥပသမ္ပဒါပေက္ခာယော န သက္ကောန္တိ ဝိဿဇေတုံ။ (၄၆၄)

၃၁။ ဣစ္ဆာမဟံ ဘန္တေ သံဃဿ သေနာသနဉ္စ ပညာပေတုံ
ဘတ္တာနိ စ ဥဒ္ဓိသိတုံ။ (၁၉၂)

(ခ) ပစ္စည်းပါတဲ့ ဝါကျများ

- ၁။ (ခ) ပစ္စည်းက၊ ကံဟောစွ၊ တူရကံပုဒ်နှင့်။
- ၂။ လိင်တူ - ဝှစ်တူ၊ ဝိဘတ်တူ၊ ရတူတူ(၄) ဆင့်။
- ၃။ ဤသံ - ဒု - သု၊ ဓာတ်နှောင်ဟု၊ သက်မှု (ခ) ဖြစ်ရှင့်။

၁။ ဒုက္ကရံ ခေါ် ပန မာတုဂါမေန ယာဝဇီဝံ သတ္တာရံ အနုဗန္ဓိတုံ။
(၄၅၂)

၂။ သုကရံ သာဓုနာ သာဓုံ၊ သာဓုံ ပါပေန ဒုက္ကရံ။
ပါဝံ ပါပေန သုကရံ၊ ပါပမရိယေဟိ ဒုက္ကရံ။ (၃၆၁)

၃။ ယောသောပိ ခေါ် ဧသော ဂဟပတိ ဒုလ္လဘော လောကသ္မိ
ယဒိဒံ “ဗုဒ္ဓေါ ဗုဒ္ဓေါ”တိ။ (၃၀၂)

(န) (န)ပါတဲ့ ဝါကျ

- ၁။ (န)တစ်ခုမှာ၊ ကြိယာတွဲကာ အနက်ပေး။
- ၂။ (န)တစ်ခုကား၊ တားမြစ်ငြား၊ နက်ကား (မ)ဟုပေး။
- ၃။ ကြိယာတွဲဖက်၊ (စဝ)စွက်၊ ထည့်လျက် အနက်ပေး။
- ၄။ တားမြစ်နက် (န)၊ (၂)ခုပြ၊ ပေးရပင်ကိုနက်။

၁။ န ဘိက္ခဝေ အဒ္ဓါနမဂ္ဂပ္ပဋိပန္နေန ဘိက္ခုနာ ပရိဿာဝနံ
ယာစိယမာနေန န ဒါတဗ္ဗံ။ (၂၅၅)

(ပုရာ-ပုရေ) ပါတဲ့ ဝါကျများ

- ၁။ ပုရေ-ပုရာ၊ ယှဉ်သောခါ၊ ကြိယာဝတ္ထုမာန်။
- ၂။ ဝတ္ထုမာန်ဟာ၊ နာဂတ်မှာ၊ သက်တာမှတ်ကြရန်။
- ၁။ ပုရေ အဓမ္မော (အဝိနယော) ဒိပ္ပတိ၊ ဓမ္မော (ဝိနယော) ပဋိဗာဟိယျတိ။ (၄၉၆)
- ၂။ ပုရေ အဓမ္မဝါဒိနော (အဝိနယဝါဒိနော) ဗလဝန္တော ဟောန္တိ၊ ဓမ္မဝါဒိနော (ဝိနယဝါဒိနော) ဒုဗ္ဗလာ ဟောန္တိ။ (၄၉၆)
- ၃။ ပုရာ တေ ဘိက္ခု အနယဗျသနံ အာပဇ္ဇန္တိ။ (၃၆၂)
- ၄။ ပုရမ္မာကံ ပေသလာ ဘိက္ခု ပါတိမောက္ခံ ဌပေန္တိ။ (၄၂၅)

(တေ) (တစ်ပုဒ်နောင် အနေများတယ်)

- ၁။ ဂါထာပါဒ၊ စုက္ကိယ၊ အစ မနေရာ။
- ၂။ စ-ဝါ-ဇဝ၊ ဟ-အဟ၊ ယှဉ်စွ မနေရာ။
- ၃။ အာလုပ်တစ်ပုဒ်သာ၊ ရှေ့ရှိရာ၊ ထိုခါ မနေရာ။
- ၁။ မာ တေ ရုတ္တိ သံဃဘေဒေါ။ (၃၆၀)
- ၂။ ယာ တေ ရုတ္တိ ဘေဒကာနုဝတ္ထကာနံ ဘိက္ခုနံ ပုန ဥပသမ္ပဒေါ။ (၃၆၄)
- ၃။ နတ္ထိ တေ ဘိက္ခုဟိ သဒ္ဓိ သံဝါသော။ (၄၁၉)
- ၄။ မာ တေ ရုတ္တိ မာတုဂါမဿ ဓမ္မဝိနယေ ပဗ္ဗဇ္ဇာ။ (၄၄၂)
- ၅။ ပရိပုဏ္ဏံ တေ ပတ္တစီဝရံ။ (၄၆၃)
- ၆။ ကာ နာမာ တေ ပဝတ္တိနီ။ (၄၆၃)
- ၇။ သန္တိ တေ ဧဝရူပါ အာဗာဓာ။ (၄၆၃)

- ၈။ အယံ တေ ပတ္တော။ (၄၆၄)
- ၉။ ဣဒံ တေ အာဂုသော အာနန္ဒ ဒုက္ကဋ်။ (၄၈၅)
- ၁၀။ ဣဒမ္ပိ တေ အာဂုသော အာနန္ဒ ဒုက္ကဋ်။ (၄၈၅)
- ၁၁။ အာဂမာသိ ခေါ တေ ဣဓ မဟာရာဇ ဩရောဓော။ (၄၈၈)
- ၁၂။ တဒဂ္ဂေန တေ ဗြဟ္မဒဏ္ဍော ပဋိပ္ပဿဒ္ဓေါ။ (၄၈၉)
- ၁၃။ သံဃေန တေ အာဂုသော ဆန္ဒ ဗြဟ္မဒဏ္ဍော အာဏာပိ
တော။ (၄၈၉)
- ၁၄။ ဧသော တေ အာဂုသော ယသ ဟိရညဿ ပဋိဝီသော။
(၄၉၁)
- ၁၅။ စိတ္တော တေ ဂဟပတိ ခမာပေတဗ္ဗော။ (၄၀)
- ၁၆။ ဧသော တေ ဂဟပတိ အာဝါသော။ (၃၉)
- ၁၇။ ဧဒိသော တေ အာဂုသော ဝဏော။ (၂၄၂)
- ၁၈။ တံ တေ မယံ ပဋိဂ္ဂဏှာမ။ (၂၆၄)
- ၁၉။ သံဃေန တေ အာဂုသော ဝမ္ပ ပတ္တော နိက္ကုဋ္ဌိတော
အသမ္ဘောဂေါသိ သံဃေန။ (၂၆၄)
- ၂၀။ ပုဗ္ဗေ တေ အာဂုသော သာရိပုတ္တ ဥဒရဝါတာဗာဓော ကေန
ဗာသု ဟောတိ။ (၂၈၂)
- ၂၁။ ဒေမိ တေ ဂဟပတိ ဝေယျာယိကံ။ (၃၀၅)
- ၂၂။ ကိ န ခေါ တေ ဂဟပတိ အာဝါဟော ဝါ ဘဝိဿတိ။
(၃၀၂)
- ၂၃။ အဘိက္ကန္တံ တေ သေယျော။ (၃၀၃)
- ၂၄။ အလံ တေ ဧတ္တကံ ဇီဝိကာယ။ (၃၃၈)
- ၂၅။ ဧတံ တေ ရန္တံ။ (၃၅၁)
- ၂၆။ ဧဟိ ခေါ တေ တာတ အနုရုဒ္ဓ ဃရာဝါသတ္ထံ အနုသာသိ
ဿာမိ။ (၃၃၆)
- ၂၇။ သစေ တေ သမ္ပ ပဗ္ဗဇ္ဇာ ပဋိဗဒ္ဓိ ဝါ အပ္ပဋိဗဒ္ဓိ ဝါ သာ
ဟောတု။ (၃၃၈)

စုစုပေါင်းအတွက် ပါဠိသိက္ခာ

၇၇

- ၂၈။ ကိံ ပန တေ မောဂ္ဂုလ္လာန ကကုဓော ဒေဝပုတ္တော စေတသာ
စေတော ပရိစ္စ ဝိဒိတော။ (၃၄၃)
- ၂၉။ မာ တေ ရုစ္စိ ဘိက္ခုသံဃံ ပရိဟရိတံ။ (၃၄၇)
- ၃၀။ ကထံ ပန တေ သာရိပုတ္တ ဒေဝဒတ္တော ပဋိပဇ္ဇိ။ (၃၆၄)

(မေ) (တစ်ပုဒ်နောင် အနေများတယ်)

- ၁။ ပရိသုဒ္ဓံ မေ သီလံ။ (၃၅၅)
- ၂။ ယတော မေ ဓမ္မံ ရောစေန္တိ။ (၃၆၂)
- ၃။ ပိဋ္ဌိ မေ အာဂိလာယတိ။ (၃၆၄)
- ၄။ ဣမိနာ မေ ဘိက္ခုနာ ပဇာပတိ ဒူသိတာ။ (၃၈၃)
- ၅။ သာဓု မေ ဘန္တေ ဘဂဝါ သံခိတ္တေန ဓမ္မံ ဒေသေတု။ (၄၄၉)
- ၆။ တဿာ မေ မုဋ္ဌဿတိနိယာ ဂဟိတော ဂဟိတော မုဿတိ။
(၄၅၂)
- ၇။ သုဏာတု မေ အယျေ သံယော။ (၄၆၄)
- ၈။ တတော မေ ဣဒံ မန္တာရဝပုပ္ဖံ ဂဟိတံ။ (၄၈၀)
- ၉။ အဒါသိ ခေါ မေ မဟာရာဇ ပဉ္စ ဥတ္တရာသင်္ဂသတာနိ။ (၄၈၈)
- ၁၀။ ပဋိပ္ပဿမ္မေဟိ ဒါနိ မေ ဘန္တေ အာနန္တ ဗြဟ္မဒဏ္ဍံ။ (၄၈၉)
- ၁၁။ နတ္ထိ မေ အာဝုသော ဟိရုညဿ ပဋိဝီသော။ (၄၉၁)
- ၁၂။ ဒေထ မေ အာဝုသော အနုဒ္ဓတံ ဘိက္ခံ။ (၄၉၂)
- ၁၃။ ဧဝံ ဗျာကရမာနော ဝုတ္တဝါဒီ စေဝ မေ ဟောသိ။ (၄၉၄)
- ၁၄။ ပရိပုဏ္ဏံ မေ ပတ္တစိဝရံ။ (၅၀၁)
- ၁၅။ ပုဗ္ဗေပိ မေ ဘန္တေ ဂိဟိဘူတဿ အာစိဏ္ဏာ မေတ္တာ။ (၅၀၃)
- ၁၆။ ပုဗ္ဗေပိ မေ ဘန္တေ ဂိဟိဘူတဿ အာစိဏ္ဏာ သုညတာ။ (၅၀၃)
- ၁၇။ နတ္ထိ စ မေ ကိဉ္စိ ဥတ္တရိကရဏီယံ။ (၁၉၁)
- ၁၈။ မူဠေန မေ ဧတံ ကတံ။ (၁၉၉)

၇၈

သာမထေကျော်

၁၉။ တေန မေ ဥမ္မတ္တကေန ဗဟုံ အဿာမဏကံ အဇ္ဈာစိန္တံ။
(၁၉၉)

၂၀။ အဓိဝါသေန္တ မေ ဘန္တေ ထေရာ သွာတနာယ အာဂန္တု-
ကဘတ္တံ။ (၃၈)

၂၁။ အဓိဝါသေတု မေ ဘန္တေ အယျော သုဓမ္မော သွာတနာယ
ဘတ္တံ သဒ္ဓိံ ထေရေဟိ။ (၃၈)

၂၂။ ကိံ မေ ကရိဿတိ အယျော သုဓမ္မော အဓိဝါသေန္တော ဝါ
အနဓိဝါသေန္တော ဝါ။ (၃၈)

၂၃။ ကိဒိသော မေ အာဂုသော ဝဏော။ (၂၄၂)

၂၄။ ဝိရူပက္ခေဟိ မေ မေတ္တံ၊ မေတ္တံ ဧရာပထေဟိ မေ။
ဆဗ္ဗာပုတ္တေဟိ မေ မေတ္တံ၊ မေတ္တံ ကဏှာဂေါတမကေဟိ
စ။ (၂၄၅)

၂၅။ အပါဒကေဟိ မေ မေတ္တံ၊ မေတ္တံ ဒွိပါဒကေဟိ မေ။
စတုပ္ပဒေဟိ မေ မေတ္တံ၊ မေတ္တံ ဗဟုပ္ပဒေဟိ မေ။ (၂၄၅)

၂၆။ ကတာ မေ ရက္ခာ။ (၂၄၅)

၂၇။ ကတံ မေ ပရိတ္တံ။ (၂၄၅)

၂၈။ ဒေဟိ မေ ပတ္တံ။ (၂၄၆)

၂၉။ လေခဉ္စ မေ ပရိဘောဂံ ဘဝိဿတိ။ (၂၄၆)

၃၀။ အဘုံ မေ ပိသာစော ဝတာယံ။ (၂၅၁)

(ဝေါ) (တစ်ပုဒ်နှောင် အနေများတယ်)

၁။ ဣဒံ ဝေါ ကပ္ပတိ။ (န ကပ္ပတိ) (၄၈၀)

၂။ ဣဒံ ဝေါ သမဏာနံ ကပ္ပတိ။ (၄၈၄)

၃။ ဣဒံ ဝေါ န ကပ္ပတိ။ (၄၈၄)

၈၀၀, ၈

- ၁။ ကာရက - တစ်ပါး၊ ကြိယာ - များ၊ မှတ်သားကြိယာ သမုစွည်း။
 - ၂။ ကြိယာ - တစ်ပါး၊ ကာရက - များ၊ မှတ်သား ကာရက သမုစွည်း။
 - ၃။ ကြိယာ ကွဲပြား၊ ကတ္တားပြား၊ မှတ်သား ဝါကျ သမုစွည်း။
 - ၄။ ရှေ့ဝါကျမှာ၊ (၈) မပါ၊ နောက်ပါ အနွာစည်း။
-
- ၁။ ထေရာ စေဝ ဘိက္ခု ကိလမန္တိ၊ အာယသ္မာ စ ဥပါလိ ကိလမတိ။ (၃၁၉)
 - ၂။ အထ ခေါ သော အာရကာဝ သံဃမှာ၊ သံဃော စ တေန။ (၄၂၂)
 - ၃။ မယာ စ န လဗ္ဘာ ဧကိကာယ ဝတ္ထံ၊ အညာယ စ ဘိက္ခု- နိယာ န လဗ္ဘာ ဒါရကေန သဟ ဝတ္ထံ။ (၄၇၃)
 - ၄။ တေန အနုပ္ပန္နာနိ စေဝ ဘဏ္ဍနာနိ ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ၊ ဥပ္ပန္နာနိ စ ဘဏ္ဍနာနိ ဘိယျောဘာဝါယ သံဝတ္တန္တိ။ (၁)
 - ၅။ သုဒ္ဓေါ ဟောတိ ဘိက္ခု အနာပတ္တိကော၊ အနုဝဒန္တိ စ နံ၊ ယာစတိ စ။ (၁၉၈)
 - ၆။ အသုစိ စ ဟောတိ၊ အလဇ္ဇိ စ သာနုဝါဒေါ စ။ (၂၀၆)
 - ၇။ ယော စ ဝိဝဒတိ၊ ယေန စ ဝိဝဒတိ။ (၂၂၆)
 - ၈။ ကုမာရော စ ဟန္တဗ္ဗော ဒေဝဒတ္တော စ၊ သဗ္ဗေ စ ဘိက္ခု ဟန္တဗ္ဗာ။ (၃၅၀)
 - ၉။ ဣဓ ဘိက္ခဝေ သာရိပုတ္တော သောတာ စ ဟောတိ၊ သာဝေတာ စ၊ ဥဂ္ဂဟေတာ စ၊ ဓာရေတာ စ။ (၃၆၅)
 - ၁၀။ သစေ ပိဏ္ဍပါတော ဟောတိ၊ ဥပဇ္ဈာယော စ ဘုဒ္ဓိတုကာမော ဟောတိ၊ ဥဒကံ ဒတွာ ပိဏ္ဍပါတော ဥပနာမေတဗ္ဗော။ (၃၉၄)

၈၀

သာမဏေကျော်

- ၁၁။ သစေ ပိဏ္ဍပါတော ဟောတိ၊ သဒ္ဓိဝိဟာရိကော စ
ဘုဉ္ဇိတုကာမော ဟောတိ၊ ဥဒကံ ဒတွာ ပိဏ္ဍပါတော
ဥပနာမေတဗ္ဗော။ (၃၉၉)
- ၁၂။ သစေ ပိဏ္ဍပါတော ဟောတိ၊ အာစရိယော စ ဘုဉ္ဇိတုကာ
မော ဟောတိ၊ ဥဒကံ ဒတွာ ပိဏ္ဍပါတော ဥပနာမေတဗ္ဗော။
(၄၀၂)
- ၁၃။ သစေ ပိဏ္ဍပါတော ဟောတိ၊ အန္တေဝါသိကော စ
ဘုဉ္ဇိတုကာမော ဟောတိ၊ ဥဒကံ ဒတွာ ပိဏ္ဍပါတော
ဥပနာမေတဗ္ဗော။ (၄၀၈)
- ၁၄။ ယော စ ဒေသေတိ၊ ယဿ စ ဒေသေတိ။ (၂၃၈)

စေတ.စ (ကာရကသမုစ္ဆည်း)

- ၁။ အာယသွာ ဘာရဒွါဇော အရဟာ စေတ ဣဒ္ဓိမာ စ။ (၂၄၆)
- ၂။ သာဓု ဘန္တေ ဘဂဝါ ဘိက္ခုနံ စင်္ဂမဉ္ဇ ဇန္တိယရဉ္ဇ
အနုဇာနာတု။ (၂၅၆)
- ၃။ ပဋိဂ္ဂဟေသိ ဘဂဝါ ဃဋကဉ္ဇ သမ္ပဇနိဉ္ဇ။ (၂၆၈)
- ၄။ ရာဇဂဟကော သေဌိ ဒါသေ စ ကမ္မကာရေ စ အာဏာပေ
သိ။ (၃၀၁)
- ၅။ ဒောဟံ ဘန္တေ ဘဂဝန္တံ သရဏံ ဂစ္ဆာမိ ဓမ္မဉ္ဇ ဘိက္ခုသံဃဉ္ဇ။
(၃၀၄)
- ၆။ မက္ကဋ္ဌော စ ဟတ္ထိနာဂေါ စ တိတ္ထိရံ ပုစ္ဆိသု။ (၃၁၁)
- ၇။ တိတ္ထိရော မက္ကဋ္ဌဉ္ဇ ဟတ္ထိနာဂဉ္ဇ ပဉ္ဇသု သီလေသု
သမာဒပေသိ။ (၃၁၁)
- ၈။ ဗဟူ ဘိက္ခု ထေရာ စ နဝါ စ မဇ္ဈိမာ စ အာယသ္မတော
ဥပါလိဿ သန္တိကေ ဝိနယံ ပရိယာပုဏန္တိ။ (၃၁၉)

စူဠဝါအတွက် ပါဠိသိက္ခာ

၈၁

- ၉။ ဘဂဝါ အာဂစ္ဆတိ မဟတာ ဘိက္ခုသံယေန သဒ္ဓိ ပဉ္စမတ္ထေဟိ
ဘိက္ခုသတေဟိ သာရိပုတ္တမောဂ္ဂလ္လာနေဟိ စ။ (၃၂၂)
- ၁၀။ ဘဂဝတော စ အာဂုသော သေနာသနံ ပညပေထ
ဘိက္ခုသံယဿ စ သာရိပုတ္တမောဂ္ဂလ္လာနာနဉ္စ။ (၃၂၂)
- ၁၁။ အနုဇာနာမိ ဘိက္ခဝေ ဟေဋ္ဌတော စ ဥပရိတော စ
စောဠကေန ပလိဝေဌေတုံ။ (၃၂၉)
- ၁၂။ အပဿေနဖလကံ ဟေဋ္ဌတော ဘူမိံ ဝိလိခတိ ဥပရိတော
ဘိတ္တိံ စ။ (၃၂၉)
- ၁၃။ အဘိဇ္ဇေယေဝ ကမ္မေ ပိတရော စ ပိတာမဟာ စ ကာလကံ
တာ။ (၃၃၇)
- ၁၄။ အာဂမေဟိ သမ္မ သတ္တာဟံ၊ ယာဝါဟံ ပုတ္တေ စ ဘာတရော
စ ရန္တံ နိယျာဒေမိ။ (၃၃၈)
- ၁၅။ ဘဒ္ဒိယော စ သကျရာဇာ အနုရုဒ္ဓေါ စ အာနန္ဒော စ ဘဂု
စ ကိမိလော စ ဒေဝဒတ္တော စ ဥပါလိကပ္ပကေန သတ္တမာ
ဥယျာနဘူမိံ နိယျိသု။ (၃၃၈)
- ၁၆။ ဇန္တယရာ နိက္ခမန္တေန ပုရတော စ ပစ္ဆိမော စ ပဋိစ္ဆာ-
ဒေတွာ ဇန္တယရာ နိက္ခမိတဗ္ဗံ။ (၃၉၀)
- ၁၇။ တဿာ တယော စ နိဿယေ အဋ္ဌ စ အကရဏီယာနိ
အာစိက္ခေယျာထ။ (၄၇၂)
- ၁၈။ ဒွေ ဓမ္မာ ပစ္စာသီသိတဗ္ဗာ ဥပေါသထပုစ္ဆကဉ္စ ဩဝါဒုပသကံ
မနဉ္စ။ (၄၄၄)
- ၁၉။ ဗဟု စ အနေန ဘဂဝတော သန္တိကေ ဓမ္မော စ ဝိနယော
စ ပရိယတ္တော။ (၄၈၁)
- ၂၀။ သုသင်္ဂီတာဂုသော ထေရေဟိ ဓမ္မော စ ဝိနယော စ။ (၄၈၆)
- ၂၁။ ပါစီနကာနံ ဘိက္ခုနံ အာယသုန္တိဉ္စ သဗ္ဗကာမိံ၊ အာယသုန္တိဉ္စ
သာဠံ၊ အာယသုန္တိဉ္စ ခုဇ္ဇသောဘိတံ၊ အာယသုန္တိဉ္စ
ဝါသဘဂါမိကံ။ (၅၀၄)

၈၂

သာမဏေကျော်

- ၂၂။ ပါဝေယျကာနံ ဘိက္ခုနံ အာယသ္မန္တေ ရေဝတံ၊ အာယသ္မန္တေ သမ္ဘူတံ သာဏဝါသီ၊ အာယသ္မန္တေ ယသံ ကာကဏ္ဍကပုတ္တံ၊ အာယသ္မန္တေ သုမနံ။ (၅၀၄)
- ၂၃။ တုမေ တေန ပဏ္ဍိတတရာ စ ဗျတ္တတရာ စ။ (၁)
- ၂၄။ တိဟင်္ဂေဟိ သမန္နာဂတံ တဇ္ဇနိယကမ္ပံ အဓမ္မကမ္ပဉ္စ ဟောတိ အဝိနယကမ္ပဉ္စ ဒုဉ္စပသန္တေ။ (၅)
- ၂၅။ ဣစ္ဆာမဟံ ဘန္တေ သံဃဿ သေနာသနဉ္စ ပညာပေတုံ ဘတ္တာနိ စ ဥဒ္ဓိသိတုံ။ (၁၉၂)
- ၂၆။ သိယာ အဓိကရဏဉ္စေ အာပတ္တိ စ။ (၂၁၉)
- ၂၇။ သိယာ အဓိကရဏဉ္စေ ကိစ္စဉ္စ ။ (၂၁၉)
- ၂၈။ သိယာ အဓိကရဏဉ္စေ အနုဝါဒေါ စ။ (၂၁၉)
- ၂၉။ သိယာ အဓိကရဏဉ္စေ ဝိဝါဒေါ စ။ (၂၁၈)
- ၃၀။ ကုမာရော စ ဟန္တဗ္ဗော ဒေဝဒတ္တော စ။ (၃၅၀)
- ၃၁။ ဝေသာလိကာ ဝဇ္ဇိပုတ္တကာ နဝကာ စေဝ ဟောန္တိ အပ္ပကတညူနော စ။ (၃၆၁)

ဝါ (ဝါကျချင်းအတွက်)

- ၁။ တစ်ခုခုရ၊ ဝိကပ္ပ၊ နက်က (သော်လည်း) ပေး။
- ၂။ အကုန်လုံးရ၊ သမုစ္စယ၊ နက်က (၎င်း) ပေး။
- ၃။ တစ်ခုခုရ၊ ဝိကပ္ပ၊ နာမ (သော်လည်း) ပေး။
- ၄။ တစ်ခုခုရ၊ ဝိကပ္ပ၊ ကြိယ (မူလည်း) ပေး။
- ၅။ သီးသီးရံခါ၊ ကုန်ရံခါ၊ နက်မှာ (မူလည်း) ပေး။
- ၆။ အနိယမ၊ ဖြစ်လေက၊ နက်ကထိုတိုင်းပေး။

စုဠာဝါအတွက် ပါဠိသိက္ခာ

၈၃

- ၁။ ကိ န ခေါ က္ကမဿ ဂဟပတိဿ အာဝါဟော ဝါ ဘဝိဿတိ၊
ဝိဝါဟော ဝါ ဘဝိဿတိ။ (၃၀၁)
- ၂။ ယန္တုနာဟံ ဝါ ပဗ္ဗဇေယျံ၊ အနုရုဒ္ဓေါ ဝါ။ (၃၃၆)
- ၃။ တေန ဟိ တုံ ဝါ ပဗ္ဗဇ အဟံ ဝါ ပဗ္ဗဇိဿာမိ။ (၃၃၆)
- ၄။ သစေ ကမ္ပံ ဝါ နိက္ခိပတိ၊ အာသနာ ဝါ ဝုဠာတိ၊ ကဋ္ဌန္တံ ဝါ
ပရာမသတိ၊ ဘာဇနံ ဝါ ပရာမသတိ၊ ဌပေတိ ဝါ။ (၃၈၆)
- ၅။ သစေ ကဋ္ဌန္တံ ဝါ ပရာမသတိ၊ ဘာဇနံ ဝါ ပရာမသတိ၊
ဌပေတိ ဝါ။ (၃၈၆)
- ၆။ အတ္တနာ ဝါ အတ္တာနံ သမ္ပန္နိတဗ္ဗံ၊ ပရာယ ဝါ ပရာ သမ္ပန္နိ-
တဗ္ဗာ။ (၄၆၄)
- ၇။ အညာ ဝါ တာဒိသိကာ၊ တတော ဝါ ပါပိဋ္ဌတရာ။ (၆၃)
- ၈။ မဉ္ဇေ ဝါ မဉ္ဇော အာရောပိတော ဟောတိ၊ ပိဋ္ဌေ ဝါ ပိဋ္ဌံ
အာရောပိတံ ဟောတိ။ (၃၇၅)
- ၉။ န မံ ကောစိ ဩဝဒတိ ဝါ အနုသာသတိ ဝါ နဝကမ္ပံ ဝါ
အဓိဋ္ဌေတိ။ (၃၀၈)
- ၁၀။ ကုတောနိဒါနဉ္စ မရဏံ ဝါ နိဂစ္ဆန္တိ၊ မရဏမတ္တံ ဝါ ဒုက္ခံ။
(၃၆၄)
- ၁၁။ သစေ ဥပဇ္ဈာယဿ စိဝရံ ဓောဝိတဗ္ဗံ ဟောတိ၊
သဒ္ဓိဝိဟာရိကေန ဓောဝိတဗ္ဗံ၊ ဥဿုက္ကံ ဝါ ကာတဗ္ဗံ။ (၃၉၇)

ဝါ(ပုဒ်ချင်းချင်းအတွက်)

- ၁။ တမေနံ စောဒေတိ သံယော ဝါ သမ္ပဟုလာ ဝါ ဧကပုဂ္ဂလော
ဝါ။ (၂၀၁)
- ၂။ ဘိက္ခု ဝိဝဒန္တိ ဓမ္မောတိ ဝါ အဓမ္မောတိ ဝါ ဝိနယောတိ ဝါ
အဝိနယောတိ ဝါ။ (၂၁၁)

- ၃။ ဧဝံပဉ္စေ တုမေ ဘိက္ခဝေ ဝိဝါဒမူလံ အဇ္ဈတ္တံ ဝါ ဗဟိဒ္ဓါ ဝါ သမနုပဿေယျာထ။ (၂၁၂)
- ၄။ န ဘိက္ခဝေ အာဒါသေ ဝါ ဥဒကပတ္တေ ဝါ မုခနိမိတ္တံ ဩလောကေတဗ္ဗံ။ (၂၄၂)
- ၅။ ယော သမဏော ဝါ ဗြာဟ္မဏော ဝါ အရဟာ စေဝ ဣဒ္ဓိမာ စ။ (၂၄၆)
- ၆။ န ဘိက္ခဝေ စလကာနိ ဝါ အဋ္ဌိကာနိ ဝါ ဥစ္ဆိဋ္ဌောဒကံ ဝါ ပတ္တေန နိဟရိတဗ္ဗံ။ (၂၅၁)
- ၇။ အပိ န ခေါ ဘိက္ခဝေ ခိပိတေ ဇီဝိတံ ဝုတ္တော တပ္ပစ္စယာ ဇီဝေယျ ဝါ မရေယျ ဝါ။ (၂၈၁)
- ၈။ အနုဇာနာမိ ဘိက္ခဝေ နဝကေန ဘိက္ခုနာ ဥဒ္ဓိသန္တေန သမကေ ဝါ အာသနေ နိသီဒိတုံ ဥစ္စတရေ ဝါ ဓမ္မဂါရဝေန။ (၃၁၉)
- ၉။ ထေရေန ဘိက္ခုနာ ဥဒ္ဓိသာပေန္တေန သမကေ ဝါ အာသနေ နိသီဒိတုံ နိစတရေ ဝါ ဓမ္မဂါရဝေန။ (၃၁၉)
- ၁၀။ န ဝိဘဇိတဗ္ဗာနိ သံယေန ဝါ ဂဏေန ဝါ ပုဂ္ဂလေန ဝါ။ (၃၂၃)
- ၁၁။ န ဝိဿဇ္ဇေတဗ္ဗာနိ သံယေန ဝါ ဂဏေန ဝါ ပုဂ္ဂလေန ဝါ။ (၃၂၁)
- ၁၂။ အနုဇာနာမိ ဘိက္ခဝေ အကတံ ဝါ ဝိပွကတံ ဝါ နဝကမ္ပံ ဒါတုံ။ (၃၂၅)
- ၁၃။ သစေ တေ သမ္ပ ပဗ္ဗဇ္ဇာ မမ ပဋိဗဒ္ဓါ ဝါ အပ္ပဋိဗဒ္ဓါ ဝါ သာ ဟောတု။ (၃၃၇)
- ၁၄။ သေယျထာပိ နာမ ဒွေ ဝါ တီဏိ ဝါ မာဂကောနိ ဂါမက္ခေတ္တာနိ။ (၃၄၂)
- ၁၅။ ဌိတကေန သဏ္ဌက္ခေတဗ္ဗံ “ဘိက္ခံ ဒါတုကာမာ ဝါ အဒါတု- ကာမာ ဝါ” တိ။ (၃၈၆)

စူဠဝါအတွက် ပါဠိသိက္ခာ

၈၅

- ၁၆။ ဌိတကေန သလ္လက္ခေတဗ္ဗံ “သုပံ ဒါတုကာမာ ဝါ အဒါတု-
ကာမာ ဝါ” တိ။ (၃၈၆)
- ၁၇။ နက္ခတ္တပဒါနိ ဥဂ္ဂဟေတဗ္ဗာနိ သကလာနိ ဝါ ဧကဒေသာနိ
ဝါ။ (၃၈၆)
- ၁၈။ ဧကေန ဟထွေနေ ဟေဋ္ဌာမဉ္စံ ဝါ ဟေဋ္ဌာပီဋ္ဌံ ဝါ ပရာမသိတွာ
ပတ္တော နိက္ခိပိတဗ္ဗော။ (၃၈၈)
- ၁၉။ ဧကေန ဟထွေနေ စိဝရဝံသံ ဝါ စိဝရရုဇ္ဈံ ဝါ ပမဇ္ဇိတွာ
ပါရတော အန္တံ ဩရတော ဘောဂံ ကတွာ စိဝရံ
နိက္ခိပိတဗ္ဗံ။
- ၂၀။ စိဝရဝံသေ ဝါ စိဝရရုဇ္ဈယာ ဝါ စိဝရံ နိက္ခိပိတွာ သာဓုကံ
အတရမာနေန ဝစ္စကုဋိ ပဝိသိတဗ္ဗာ။ (၃၉၂)
- ၂၁။ ကတံ ဝါ ပနဿ ဟောတိ သံဃေန ကမ္မံ တဇ္ဇနီယံ ဝါ
နိယဿံ ဝါ ပဗ္ဗာဇနီယံ ဝါ ပဋိသာရဏီယံ ဝါ ဥက္ခေပနီယံ
ဝါ။ (၃၉၇)
- ၂၂။ န တေန မဟာသမုဒ္ဒဿ (နိဗ္ဗာနဓာတုယာ) ဦးနတ္တံ ဝါ ပူရတ္တံ
ဝါ ပညာယတိ။ (၄၂၃)
- ၂၃။ အာကင်္ခမာနော ဘိက္ခု တဒဟုပေါသထေ စာတုဒ္ဒသေ ဝါ
ပန္နရသေ ဝါ တသ္မိ ပုဂ္ဂလေ သမ္မုခိဘူတေ သံဃမဇ္ဈေ
ဥဒါဟရေယျ။ (၄၂၉)
- ၂၄။ အာကင်္ခမာနော ဘိက္ခု တသ္မိ ဝါ အာဝါသေ အညသ္မိ ဝါ
အာဝါသေ တသ္မိ ပုဂ္ဂလေ သမ္မုခိဘူတေ သံဃမဇ္ဈေ
ဥဒါဟရေယျ။ (၄၃၂)
- ၂၅။ န တံ အဒတွာ ဘိက္ခုဿ ဝါ ဘိက္ခုနီယာ ဝါ ပရိဘုဉ္ဇိ-
ဿာမိ။ (၄၆၀)
- ၂၆။ ဘိက္ခုနိသံဃော ဘိက္ခုသံဃံ ပဝါရေတိ ဒိဋ္ဌေန ဝါ သုတေန
ဝါ ပရိသင်္ကာယ ဝါ။ (၄၆၉)

၈၆

သာမဏေကျော်

- ၂၇။ ကေ န ခေါ် ဓမ္မဝါဒိနော ပါစိနကာ ဝါ ဘိက္ခု၊ ပါဝေယျ-
ကာ ဝါ။ (၅၀၀)
- ၂၈။ န ဧကစ္ဆန္နေ အာဝါသေ ဝါ အနာဝါသေ ဝါ ဝတ္ထဗ္ဗံ။ (၉၁)
- ၂၉။ န မံ အနုပလောကေတွာ သံဃံ ဝါ ဂဏံ ဝါ ပုဂ္ဂလံ ဝါ
နိမန္တေတိ။ (၃၈)
- ၃၀။ န တေန ဗုဒ္ဓေါ ဝါ ဓမ္မော ဝါ သံဃော ဝါ ဒဋ္ဌဗ္ဗော။ (၃၄၇)
- ၃၁။ အနုဇာနာမိ ဘိက္ခဝေ ဒုမာသိကံ ဝါ ဒုဝဂ္ဂိလံ ဝါ။ (၂၄၂)

ပိ.အပိ (ဝါကျနဲ့ ကြိယသမုစွည်း)

- ၁။ ဝါကျချင်းပါ ပေါင်းစည်းကာ ဝါကျ သမုစွည်း။
- ၂။ နောက်မှာ (ပိ) ပါ၊ ရှေ့- မပါ၊ ပေါင်းရာ အနွာစည်း။
- ၃။ နာမ်ပုဒ်ချင်းပါ ပေါင်းစည်းကာ ကာရကသမုစွည်း။
- ၄။ ကြိယာချင်းပါ ပေါင်းစည်းကာ ကြိယ သမုစွည်း။
-
- ၁။ ဆဗ္ဗဂ္ဂိယာ ဘိက္ခု၊ ဧကဘာဇနေပိ ဘုဉ္ဇန္တိ၊ ဧကထာလ-ကေပိ
ပိဝန္တိ၊ ဧကမဉ္ဇေပိ တုဝဋ္ဋေန္တိ။ (၂၆၁)
- ၂။ ဒုတိယမ္ပိ ဝေါ မေတ္တိယဘူမဇကာ ဘိက္ခု၊ နာလပိသု။
တတိယမ္ပိ ဝေါ မေတ္တိယဘူမဇကာ ဘိက္ခု၊ နာလပိသု။ (၂၆၂)
- ၃။ ဘိက္ခု၊ နခေနပိ နခံ ဆိန္တန္တိ၊ မုခေနပိ နခံ ဆိန္တန္တိ။ (၂၇၃)
- ၄။ ဆဗ္ဗဂ္ဂိယာ ဘိက္ခု၊ နစ္စန္တိပိ ဂါယန္တိပိ ဝါဒေန္တိပိ လာသေန္တိပိ။
(၂၈၄)
- ၅။ ဆဗ္ဗဂ္ဂိယာ ဘိက္ခု၊ ဟတ္ထိသ္မိမ္ပိ သိက္ခန္တိ၊ အဿသ္မိမ္ပိ သိက္ခန္တိ။
(၂၈၄)
- ၆။ ဘဂဝါ ရတ္တိယာ ပစ္စုသသမယံ ပစ္စုဋ္ဌာယ ဥက္ကာသိ။
အာယသ္မာပိ သာရိပုတ္တော ဥက္ကာသိ။ (၃၀၉)

စူဠဝါအတွက် ပါဠိသိက္ခာ

၈၇

- ၇။ အန္တေဝါသိကာ ဘိက္ခု မဏ္ဍပေပိ ပရိဂ္ဂဏန္တိ သန္တရေပိ
ပရိဂ္ဂဏန္တိ ဩကာသေပိ ပရိဂ္ဂဏန္တိ။ (၃၁၂)
- ၈။ အာဠဝကာ ဘိက္ခု ပိဏ္ဍနိက္ခေပနမတ္ထေနပိ နဝကမ္ပံ ဒေန္တိ၊
ကုဋ္ဌလေပနမတ္ထေနပိ နဝကမ္ပံ ဒေန္တိ။ (၃၂၄)
- ၉။ ဘိက္ခု နဝကမ္ပံ ဂဟေတွာ ပက္ကမန္တိပိ ဝိဗ္ဗမန္တိပိ ကာလံပိ
ကရေန္တိ။ သာမဏေရာပိ ပဋိဇာနန္တိ။ (၃၂၆)
- ၁၀။ အန္တေပိ အန္တေပုရေ ရက္ခာ သုသံဝိဟိတာ ဟောတိ။
ဗဟိပိ အန္တေပုရေ ရက္ခာ သုသံဝိဟိတာ ဟောတိ။
အန္တေပိ နဂရေ ရက္ခာ သုသံဝိဟိတာ ဟောတိ။
ဗဟိပိ နဂရေ ရက္ခာ သုသံဝိဟိတာ ဟောတိ။
အန္တေပိ ဇနပဒေ ရက္ခာ သုသံဝိဟိတာ ဟောတိ။
ဗဟိပိ ဇနပဒေ ရက္ခာ သုသံဝိဟိတာ ဟောတိ။ (၃၄၀)
- ၁၁။ န ထေရာနံ ဘိက္ခုနံ ပုရတောပိ နဟာယိတဗ္ဗံ၊ န ဥပရိ-
တောပိ နဟာယိတဗ္ဗံ။ (၃၉၀)
- ၁၂။ ဆဗ္ဗဂိုဃာ ဘိက္ခု အတိသဟဿာပိ ဝစ္စကုဋိ ပဝိသန္တိ။
ဥဗ္ဘဇိတွာပိ ပဝိသန္တိ။ (၃၉၁)
- ၁၃။ အာယသ္မာ မဟာကဿပေါ အာယသ္မန္တံ ဥပါလိ ပဌမဿ
ပါရာဇိကဿ ဝတ္ထုမ္ပိ ပုတ္တိ။ နိဒါနမ္ပိ ပုတ္တိ။ (၄၈၂)
- ၁၄။ သော သတ္တရိပိ အဂါရဝေါ ဝိဟရတိ၊ ဓမ္မေပိ အဂါရဝေါ
ဝိဟရတိ၊ သံဃေပိ အဂါရဝေါ ဝိဟရတိ။ (၂၁၂)
- ၁၅။ မာတာပိ ပုတ္တေန ဝိဝဒတိ၊ ပုတ္တောပိ မာတရာ ဝိဝဒတိ။
(၂၁၈)
- ၁၆။ မာတာပိ ပုတ္တံ အနုဝဒတိ၊ ပုတ္တောပိ မာတရံ အနုဝဒတိ။
(၂၁၉)
- ၁၇။ ပိတာပိ ပုတ္တံ အနုဝဒတိ၊ ပုတ္တောပိ ပိတရံ အနုဝဒတိ။ (၂၁၉)
- ၁၈။ ဒုတိယမ္ပိ ယာစိတဗ္ဗော၊ တတိယမ္ပိ ယာစိတဗ္ဗော။ (၂၂၉)

၈၈

သာမဏေကျော်

- ၁၉။ ဗဟိ ဌိတေန ဥက္ကာသိတဗ္ဗံ၊ အန္တော နိသိန္ဓေနပိ ဥက္ကာသိ-
တဗ္ဗံ။ (၃၉၂)
- ၂၀။ သန္တိ မဟာသမုဒ္ဒေ ယောဇနသတိကာပိ အတ္တဘာဝါ။ ခွိ
(တိ၊ စတု၊ ပဉ္စ) ယောဇနသတိကာပိ အတ္တဘာဝါ။ (၄၂၁)
- ၂၁။ အတ္တနာပိ တသ္မိံ သရေ သာရဇ္ဇတိ၊ ပရေပိ တသ္မိံ သရေ
သာရဇ္ဇန္တိ။ (၂၄၃)

အပိ (ပုတ္တဟောအနက်)

၁။ အပိပုဒ်ဟာ၊ ဒီနေရာ၊ ပုတ္တအနက်ဟော၊

၂။ ကြိယာနဲ့သာ၊ တွဲပြီးကာ၊ ပေးပါအနက် “လော”၊

၁။ အပိ ဘန္တေ ပိဏ္ဍော လတ္တတိ။ (၂၆)

၂။ အပိ ပန ဘောတော အာနန္ဒဿ ကိဉ္စိ အဒါသိ။ (၄၈၈)

၃။ အပိ နုခေါ တုမေ သမဏံ အာနန္ဒံ ပဿိတ္ထ။ (၄၈၈)

၄။ အပိ နု တုမေ သမဏဿ အာနန္ဒဿ ကိဉ္စိ အဒတ္ထ။ (၄၈၈)

၅။ အပါဝုသော အမှာကံ သတ္တာရံ ဇာနာသိ။ (၄၈၀)

၆။ အပိ နု ခေါ ဘိက္ခဝေ ခိပိတေ “ဇီဝါ”တိ ဝုတ္တော တပ္ပစ္စယာ
ဇီဝေယျ ဝါ မရေယျ ဝါ။ (၂၈၁)

ပိ၊ အပိ (ကာရကသမုစ္စည်း)

၁။ အမြတ် = အများ၊ ပုဒ်နောက်ထား၊ ပိကား သမ္ဘာဝနာ မြှောက်ပင့်ရာ၊

၂။ အနည်း - အယုတ်၊ ပုဒ်နောင်ထုတ်၊ ပိယုတ် ဂရဟာ နှိမ်ချရာ၊

စူဠဝါအတွက် ပါဠိသိက္ခာ

၈၉

- ၁။ ဥန္တုရေဟိပိ ဥပစိကာဟိပိ ခဇ္ဇတိ။ (၂၅၄)
- ၂။ ဘိက္ခု ကုဋေပိ ထမ္ဘေပိ ကထိနံ ဥဿာပေတွာ ပက္ကမန္တိ။
(၂၅၄)
- ၃။ ပါတိယာပိ ပတ္တေနပိ ဥဒကံ အတိဟရန္တိ။ (၂၅၇)
- ၄။ ဥဒပါနော တိဏစုဏ္ဏေဟိပိ ပံသုကေဟိပိ ဩကိရိယုတိ။
(၂၆၀)
- ၅။ မနုဿာ ဂန္ဓမ္မိ မာလမ္မိ အာဒါယ အာရာမံ အာဂစ္ဆန္တိ။ (၂၆၁)
- ၆။ အဟိပိ ဝိစ္ဆိကာပိ သတပဒိယောပိ ပဝိသန္တိ။ (၂၆၂)
- ၇။ ဘိက္ခု မဇ္ဇပါဒေပိ ဝိဋ္ဌပါဒေပိ ထဝိကာယော လဂ္ဂေန္တိ။ (၂၆၈)
- ၈။ ဘိက္ခု မဇ္ဇေပိ ဝိဋ္ဌေပိ စိဝရံ နိက္ခိပန္တိ။ (၂၆၈)
- ၉။ ဂတ္တာနိပိ စိဝရာနိပိ ပံသုကိတာနိ ဟောန္တိ။ (၃၂၈)
- ၁၀။ မဇ္ဇပါဒိပိ ဝိဋ္ဌပါဒိပိ ပရိကမ္မကတံ ဘူမိံ ဝိလိခန္တိ။ (၃၂၉)
- ၁၁။ အဟံ အရညဂတောပိ ရုက္ခမူလဂတောပိ သုညာဂါရ-
ဂတောပိ အဘိက္ခကံ ဥဒါနံ ဥဒါနေမိ။ (၃၄၀)
- ၁၂။ ဆဗ္ဗဂိုယာ ဘိက္ခုနိယော ယာနေန ယာယန္တိ ဣတ္ထိယုတ္တေနပိ
ပုရိသန္တရေန ပုရိသယုတ္တေနပိ ဣတ္ထန္တရေန။ (၄၇၀)
- ၁၃။ ဘဗ္ဗော အာနန္ဒ မာတုဂါမော သောတာပတ္တိဖလမ္ပိ
သကဒါဂါမိဖလမ္ပိ အနာဂါမိဖလမ္ပိ အရဟတ္တဖလမ္ပိ သစ္စိကာ
တုံ။ (၄၄၃)
- ၁၄။ ပဋိဂ္ဂဏှာတု အာယသ္မာ ဥတ္တရော သာမဏကံ ပရိက္ခာရံ
ပတ္တမ္ပိ စိဝရမ္ပိ နိသီဒနမ္ပိ သူစိယရမ္ပိ ကာယဗန္ဓနမ္ပိ ပရိဿာ-
ဝနမ္ပိ ဓမ္မကရဏမ္ပိ။ (၅၀၁)
- ၁၅။ ဆဗ္ဗဂိုယာ ဘိက္ခု ကမ္မာနိ ကရောန္တိ တဇနီယမ္ပိ နိယဿမ္ပိ
ပဗ္ဗာဇနီယမ္ပိ ပဋိသာရဏီယမ္ပိ ဥက္ခေပနီယမ္ပိ။ (၁၈၈)
- ၁၆။ အဒ္ဓသာသုံ ခေါ ဘိက္ခု သမဇ္ဇဌာနေ ဗဟုံ ဥဏ္ဏမ္ပိ စောဠကမ္ပိ
ဝါကမ္ပိ တိဏမ္ပိ ပဏ္ဏမ္ပိ ဆဉ္စိတံ။ (၂၉၅)
- ၁၇။ အဇကာပိ ပသုကာပိ ဥပရောပေ ဝိဟေဋ္ဌန္တိ။ (၃၀၀)

၉၀

သာမဏေကျော်

- ၁၈။ သူစိယောပိ သတ္တကာပိ ပဋိဂ္ဂဟာပိ နဿန္တိ။ (၂၅၃)
- ၁၉။ ဘိက္ခု ကုတ္တုဋေပတ္တေနပိ ဝေဠုပေသိကာယပိ စိဝရံ သိဗ္ဗန္တိ။
(၂၅၂)
- ၂၀။ ဘိက္ခု စလကာနိပိ အဋ္ဌိကာနိပိ ဥစ္ဆိဋ္ဌောဒကမ္ပိ ပတ္တေန နိဟရန္တိ။ (၂၅၁)
- ၂၁။ ကထံ ဟိ နာမ သမဏာ နစ္စမ္ပိ ဂီတမ္ပိ ဝါဒိတမ္ပိ ဒဿနာယ ဂစ္ဆိဿန္တိ။ (၂၄၃)
- ၂၂။ ဆဗ္ဗဂိုယာ ဘိက္ခု အာဒါသေပိ ဥဒကပတ္တေပိ မုခနိမိတ္တံ ဩလောကေန္တိ။ (၂၄၂)
- ၂၃။ ဘိက္ခု အဇ္ဈောကာသေ စင်္ဂမန္တာ သီတေနပိ ဥဏှေနပိ ကိလမန္တိ။ (၂၅၇)
- ၂၄။ ဘိက္ခု ဇန္တာယရေပိ ဥဒကေပိ ပရိကမ္ပံ ကာတုံ ကုတ္တုစွာယန္တိ။ (၂၅၉)
- ၂၅။ ဘိက္ခု ဝလ္လိကာယပိ ကာယဗန္ဓနေနပိ ဥဒကံ ဝါဟေန္တိ။ (၂၅၉)
- ၂၆။ ဘိက္ခု သက္ခရိကာယပိ မဇုသိတ္ထကေနပိ နာသိကာလောမံ ဂါဟာပေန္တိ။ (၂၇၅)
- ၂၇။ ဘိက္ခု အဉ္ဇနိမ္ပိ အဉ္ဇနိသလာကမ္ပိ ကဏ္ဍမလဟရဏိမ္ပိ ဗန္ဓနမတ္တမ္ပိ ကုတ္တုစွာယန္တိ။ (၂၇၆)
- ၂၈။ ဘိက္ခု ဂဏ္ဍိကမ္ပိ ပါသကမ္ပိ စိဝရေ အပ္ပေန္တိ။ (၂၇၇)

(သစ္စံ ကိရ) ပါတဲ့ ဝါကျများ

- ၁။ သစ္စံ ကိရ တယာ ဘာရဒ္ဒါဇ ရာဇဂဟကဿ သေဋ္ဌိဿ ပတ္တော ဩဟာရိတော။ (၂၄၇)
- ၂။ သစ္စံ ကိရ တံ ဘိက္ခု ပရိဿာဝနံ ယာစိယမာနော န အဒါသိ။
(၂၅၅)

စုဠပါအတွက် ပါဠိသိက္ခာ

၉၁

- ၃။ သစ္စံ ကိရ ဘိက္ခဝေ ဆဗ္ဗဂ္ဂိယာနံ ဘိက္ခုနံ အန္တေဝါသိကာ
ဘိက္ခု။ ဗုဒ္ဓပ္ပမုခဿ သံဃဿ ပုရတော ပုရတော ဂန္တာ
ဝိဟာရေ ပရိဂ္ဂဏန္တိ။ (၃၀၉)
- ၄။ သစ္စံ ကိရ တံ ဥပနန္တ ပစ္ဆာ အာဂန္တာ ဝိပွကတဘောဇနံ
အာနန္တရိကံ ဘိက္ခု၊ ဝုဠာပေသိ။ (၃၁၅)
- ၅။ သစ္စံ ကိရ တုမေ ဘိက္ခဝေ ကုပိတာ သံဃိကာ ဝိဟာရာ
ဘိက္ခု။ နိက္ကမူထ။ (၃၁၆)
- ၆။ သစ္စံ ကိရ တံ ဥပနန္တ ဧကော ဒေ ပဋိဗာဟသိ။ (၃၁၉)
- ၇။ သစ္စံ ကိရ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခု သံဃိကံ သေနာသနံ ဝိဿဇ္ဇေန္တိ။
(၃၂၁)
- ၈။ သစ္စံ ကိရ တံ ဒေဝဒတ္တ သပရိသော ကုလေသု ဝိညာ-
ပေတွာ ဘုဉ္ဇသိ။ (၃၅၈)
- ၉။ သစ္စံ ကိရ တံ ဒေဝဒတ္တ သံဃဘေဒါယ ပရက္ကမသိ။ (၃၆၀)
- ၁၀။ သစ္စံ ကိရ ဘိက္ခဝေ အာဂန္တုကာ ဘိက္ခု။ သဥပါဟနာပိ
အာရာမံ ပဝိသန္တိ။ (၃၇၃)
- ၁၁။ သစ္စံ ကိရ ဘိက္ခဝေ ဆဗ္ဗဂ္ဂိယာ ဘိက္ခု။ ဒုန္နိဝတ္ထာ ဒုပ္ပါရတာ
အနာကပ္ပသမ္ပန္နာ ဘတ္တဂံ ဂစ္ဆန္တိ။ (၃၈၁)
- ၁၂။ သစ္စံ ကိရ ဘိက္ခဝေ ဆဗ္ဗဂ္ဂိယာ ဘိက္ခု။ ပဋိဝါတေ အင်္ဂဏေ
သေနာသနံ ပပွေဇ္ဇေန္တိ။ (၃၈၇)
- ၁၃။ သစ္စံ ကိရ ဘိက္ခဝေ သဒ္ဓိဝိဟာရိကာ ဥပဇ္ဈာယေသု န သမ္မာ
ဝတ္တန္တိ။ (၃၉၂)
- ၁၄။ သစ္စံ ကိရ ဘိက္ခဝေ ဥပဇ္ဈာယာ သဒ္ဓိဝိဟာရိကေသု န သမ္မာ
ဝတ္တန္တိ။ (၃၉၈)
- ၁၅။ သစ္စံ ကိရ ဘိက္ခဝေ အန္တေဝါသိကာ အာစရိယေသု န သမ္မာ
ဝတ္တန္တိ။ (၄၀၁)
- ၁၆။ သစ္စံ ကိရ ဘိက္ခဝေ အာစရိယာ အန္တေဝါသိကေသု န သမ္မာ
ဝတ္တန္တိ။ (၄၀၁)

၉၂

သာမဏေကျော်

- ၁၇။ သစ္စံ ကိရ ဘိက္ခဝေ ဆဗ္ဗဂ္ဂိယာ ဘိက္ခု သုဒ္ဓါနံ ဘိက္ခုနံ
အဝတ္ထုသ္မိ အကာရဏေ ပါတိမောက္ခံ ဌပေန္တိ။ (၄၂၅)
- ၁၈။ သစ္စံ ကိရ ဘိက္ခဝေ ပဏ္ဍုကလောဟိတကာ ဘိက္ခု အတ္တနာ
ဘဏ္ဍနကာရကာ။ (၂)
- ၁၉။ သစ္စံ ကိရ ဘိက္ခဝေ သေယျသကော ဘိက္ခု ဂိဟိသံသဋ္ဌော
ဝိဟရတိ။ (၁၄)
- ၂၀။ သစ္စံ ကိရ ဘိက္ခဝေ အဿဇိပနဗ္ဗသုကာ ဧဝရူပံ အနာစာရံ
အာစရန္တိ။ (၂၆)
- ၂၁။ သစ္စံ ကိရ ဘိက္ခဝေ ဆန္ဒော ဘိက္ခု အာပတ္တိ အာပဇ္ဇိတွာ န
ဣစ္ဆတိ အာပတ္တိ ပဿိတုံ။ (၄၈)
- ၂၂။ သစ္စံ ကိရ ဘိက္ခဝေ ဆန္ဒော ဘိက္ခု အာပတ္တိ အာပဇ္ဇိတွာ န
ဣစ္ဆတိ အာပတ္တိ ပဋိကာတုံ။ (၅၉)
- ၂၃။ သစ္စံ ကိရ တေ အာဝုသော အရိဋ္ဌ ဧဝရူပံ ပါပကံ ဒိဋ္ဌိဂတံ
ဥပ္ပန္တိ။ (၆၈)
- ၂၄။ သစ္စံ ကိရ ဘိက္ခဝေ ပါရိဝါသိကာ ဘိက္ခု သာဒိယန္တိ
ပကတတ္တာနံ ဘိက္ခုနံ အဘိဝါဒနံ။ (၈၂)
- ၂၅။ သစ္စံ ကိရ ဘိက္ခဝေ မူလာယ ပဋိကဿနာရဟာ ဘိက္ခု
သာဒိယန္တိ ပကတတ္တာနံ ဘိက္ခုနံ အဘိဝါဒနံ။ (၈၈)
- ၂၆။ သစ္စံ ကိရ ဘိက္ခဝေ မာနတ္တာရဟာ ဘိက္ခု သာဒိယန္တိ
ပကတတ္တာနံ ဘိက္ခုနံ အဘိဝါဒနံ။ (၉၂)
- ၂၇။ သစ္စံ ကိရ ဘိက္ခဝေ မာနတ္တစာရိကာ ဘိက္ခု သာဒိယန္တိ
ပကတတ္တာနံ ဘိက္ခုနံ အဘိဝါဒနံ။ (၉၅)
- ၂၈။ သစ္စံ ကိရ ဘိက္ခဝေ အဗ္ဗနာရဟာ ဘိက္ခု သာဒိယန္တိ
ပကတတ္တာနံ ဘိက္ခုနံ အဘိဝါဒနံ။ (၁၀၀)
- ၂၉။ သစ္စံ ကိရ ဘိက္ခဝေ ဆဗ္ဗဂ္ဂိယာ ဘိက္ခု နဟာယမာနာ ရုက္ခေ
ကာယံ ဥဋ္ဌံသေန္တိ။ (၂၃၉)
- ၃၀။ သစ္စံ ကိရ ဘိက္ခဝေ ဆဗ္ဗဂ္ဂိယာ ဘိက္ခု ဝလ္လိကံ ဓာရေန္တိ။ (၂၄၁)

(ကစို) ပါတဲ့ ဝါကျများ

- ၁။ ကစို သာရိပုတ္တ ဘတ္တံ ဣဒ္ဓံ အဟောသိ။ (၃၇၉)
- ၂။ ကစို ဘန္တေ ဘဂဝါ သုခံ သယိတ္ထ။ (၃၀၄)
- ၃။ ကစို ဘိက္ခု ခမနီယံ။ (၂၆)
- ၄။ ကစို ဘိက္ခု ယာပနီယံ။ (၂၆)
- ၅။ ကစိုသိ အပ္ပကိလမထေန အဒ္ဓါနံ အာဂတော။ (၂၆)

(အညတြ) ပါတဲ့ ဝါကျများ

- ၁။ ဒု-တ-ပဉ္စမိ၊ သက်ပါသည်၊ ယှဉ်ပြီးအညတြ၊
- ၂။ ထို(၃)မျိုးပြင်၊ ဆဋ္ဌိပင်၊ ချို့တွင်ပြင်တွေ့ရ၊
- ၁။ အဇ္ဇတဂ္ဂေ ဒါနာဟံ အာဝုသော အာနန္တ အညတြေဝ
ဘဂဝတာ၊ အညတြေဝ ဘိက္ခုသံယာ ဥပေါသထံ ကရိ
ဿာမိ။ (၃၆၀)
- ၂။ န ဘိက္ခဝေ ပါရိဝါသိကေန ဘိက္ခုနာ သဘိက္ခုကာ အာဝါသာ
အဘိက္ခုကာ အာဝါသော ဂန္တဗ္ဗော အညတြ ပကတတ္ထေန
အညတြ အန္တရာယာ။ (၈၃)

ကရိတ် (စေ) ပါတဲ့ ဝါကျများ

- ၁။ တေ မာလာဝစ္စံ ရောပါပေန္တိပိ၊ သိဉ္ဇာပေန္တိပိ၊ ဩစိနာ-ပေန္တိပိ၊
ဂန္ထာပေန္တိပိ။ (၂၂)
- ၂။ ဣမေ ပဏ္ဍုကလောဟိတကာ ဘိက္ခု လောမံ ပါတေန္တိ။ (၁၃)

- ၃။ သာရေတွာ အာပတ္တိ အာရောပေတဗ္ဗာ။ (၃)
- ၄။ သစေ စီဝရံ သိန္နံ ဟောတိ။ မဟုတ္တံ ဥဏှေ ဩတာပေ-
တဗ္ဗံ။ (၃၉၃)
- ၅။ န ဥပသမ္မာဒေတိ၊ န သာမဏေရံ ဥပဋ္ဌာပေတိ။ (၁၁)
- ၆။ အနုဝါဒံ ပဋ္ဌပေတိ၊ ဩကာသံ ကာရေတိ၊ သာရေတိ၊
ဘိက္ခုဟိ သမ္ပယောဇေတိ။ (၁၁)
- ၇။ တေ ဝိပါစေန္တိ။ (၁)
- ၈။ တေ ဆန္နဂါမိတာ ပါပေန္တိ။ (၃၄)
- ၉။ န ဘိက္ခု ခမာပေန္တိ။ (၃၄)
- ၁၀။ စိတ္တံ ဂဟပတိ အာယသ္မာ သာရိပုတ္တော ဓမ္မိယာ ကထာယ
သန္နဿေသိ သမာဒါပေသိ သမုတ္တေဇေသိ သမ္ပဟံသေသိ။
(၃၈)
- ၁၁။ သာ ဇေ ကကံ ဇနေသိ။ (၃၉)
- ၁၂။ စိတ္တော တေ ဂဟပတိ ခမာပေတဗ္ဗော။ (၄၀)
- ၁၃။ အဓိဝါသေန္တု မေ ဘန္တေ ထေရာ သွာတနာယ ဘတ္တံ။ (၃၈)
- ၁၄။ ဧကော ဂိဟိ ဂိဟိဟိ ဘေဒေတိ။ (၄၃)
- ၁၅။ အဓမ္မဝါဒီ ပုဂ္ဂလော ဓမ္မဝါဒီ ပုဂ္ဂလံ သညာပေတိ နိဇ္ဈာပေတိ
ပေက္ခေတိ အနုပေက္ခေတိ ဒဿေတိ အနုဒဿေတိ။ (၁၈၈)
- ၁၆။ ဘိက္ခုနီနံ ပက္ခံ ဂါဟေတိ။ (၂၁၁)
- ၁၇။ အဓိကရဏံ ကာရကော ဥက္ကောဋေတိ။ (၂၂၁)
- ၁၈။ မယံ ဘဂဝန္တံ ပသာဒေသာမ ဘိက္ခုသံဃဉ္စ။ (၂၆၄)
- ၁၉။ ဗောဓိ ရာဇကုမာရော ဒုဿေဟိ သန္တရာပေတွာ သဗ္ဗိကာ-
ပုတ္တံ မာဏဝံ အာမန္တေသိ။ (၂၆၆)
- ၂၀။ ဗောဓိ ရာဇကုမာရော ဒုဿာနိ သံဟရာပေတွာ အာသနံ
ပညပေသိ။ (၂၆၇)
- ၂၁။ ဗောဓိ ရာဇကုမာရော သဟတ္တာ သန္တပေတွာ သမ္ပဝါရေတွာ
ဧကမန္တံ နိသီဒိ။ (၂၆၇)

စုဠဝါအတွက် ပါဠိသိက္ခာ

၉၅

- ၂၂။ ဆဗ္ဗဂ္ဂိယာ ဘိက္ခု ဝိသတိမဋ္ဌံ ကာရာပေန္တိ။ (၂၇၄)
- ၂၃။ ဆဗ္ဗဂ္ဂိယာ ဘိက္ခု ပလိတံ ဂါဟာပေန္တိ။ (၂၇၅)
- ၂၄။ ဘိက္ခု နာသိကာလောမံ ဂါဟာပေန္တိ။ (၂၇၅)
- ၂၅။ ဆဗ္ဗဂ္ဂိယာ ဘိက္ခု မသညံ ကပ္ပိပေန္တိ။ (၂၇၄)
- ၂၆။ ဆဗ္ဗဂ္ဂိယာ ဘိက္ခု မသညံ ဝဗ္ဗာပေန္တိ။ (၂၇၄)
- ၂၇။ ဆဗ္ဗဂ္ဂိယာ ဘိက္ခု ဂေါလောမိကံ ကာရာပေန္တိ။ (၂၇၄)
- ၂၈။ ဆဗ္ဗဂ္ဂိယာ ဘိက္ခု စတုရဿကံ ကာရာပေန္တိ။ (၂၇၄)
- ၂၉။ ဆဗ္ဗဂ္ဂိယာ ဘိက္ခု သမ္မာဓေ လောမံ သံဟရာပေန္တိ။ (၂၇၄)
- ၃၀။ ရာဇဂဟကော သေဋ္ဌိ ဧကာဟေနေဝ သဋ္ဌိ ဝိဟာရေ ပတိဋ္ဌာပေသိ။ (၂၉၁)

(ကံ၊ န ခေါ) မပါတဲ့ မေးခွန်းဝါကျများ

- ၁။ ရံတစ်ခါမှာ၊ ကြိယာ၊ ရှေ့မှာထားလိုက်သည်။
- ၂။ ထိုခါကာလ၊ မေးဝါကျ၊ ဖြစ်ရပါပေသည်။
- ၁။ ဥဿာဟန္တိ ပန ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခု အညမညံ ကေသေ သြရော ပေတုံ။ (၂၇၄)
- ၂။ သရသိ တုံ ဒဗ္ဗ။ (၁၉၆)
- ၃။ ဘာယသိ မံ တုံ ကုမာရ။ (၃၄၁)
- ၄။ ဗုဒ္ဓေါတိ တုံ ဂဟပတိ ဝဒေသိ။ (၃၀၂)
- ၅။ ကပ္ပတိ ဘန္တေ သီဂီလောဏကပ္ပေါ။ (၅၀၅)
- ၆။ ကပ္ပတိ ဘန္တေ သီဂီနာ လောဏံ ပရိဟရိတုံ။ (၅၀၅)
- ၇။ ကပ္ပတိ ဘန္တေ ဒွင်္ဂုလကပ္ပေါ။ (၅၀၅)
- ၈။ ကပ္ပတိ ဘန္တေ ဒွင်္ဂုလာယ ဆာယာယ ဝီတိဝတ္ထာယ ဝိကာလေ ဘောဇနံ ဘုဋ္ဌိတုံ။ (၅၀၆)

- ၉။ ကပ္ပတိ ဘန္တေ ဂါမန္တရကပ္ပေါ။ (၅၀၆)
- ၁၀။ ကပ္ပတိ ဘန္တေ “ဣဒါနိ ဂါမန္တရံ ဂမိဿာမိ”တိ ဘုတ္တာဝိနာ ပဝါရိတေန အနတိရတ္တံ ဘောဇနံ ဘုဠိတုံ။ (၅၀၆)
- ၁၁။ ကပ္ပတိ ဘန္တေ အာဝါသကပ္ပေါ။ (၅၀၆)
- ၁၂။ ကပ္ပတိ ဘန္တေ သမ္ပဟုလာ အာဝါသာ သမာနသီမာနာနုပေါသထံ ကာတုံ။ (၅၀၆)
- ၁၃။ ကပ္ပတိ ဘန္တေ အနုမတိကပ္ပေါ။ (၅၀၆)
- ၁၄။ ကပ္ပတိ ဘန္တေ ဝဂ္ဂေန သံဃေန ကမ္ပံ ကာတုံ “အာဂတေ ဘိက္ခု အနုမာနေဿာမာ”တိ။ (၅၀၆)
- ၁၅။ ကပ္ပတိ ဘန္တေ အာစိဏ္ဏကပ္ပေါ။ (၅၀၆)
- ၁၆။ ကပ္ပတိ ဘန္တေ ဣဒံ မေ ဥပဇ္ဈာယေန အာစိဏ္ဏံ၊ အာစရိယေန အာစိဏ္ဏံ၊ တံ အဇ္ဈာစရိတုံ။ (၅၀၆)
- ၁၇။ ကပ္ပတိ ဘန္တေ အမထိတကပ္ပေါ။ (၅၀၇)
- ၁၈။ ကပ္ပတိ ဘန္တေ ယံ တံ ဒီရံ ဒီရဘာဝံ ဝိဇဟိတံ အသမ္ပတ္တံ ဒမိဘာဝံ၊ တံ ဘုတ္တာဝိနာ ပဝါရိတေန အနတိရတ္တံ ပါတုံ။ (၅၀၆)
- ၁၉။ ကပ္ပတိ ဘန္တေ ဇဠောဂီ ပါတုံ။ (၅၀၆)
- ၂၀။ ကပ္ပတိ ဘန္တေ ယာ သာ သုရာ အာသုတာ အသမ္ပတ္တာ မဇ္ဇဘာဝံ သာ ပါတုံ။ (၅၀၆)
- ၂၁။ ကပ္ပတိ ဘန္တေ အဒသကံ နိဿိဒနံ။ (၅၀၆)
- ၂၂။ ကပ္ပတိ ဘန္တေ ဇာတရူပံ။ (၅၀၆)
- ၂၃။ အတ္ထိ ဘန္တေ ပါနီယံ။ (၃၈၅)
- ၂၄။ အတ္ထိ ဘန္တေ ပရိဘောဇနီယံ။ (၃၈၅)
- ၂၅။ အတ္ထိ ဘန္တေ အဂ္ဂိ။ (၃၈၅)
- ၂၆။ အတ္ထိ ဘန္တေ အရဏိသဟိတံ။ (၃၈၅)
- ၂၇။ ။ အတ္ထိ ကောစိ ဘိက္ခု ဘိက္ခုနောဝါဒကော သမ္ပတော။ (၄၅၅)
- ၂၈။ ပုစ္ဆိ ပန တုံ အာဝုသော အာနန္ဒ ဘဂဝန္တံ။ (၄၈၄)
- ၂၉။ ဣမ ခေါ တံ ဘိက္ခဝေ သောဘေထ။ (၃၁၁)

အရတု နာမဝိသေသန (ပထမာဝိဘတ် ဧကဝုဉ်)

- ၁။ ဝိသေသန၊ ဝိသေသျ၊ တူကြ (၄) မျိုးပါ။
- ၂။ လိင် - ဝုဉ် - ဝိဘတ်၊ အရမှတ်၊ (၄) ရပ်တူလေပါ။
- ၃။ အနည်းမှာ (သော)၊ များ (ကုန်သော)၊ မှတ်လော နက် ပေးရာ။

၁။ ဗောဓိ ဘန္တေ ရာဇကုမာရော ဘဂဝတော ပါဒေ သိရဿာ ဝန္တတိ။ (၂၆၅)

၂။ ပစ္ဆိမာ ဇနတာ ဒိဋ္ဌာနုဂတိ အာပဇတိ။ (၂၄၃)

၃။ ဧကော ဘိက္ခု အနာစာရံ အာစရတိ။ (၂၅၅)

၄။ ဒုတိယော ဘိက္ခု တံ ဘိက္ခုံ ဧတဒဝေါစ။ (၂၅၅)

၅။ အညတရော ဘိက္ခု ဂါမံ ပိဏ္ဍာယ ပါပိသိ။ (၂၅၄)

၆။ ဇီဝကော ကောမာရဘစ္စော ဘဂဝန္တံ ဧတဒဝေါစ။ (၂၅၆)

၇။ ဝမော လိစ္ဆဝိ မေတ္တိယဘူမဇကေနံ ဘိက္ခုနံ သဟာယော ဟောတိ။ (၂၆၂)

၈။ ဝမော လိစ္ဆဝိ မေတ္တိယဘူမဇကေ ဘိက္ခု ဧတဒဝေါစ။ (၂၆၂)

၉။ ယေန ကောကနဒေါ ပါသာဒေါ တေနုပသင်္ကမိ။ (၂၆၇)

၁၀။ ဝိသာခါ မိဂါရမာတာ ဘဂဝန္တံ ဧတဒဝေါစ။ (၂၆၈)

၁၁။ အညတရာ ဣတ္ထိ ပဿိတွာ တံ ဘိက္ခုံ ဧတဒဝေါစ။ (၂၇၃)

၁၂။ ဧကမေကံ သိတ္ထံ ကမ္မသတေန နိဋ္ဌာယတိ။ (၂၇၃)

၁၃။ ရာဇဂဟကော ဘန္တေ သေဋ္ဌိ ဝိဟာရေ ကာရာပေတု-ကာမော။ (၂၉၈)

၁၄။ အနာထပိဏ္ဍိကော ဂဟပတိ ရာဇဂဟကဿ သေဋ္ဌိဿ ဘဂိနိပတိကော ဟောတိ။ (၃၀၁)

၁၅။ ယာ ဗုဒ္ဓါနံ သာမုက္ကံသိကာ ဓမ္မဒေသနာ။ (၃၀၄)

၉၈

သာမထေကျော်

၁၆။ အနာထပိဏ္ဍိကော ဂဟပတိ ဗဟုမိတ္တော ဟောတိ
ဗဟုသဟာယော အာဒေယျဝါစော။ (၃၀၆)

၁၇။ သံဃဿ ဗဟုံ အကပ္ပိယဘဏ္ဍံ ဥပ္ပန္နံ ဟောတိ။ (၃၂၀)

၁၈။ နတ္ထာဝုသော သံဃိကံ သေနာသနံ။ (၃၂၃)

၁၉။ ဣဒံ ပဌမံ (ဒုတိယံ၊ တတိယံ၊ စတုတ္ထံ၊ ပဉ္စမံ) အဝေဘဂီယံ။
(၃၂၃)

၂၀။ ဘဒ္ဒိယော သကျရာဇာ သကျာနံ ရန္တံ ကာရေသိ။
(၃၃၇)

၂၁။ ဝိရဇံ ဝိတမလံ ဓမ္မစက္ခု ဥဒပါဒိ။ (၃၅၂)

၂၂။ နာဠာဂိရိ ဟတ္ထိ သကေ ဌာနေ အဋ္ဌာသိ။ (၃၅၇)

၂၃။ ပဋိဘာတု တံ အာဝုသော သာရိပုတ္တံ ဘိက္ခုနံ ဓမ္မိ ကထာ။
(၃၆၃)

၂၄။ အညတရောပိ ပိဏ္ဍစာရိကော ဘိက္ခု အသလ္လက္ခေတွာ
နိဝေသနံ ပါဝိသိ။ (၃၈၃)

၂၅။ နိက္ခန္ဓော ပဌမော (မဇ္ဈိမော၊ ပစ္ဆိမော) ယာမော။ (၄၁၈)

၂၆။ အယံ ဘိက္ခဝေ ပဌမော အစ္ဆရိယော အဗျူတော ဓမ္မော။
(၄၁၉)

၂၇။ ဧကံ ဓမ္မိကံ ပါတိမောက္ခဌပနံ။ (၄၂၅)

၂၈။ မဟာပဇာပတိ ဂေါတမိ ယေန ဘဂဝါ တေနုပသင်္ကမိ။
(၄၄၂)

၂၉။ သာလိက္ခေတ္တေ သေတဋ္ဌိကာ နာမ ရောဂဇာတိ နိပတတိ။
(၄၄၇)

၃၀။ ဥဗ္ဘုက္ခေတ္တေ မဉ္ဇိဋ္ဌိကာ နာမ ရောဂဇာတိ နိပတတိ။
(၄၄၇)

အရတု နာမဝိသေသန (ပထမာဝိဘတ် ဗဟုဝဂ်)

- ၁။ ဆဗ္ဗဂိုဏ်း တိက္ခူ ဂိရဂ္ဂသမန္တံ ဒဿနာယ အဂမံသု။ (၂၄၃)
- ၂။ တတိယမ္ပိ ခေါ မေတ္တိယဘူမဇကာ တိက္ခူ နာလပိသု။ (၂၆၂)
- ၃။ သေယျထာပိ ဂီဟိ ကာမဘောဂိနော။ (၂၇၄)
- ၄။ သတ္တရသဝဂ္ဂိယာ တိက္ခူ မဟာဝိဟာရံ ပဋိသင်္ခရေန္တိ။ (၃၁၆)
- ၅။ ဗဟူ တိက္ခူ အာယသ္မတော ဥပါလိဿ သန္တိကေ ဝိနယံ ပရိယာပုဏန္တိ။ (၃၁၉)
- ၆။ ဣမာနိ ဘန္တေ ပဉ္စ ဝတ္ထုနိ အပ္ပိစ္ဆတာယ သံဝတ္တန္တိ။ (၃၅၉)
- ၇။ ယဿာယသ္မတော ဣမာနိ ပဉ္စ ဝတ္ထုနိ ခမန္တိ။ (၃၆၁)
- ၈။ ပိဏ္ဍစာရိကာ တိက္ခူ ပိဏ္ဍာယ စရန္တိ။ (၃၈၃)
- ၉။ သမ္ပဟုလာ တိက္ခူ အရညေ ဝိဟရန္တိ။ (၃၈၅)
- ၁၀။ ဒွေ (တိဏှိ၊ စတ္တာရိ ပဉ္စ၊ ဆ၊ သတ္တ၊ အဋ္ဌ၊ နဝ၊ ဒသ) ဓမ္မိကာနိ ပါတိမောက္ခဌပနာနိ။ (၄၂၅)
- ၁၁။ ဥဘယာနိ ခေါ မေ ပါတိမောက္ခာနိ ဝိတ္တာရေန သွာဂတာနိ ဟောန္တိ။ (၄၃၇)
- ၁၂။ ကတကမ္မာ တိက္ခုနိယော ခမာပေန္တိ။ (၄၅၁)
- ၁၃။ ကတမာနိ ပန ဘန္တေ ခုဒ္ဒါနုခုဒ္ဒကာနိ သိက္ခာပဒါနိ။ (၄၈၄)
- ၁၄။ ဝေသာလိကာ ဝဇ္ဇိပုတ္တကာ တိက္ခူ ဝေသာလိကေ ဥပါသကေ ဧဝံ ဝဒန္တိ။ (၄၉၁)
- ၁၅။ န ပဋိဂ္ဂဟန္တိ သမဏာ သကျပုတ္တိယာ ဇာတရူပရဇေတံ။ (၄၉၁)
- ၁၆။ သဌိမတ္တာ ပါဝေယျကာ တိက္ခူ အဟောဂဏေ ပဗ္ဗတေ သန္တိပတိသု။ (၄၉၇)
- ၁၇။ အဋ္ဌာသီတိမတ္တာ အဝန္တိဒက္ခိဏာပထကာ တိက္ခူ အဟောဂဏေ ပဗ္ဗတေ သန္တိပတိသု။ (၄၉၇)
- ၁၈။ ပုရတ္ထိမေသု ဇနပဒေသု ဗုဒ္ဓါ ဘဂဝန္တော ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ။ (၅၀၁)
- ၁၉။ ဓမ္မဝါဒီ ပါစိနကာ တိက္ခူ။ (၅၀၂)

- ၂၀။ အဓမ္မဝါဒီ ပါဝေယျကာ ဘိက္ခု။ (၅၀၂)
 ၂၁။ ယာနိ သံဃဿ လာမကာနိ သေနာသနာနိ။ (၁၉၄)
 ၂၂။ မေတ္တိယဘူမဇော ဘိက္ခု။ အာယသ္မန္တံ ဒဗ္ဗံ အနုဒ္ဓိသေန္တိ။
 (၁၉၈)
 ၂၃။ အာဝါသိကာ ဘိက္ခု။ နဝကတရာ ဟောန္တိ။ (၂၂၂)
 ၂၄။ အာဂန္တုကာ ဘိက္ခု။ ဝုဗ္ဗတရာ။ (၂၂၂)
 ၂၅။ တယော ထေရာ ဝိဟရန္တိ။ (၂၂၇)
 ၂၆။ ဒွေ ထေရာ ဝိဟရန္တိ။ (၂၂၇)
 ၂၇။ ဒွေ ဘိက္ခု။ အဒ္ဓါနမဂ္ဂပ္ပဋိပန္နာ ဟောန္တိ။ (၂၅၅)
 ၂၈။ ထေရာပိ ဘိက္ခု။ ဌိတကာဝံ ဥဒ္ဓိသာပေန္တိ။ (၃၁၉)
 ၂၉။ ထေရာ စေဝ ဘိက္ခု။ ကိလမန္တိ။ (၃၁၉)
 ၃၀။ ဗဟူ ဘိက္ခု။ ဥဒ္ဓေသံ ပဋိမာနေန္တာ ကိလမန္တိ။ (၃၁၉)

အရတူ နာမဝိသေသန (ဒုတိယာဝိဘတ် ဧကဝုစ်)

- ၁။ ပစ္ဆိမံ ဇနတံ တထာဂတော အနုကမ္ပတိ။ (၂၆၇)
 ၂။ ဘဂဝါ ဇီဝကံ ကောမာရဘစ္စံ ဓမ္မိယာ ကထာယ
 သန္တဿေသိ။ (၂၅၆)
 ၃။ အဇေဝ ဘဂဝါ အာယသ္မန္တံ ဒဗ္ဗံ မလ္လပုတ္တံ နာသာပေယျ။
 (၂၆၂)
 ၄။ ဘဂဝါ ဝိသာခံ မိဂါရမာတရံ ဓမ္မိယာ ကထာယ သန္တဿေ
 သိ။ (၂၆၈)
 ၅။ အတိမဋ္ဌာဟကံ ဒန္တကဋ္ဌံ ခါဒန္တဿ ကဏ္ဍေ ဝိလဂ္ဂံ ဟောတိ။
 (၂၇၉)
 ၆။ တေ တဿ ဓမ္မံ ဒေသေန္တိ သဗ္ဗဒုက္ခာပနူဒနံ။ (၂၉၂)
 ၇။ ယထာယံ ဂဟပတိ တာဝံ ဗဟုံ ဟိရညံ ပရိစ္စဇတိ။ (၃၀၇)

စူဠဝါအတွက် ဝါဠိသိက္ခာ

၁၁၁

၈။ သတ္တရသဝဂ္ဂိယာ ဘိက္ခု အညတရံ ပစ္စန္နိမံ မဟာဝိဟာရံ
ပဋိသင်္ခရေန္တိ။ (၃၁၆)

၉။ မယံ အာဝုသော သဗ္ဗံ သံဃိကံ သေနာသနံ ဘာဇေမ။
(၃၂၂)

၁၀။ ဒေဝဒတ္တော ပေါထုဇနိကံ ဣဒ္ဓိ အဘိနိပ္ပိဒေသိ။ (၃၃၉)

၁၁။ မာတာ အနုရုဒ္ဓံ သက္ကံ ဧတဒဝေါစ။ (၃၃၇)

၁၂။ ကကုဇော နာမ ကောဠိယပုတ္တော အညတရံ မနောမယံ
ကာယံ ဥပပန္နော။ (၃၄၂)

၁၃။ တံ သာရိပုတ္တ ဘူတံယေဝ ဒေဝဒတ္တံ ရာဇဂဟေ ပကာ-
သေဟိ။ (၃၄၈)

၁၄။ ဒေဝဒတ္တော အဇာတသတ္တံ ကုမာရံ ဧတဒဝေါစ။ (၃၅၀)

၁၅။ ဘဂဝါ အနုပုဗ္ဗိ ကထံ ကထေသိ။ (၃၅၂)

၁၆။ ဒေဝဒတ္တော မဟာတိ သီလံ ပဝိဇ္ဈိ။ (၃၅၄)

၁၇။ ဘဂဝါ နာဠာဂိရိံ ဟတ္ထိ မေတ္တေန စိတ္တေန ဖရိ။ (၃၅၇)

၁၈။ ဒေဝဒတ္တော စတုဂ္ဂုဏံ သံဃာဋီ ပညပေတွာ သေယျံ
ကပ္ပေသိ။ (၃၆၃)

၁၉။ သမဂ္ဂံ ခေါ ဥပါလိ သံဃံ ဘိန္နိတွာ ကပ္ပဋ္ဌိကံ ကိဗ္ဗိသံ
ပသဝတိ။ (၃၆၉)

၂၀။ ဘိန္နံ ခေါ ဥပါလိ သံဃံ သမဂ္ဂံ ကတွာ ဗြဟ္မံ ပုညံ ပသဝတိ။
(၃၆၉)

၂၁။ အာဝေနီ ဥပေါသထံ ကရေန္တိ။ (၃၆၈)

၂၂။ အာဝေနီ ပဝါရဏံ ကရေန္တိ။ (၃၆၈)

၂၃။ အာဝေနီ သံဃကမ္ပံ ကရေန္တိ။ (၃၆၈)

၂၄။ သော စ ဒွါရံ မညမာနော အညတရံ ဩဝရကံ ပဝိသိ။
(၃၈၃)

၂၅။ ဧကာဟံ ဘန္တေ အာနန္ဒ ဘဂဝန္တံ ဝရံ ယာစာမိ။ (၄၄၈)

၂၆။ သာ ဒုဗ္ဗလကံ ဘိက္ခု ပါတေသိ။ (၄၆၀)

- ၂၇။ သံဃော ဣတ္ထန္ဒာမံ ဘိက္ခုံ သမ္ပန္နတိ။ (၄၇၄)
 ၂၈။ ဝေသာလိကာ ဘိက္ခူ အနုဒ္ဓတံ ဘိက္ခုံ ပုတ္တိသု။ (၄၉၅)
 ၂၉။ အာယသ္မာ ရေဝတော အန္တေဝါသိကံ သရဉာဏကံ ဘိက္ခုံ
 အဇ္ဈေသိ။ (၄၉၈)
 ၃၀။ ဗလဝါ ပုရိသော သမိဉ္ဇိတံ ဗဟံ ပသာရေယျ။ (၅၀၀)

အရတူ နာမဝိသေသန (ဒုတိယာဝိဘတ် ဗဟုဝစ်)

- ၁။ ဘိက္ခူ ပဏိတာနိ ဘောဇနာနိ ဘုဉ္ဇိတွာ အဘိသန္ဓကာယာ
 ဟောန္တိ ဗဟ္တာဗာဓာ။ (၂၅၆)
 ၂။ ဆဗ္ဗဂ္ဂိယာ ဘိက္ခူ ဒီယာနိ ဒန္တကဋ္ဌာနိ ခါဒန္တိ။ (၂၇၈)
 ၃။ အာယသ္မာ ဘဒ္ဒိယော တိဿော ဝိဇ္ဇာ သစ္စာကာသိ။ (၃၃၉)
 ၄။ န ဘဂဝါ ဣမာနိ ပဉ္စ ဝတ္ထုနိ အနုဇာနာတိ။ (၃၅၉)
 ၅။ ဒေဝဒတ္တော ပဉ္စမတ္တာနိ ဘိက္ခုသတာနိ အာဒါယ ယေန
 ဂယာသီသံ တေန ပက္ကမိ။ (၃၆၂)
 ၆။ ဂေါတမီ အဋ္ဌ ဂရုဓမ္မေ ပဋိဂ္ဂဏှာတိ။ (၄၄၄)
 ၇။ အဟံ ခေါ သတ္တ ဝဿာနိ ဘဂဝန္တံ အနုဗန္တိ။ (၄၅၂)
 ၈။ ဘိက္ခုနိယော ဒီယာနိ ကာယဗန္ဓနာနိ ဓာရေန္တိ။ (၄၅၇)
 ၉။ ဘိက္ခုနိယော သဗ္ဗနီလကာနိ စိဝရာနိ ဓာရေန္တိ။ (၄၅၉)
 ၁၀။ ဘိက္ခုနိယော သဗ္ဗပီတကာနိ စိဝရာနိ ဓာရေန္တိ။ (၄၅၉)
 ၁၁။ ဘိက္ခုနိယော သဗ္ဗလောဟိတကာနိ စိဝရာနိ ဓာရေန္တိ။ (၄၅၉)
 ၁၂။ ဘိက္ခုနိယော သဗ္ဗမဉ္ဇိဋ္ဌကာနိ စိဝရာနိ ဓာရေန္တိ။ (၄၅၉)
 ၁၃။ ဘိက္ခုနိယော သဗ္ဗကဏှာနိ စိဝရာနိ ဓာရေန္တိ။ (၄၅၉)
 ၁၄။ ဘိက္ခု ဘိက္ခုနိနံ အန္တရာယိကေ ဓမ္မေ ပုစ္ဆန္တိ။ (၄၆၃)
 ၁၅။ တဿာ တယော စ နိဿယေ အဋ္ဌ စ အကရဏီယာနိ
 အာစိက္ခေယျာယ။ (၄၇၂)

စူဠဝါအတွက် ပါဠိသိက္ခာ

၁၀၃

- ၁၆။ စတ္တာရိ ပါရာဇိကာနိ ဌပေတွာ အဝသေသာနိ ခုဒ္ဒါနုဒ္ဒု-
ကာနိ သိက္ခာပဒါနိ။ (၄၈၄)
- ၁၇။ ရာဇာ ဥဒေနော အာယသ္မတော အာနန္ဒဿ အညာနိပိ ပဉ္စ
ဒုဿသတာနိ ပါဒါသိ။ (၄၈၉)
- ၁၈။ သော တံ အာယသ္မန္တံ ရေဝတံ ဥပသင်္ကမိတွာ ဣမာနိ ဒသ
ဝတ္ထုနိ ပုစ္ဆေယျာသိ။ (၄၉၈)
- ၁၉။ သံယော စတ္တာရော ပါစီနကေ ဘိက္ခူ စတ္တာရော ပါဝေယျ
ကေ ဘိက္ခူ ဥစ္စိနိ။ (၅၀၄)
- ၂၀။ မေတ္တိယာ ဘိက္ခူနိ မေတ္တိယဘူမဇကေ ဘိက္ခူ ဧတဒဝေါစ။
(၁၉၆)
- ၂၁။ ဆဗ္ဗဂ္ဂိယာ ဘိက္ခူ စိတြာနိ ပတ္တမဏ္ဍလာနိ ဓာရေန္တိ။
(၂၄၈)
- ၂၂။ ဆဗ္ဗဂ္ဂိယာ ဘိက္ခူ ဥစ္စာဝစာနိ ပတ္တမဏ္ဍလာနိ ဓာရေန္တိ။
(၂၄၈)
- ၂၃။ အနုဇာနာမိ ဘိက္ခဝေ စိနိတုံ တယော စယေ။ (၂၅၇)
- ၂၄။ အနုဇာနာမိ ဘိက္ခဝေ သန္တရိတုံ တယော သန္တရေ။ (၂၅၈)
- ၂၅။ အနုဇာနာမိ ဘိက္ခဝေ ပရိက္ခိပိတုံ တယော ပါကာရေ။
(၂၅၈)
- ၂၆။ အနုဇာနာမိ ဘိက္ခဝေ တယော ဝါရကေ။ (၂၅၉)
- ၂၇။ ကိံ ပန တံ အာဝုသော ဒီယေ နခေ ဓာရေသိ။ (၂၇၃)
- ၂၈။ ဘိက္ခူ ဒီယာနိ နာသိကာလောမာနိ ဓာရေန္တိ။ (၂၇၅)
- ၂၉။ အာယသ္မာ အာနန္ဒော လဟူကာ သံဃာဋီယော ပါရုပိတွာ
ဂါမံ ပိဏ္ဍာယ ပါဝိသိ။ (၂၇၇)
- ၃၀။ အနုဇာနာမိ ဘိက္ခဝေ ပဉ္စ ဘိသိယော။ (၂၉၆)

(စေ) ပါတဲ့ ဝါကျများ

- ၁။ (စေ) ဟု ရှေ့ပါ၊ နောက်ဝါကျ၊ ထည့်ပါ ဧဝံသတိ၊
- ၂။ (စေ) အနက်က၊ ကြံစည်ပြ၊ ပေးရ (အကယ်၍)၊
- ၃။ တစ်ပုဒ်နောက်မှာ၊ (စေ) ရှိပါ၊ အဲဒါ သိကြရာ၊

- ၁။ နော စေ အာကင်္ခတိ။ အပ္ပဟရိတေ ဝါ ဆဋ္ဌေတဗ္ဗံ။ (၃၈၅)
- ၂။ ဧဝံပဉ္စေ တုမေ ဘိက္ခဝေ ဝိဝါဒမူလံ အဇ္ဈတ္တံ ဝါ ဗဟိဒ္ဓါ ဝါ န သမနုပဿေယျာယ။ (၂၁၂)
- ၃။ တေ စေ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခု သက္ကောန္တိ တံ အဓိကရဏံ ဥဗ္ဗာဟိကာယ ဝူပသမေတုံ။ (၂၂၄)
- ၄။ ဧဝံ ဝူပသန္တံ စေ ဘိက္ခဝေ အဓိကရဏံ ကာရကော ဥက္ကောဋေတိ။ (၂၂၄)
- ၅။ တေ စေ ထေရာ ဣမံ အဓိကရဏံ ဝူပသမေယျံ။ (၂၂၇)
- ၆။ သော စေ ထေရော ဣမံ အဓိကရဏံ ဝူပသမေယျံ။ (၂၂၇)
- ၇။ နော စေ လဘောထ၊ သာဓုကံ သိတ္တာနိ ဂိလိတွာ ဝုမူတရဿ ဘိက္ခုနော အာသနံ ဒါတဗ္ဗံ။ (၃၁၅)
- ၈။ ပါရိဝါသိကစတုတ္ထော စေ ဘိက္ခဝေ ပရိဝါသံ ဒေဒေယျ၊ အကမ္ပံ န စ ကရဏီယံ။ (၈၇)
- ၉။ မူလာယ ပဋိကဿနာရဟစတုတ္ထော စေ ဘိက္ခဝေ ပရိဝါသံ ဒေဒေယျ၊ အကမ္ပံ န စ ကရဏီယံ။ (၉၁)
- ၁၀။ မာနတ္တာရဟစတုတ္ထော စေ ဘိက္ခဝေ ပရိဝါသံ ဒေဒေယျ၊ အကမ္ပံ န စ ကရဏီယံ။ (၉၅)
- ၁၁။ မာနတ္တစာရိကစတုတ္ထော စေ ဘိက္ခဝေ ပရိဝါသံ ဒေဒေယျ၊ အကမ္ပံ န စ ကရဏီယံ။ (၉၉)
- ၁၂။ အဗ္ဘနာရဟစတုတ္ထော စေ ဘိက္ခဝေ ပရိဝါသံ ဒေဒေယျ၊ အကမ္ပံ န စ ကရဏီယံ။ (၁၀၂)

စူဠဝါအတွက် ပါဠိသိက္ခာ

၁၀၅

- ၁၃။ သော စေ ပုန ဥပသမ္ပဇ္ဇတိ။ တဿ တဒေဝ ပုရိမံ
ပရိဝါသဒါနံ။ (၁၅၄)
- ၁၄။ သော စေ ပုန အနုမ္မတ္တကော ဟောတိ၊ တဒေဝ ပုရိမံ
ပရိဝါသဒါနံ။ (၁၅၅)
- ၁၅။ သော စေ ပုန အခိတ္တစိတ္တော ဟောတိ၊ တဒေဝ ပုရိမံ
ပရိဝါသဒါနံ။ (၁၅၆)
- ၁၆။ သော စေ ပုန အဝေဒနာဋ္ဌော ဟောတိ၊ တဒေဝ ပုရိမံ
ပရိဝါသဒါနံ။ (၁၅၇)
- ၁၇။ သော စေ ပုန ဩသာရိယတိ တဒေဝ ပုရိမံ ပရိဝါသဒါနံ။
(၁၅၈)

(သစေ) ပါတွဲ ဝါကျများ

- ၁။ (သစေ)ရိရာ၊ နောက်ဝါကျ၊ ထည့်ပါစေသတိ၊
၂။ (သစေ) နက်က၊ ကြံစည်ပြ၊ ပေးရ (အကယ်၍)၊
၃။ ဝါကျအစ၊ (သစေ) က၊ ရှိရအမြဲသာ။

- ၁။ သစေ ဘိက္ခု န ဟောတိ၊ သာမဏေရော အာပုစ္ဆိတဗ္ဗော။
(၃၇၈)
- ၂။ သစေ သာမဏေရော န ဟောတိ၊ အာရာမိကော အာပုစ္ဆိ-
တဗ္ဗော။ (၃၇၉)
- ၃။ သစေ အာရာမိကော န ဟောတိ၊ ဥပါသကော အာပုစ္ဆိ-
တဗ္ဗော။ (၃၈၀)
- ၄။ သစေ သဗ္ဗော ဝိဟာရော ဩဝဿတိ၊ သစေ ဥဿဟတိ
သေနာသနံ ဂါမံ အတိဟရိတဗ္ဗံ။ (၃၈၁)

၁၀၆

သာမဏေကျော်

- ၅။ သစေ ပရိဝေဏံ ဥက္ကာပံ ဟောတိ၊ ပရိဝေဏံ သမ္မုဇ္ဈိတဗ္ဗံ။
(၃၇၆)
- ၆။ သစေ ကောဋ္ဌကော ဥက္ကာပေါ ဟောတိ၊ ကောဋ္ဌကော
သမ္မုဇ္ဈိတဗ္ဗော။ (၃၇၆)
- ၇။ သစေ ဥပဋ္ဌာနသာလာ ဥက္ကာပါ ဟောတိ၊ ဥပဋ္ဌာန-သာလာ
သမ္မုဇ္ဈိတဗ္ဗော။ (၃၇၆)
- ၈။ သစေ အဂ္ဂိသာလာ ဥက္ကာပါ ဟောတိ၊ အဂ္ဂိသာလာ
သမ္မုဇ္ဈိတဗ္ဗော။ (၃၇၆)
- ၉။ သစေ ဝစ္စကုဋ် ဥက္ကာပါ ဟောတိ၊ ဝစ္စကုဋ် သမ္မုဇ္ဈိတဗ္ဗော။
(၃၇၆)
- ၁၀။ သစေ ပါနီယံ န ဟောတိ၊ ပါနီယံ ဥပဋ္ဌာပေတဗ္ဗံ။ (၃၇၆)
- ၁၁။ သစေ ပရိဘောဇနီယံ န ဟောတိ၊ ပရိဘောဇနီယံ
ဥပဋ္ဌာပေတဗ္ဗံ။ (၃၇၆)
- ၁၂။ သစေ အာစမနကုမ္ဘိယာ ဥဒကံ န ဟောတိ၊ အာစမန-
ကုမ္ဘိယာ ဥဒကံ အာသိဉ္စိတဗ္ဗံ။ (၃၇၆)
- ၁၃။ သစေ ပုရတ္ထိမာ (ပစ္ဆိမာ၊ ဥတ္တရာ၊ ဒက္ခိဏာ) သရဇာ ဝါတာ
ဝါယန္တိ၊ ပုရတ္ထိမာ (ပစ္ဆိမာ၊ ဥတ္တရာ၊ ဒက္ခိဏာ) ဝါတပါနာ
ထကေတဗ္ဗော။ (၃၇၆)
- ၁၄။ သစေ သီတကာလော ဟောတိ၊ ဒိဝါ ဝါတပါနာ ဝိဝရိ-တဗ္ဗော၊
ရတ္တိံ ထကေတဗ္ဗော။ (၃၇၆)
- ၁၅။ သစေ ဥက္ကာကာလော ဟောတိ၊ ဒိဝါ ဝါတပါနာ ထကေ-တဗ္ဗော၊
ရတ္တိံ ဝိဝရိတဗ္ဗော။ (၃၇၆)
- ၁၆။ သစေ ပါနီယေန အတ္ထော ဟောတိ၊ ပါနီယံ ဂဟေတွာ
ပါတဗ္ဗံ။ (၃၇၇)
- ၁၇။ သစေ ပရိဘောဇနီယေန အတ္ထော ဟောတိ၊ ပရိဘော-ဇနီယံ
ဂဟေတွာ ပါတဗ္ဗံ။ (၃၇၇)

စူဠဝါအတွက် ပါဠိသိက္ခာ

၁၈၇

- ၁၈။ သစေ အာဝါသိကော ဘိက္ခု ဝုဗ္ဗော ဟောတိ၊ အဘိဝါဒေ-
တဗ္ဗော။ (၃၇၄)
- ၁၉။ သစေ နဝကော ဟောတိ၊ အဘိဝါဒါပေတဗ္ဗော။ (၃၇၄)
- ၂၀။ သစေ ဟောတိ ဘုတ္တာဝသေသော၊ သစေ အာကင်္ခတိ၊
ဘုဠိတဗ္ဗံ။ (၃၈၄)
- ၂၁။ သစေ ဆာရိကာ ဥဿန္နာ ဟောတိ၊ ဆာရိကာ ဆဇ္ဈေတဗ္ဗာ။
(၃၉၀)
- ၂၂။ သစေ ဇန္တာယရံ ဥက္ကာပံ ဟောတိ၊ ဇန္တာယရံ သမ္ပဇ္ဇိတဗ္ဗံ။
(၃၉၀)
- ၂၃။ သစေ ပရိဘဏ္ဍံ ဥက္ကာပံ ဟောတိ၊ ပရိဘဏ္ဍံ သမ္ပဇ္ဇိတဗ္ဗံ။
(၃၉၀)
- ၂၄။ သစေ ဇန္တာယရသာလာ ဥက္ကာပါ ဟောတိ၊ ဇန္တာယရ-
သာလာ သမ္ပဇ္ဇိတဗ္ဗာ။ (၃၉၀)
- ၂၅။ သစေ ဥဿဟတိ၊ ဇန္တာယရေ ထေရာနံ ဘိက္ခုနံ ပရိကမ္ပံ
ကာတဗ္ဗံ။ (၃၉၀)
- ၂၆။ သစေ ဥဿဟတိ၊ ဥဒကေပိ ထေရာနံ ဘိက္ခုနံ ပရိကမ္ပံ
ကာတဗ္ဗံ။ (၃၉၀)
- ၂၇။ သစေ ဇန္တာယရံ စိက္ခလ္လံ ဟောတိ၊ ဓောဝိတဗ္ဗံ။ (၃၉၀)
- ၂၈။ သစေ ဝစ္စကုဋိ ဥဟတာ ဟောတိ၊ ဓောဝိတဗ္ဗာ။ (၃၉၂)
- ၂၉။ သစေ အဝလေခနပိဓရော ပူရော ဟောတိ၊ အဝလေ-
ခနကဋ္ဌံ ဆဇ္ဈေတဗ္ဗံ။ (၃၉၂)
- ၃၀။ သစေ သီတေန (ဥဏှေန) အတ္ထော ဟောတိ၊ သီတံ (ဥဏှံ)
ပဋိယာဒေတဗ္ဗံ။ (၃၉၄)

(ယ,တ) သဒ္ဓါပါတုံ ဝါကျများ

၁။ (ယ) ပါလေရာ၊ (တ) လည်း ပါ၊ မပါ ထည့်ရသည်။

၂။ (တ) ပါလေရာ၊ (ယ) လည်း ပါ၊ မပါ ထည့်ရသည်။

၃။ (ယ) ကို ခေါ်ရ၊ အနိယမ၊ (တ) ကနိယမ မည်။

၁။ ယံ ခေါ ပနဿ အမနာပံ၊ ကထံ နံ မယံ တေန သမုဒါ-
စရေယျာမ။ (၃၅၅)

၂။ ယံ တုမော ကရိဿတိ၊ တုမောဝ တေန ပညာယိဿတိ။
(၃၅၅)

၃။ ယေန ဘဂဝါ၊ တေနုပသင်္ကမိ။ (၃၅၇)

၄။ ယဒါ သမဏော ဂေါတမော ဣမံ ရစ္စံ ပဋိပန္နော ဟောတိ၊
တဒါ ဣမံ နာဠာဂိရိ ဟတ္ထိ မုဇ္ဇေတွာ ဣမံ ရစ္စံ ပဋိပါဒေထ။
(၃၅၆)

၅။ ယော ဂါမန္တံ ဩသရေယျ၊ ဝဇ္ဇံ နံ ဖုသေယျ။ (၃၅၉)

၆။ ယော နိမနန္တံ သာဒိယေယျ၊ ဝဇ္ဇံ နံ ဖုသေယျ။ (၃၅၉)

၇။ ယော ဂဟပတိစီဝရံ သာဒိယေယျ၊ ဝဇ္ဇံ နံ ဖုသေယျ။
(၃၅၉)

၈။ ယော ဆန္တံ ဥပဂစ္ဆေယျ၊ ဝဇ္ဇံ နံ ဖုသေယျ။ (၃၅၉)

၉။ ယော မစ္ဆမံသံ ခါဒေယျ၊ ဝဇ္ဇံ နံ ဖုသေယျ။ (၃၅၉)

၁၀။ ယဿာယသုတော ဣမာနိ ပဉ္စ ဝတ္ထုနိ ခမန္တိ၊ သော
သလာကံ ဂဏှာတု။ (၃၆၁)

၁၁။ ယော တဿ ဘဂဝတော ဓမ္မံ ရောစေသိ၊ သော အာဂစ္ဆတု။
(၃၆၃)

၁၂။ ဒေမိ တေ ဂဟပတိ (တံ) ဝေယျာယိကံ၊ ယေန တုံ
ဗုဒ္ဓပ္ပမုခဿ သံဃဿ ဘတ္တံ ကရေယျာသိ။ (၃၀၅)

စူဠဝါအတွက် ဝါဒီသိက္ခာ

၁၀၉

၁၃။ ယဒါ ဘဂဝါ အညာသိ အနာထဝိဏ္ဍိကံ ကလ္လစိတ္တံ၊ အထ
ယာ ဗုဒ္ဓါနံ သာမုက္ကံသိကာ ဓမ္မဒေသနာ၊ တံ ပကာသေသိ။

(၃၀၄)

၁၄။ ယတော တယာ အယျပုတ္တ အဠေါ ကတော၊ (တတော)
ဂဟိတော အာရာမော။ (၃၀၅)

၁၅။ ယံ အမှာကံ ဇာတိယာ မဟန္တတရံ၊ တံ မယံ သက္ကဓရေယျာမ။
(၃၁၀)

၁၆။ ယော ဘဂဝါ သုတ္တန္တိကော (ဝိနယဓရော၊ ဓမ္မကထိကော၊
တေဝိဇ္ဇော၊ ဆဠဘိညော)၊ သော အရဟတိ အဂ္ဂိသနံ။

(၃၁၀)

၁၇။ ယံ တိဏ္ဍံ ပဟောတိ၊ ဧတ္တကံ ပစ္ဆိမံ ဒီဃာသနံ။ (၃၂၀)

၁၈။ ယသ္မိံ ဝိဟာရေ ဘဂဝါ ဣစ္ဆိဿတိ၊ တသ္မိံ ဝိဟာရေ
ဝသိဿတိ။ (၃၂၃)

၁၉။ ယော ပဿတိ၊ (တဿ) ဒိန္နံယေဝ၊ ဟရတု။ (၃၉၉)

၂၀။ သုဠ ဘဏေ ဥပါလိ (တံ) အကာသိ၊ ယမ္ပိ နိဝတ္တော။ (၃၉၉)

၂၁။ ကံ န ခေါ (တံ) အဟံ ပသာဒေယျံ၊ ယသ္မိံ မေ ပသန္နေ
ဗဟုလာဘသက္ကာရော ဥပ္ပဇ္ဇေယျ။ (၃၄၁)

၂၂။ ယံ ကိဉ္စိ ကကုဓော ဒေဝပုတ္တော ဘာသတိ၊ သဗ္ဗံ တံ တထေဝ
ဟောတိ။ (၃၄၃)

၂၃။ ယံ ဒေဝဒတ္တော ကရေယျ ကာယေန ဝါစာယ၊ န တေန
ဗုဒ္ဓေါ ဝါ ဓမ္မော ဝါ သံယော ဝါ ဒဋ္ဌဗ္ဗော။ (၃၄၇)

၂၄။ ဌာနံ ခေါ ပနေတံ ဝိဇ္ဇတိ၊ ယံ တွံ ကုမာရောဝ သမာနော
ကာလံ ကရေယျာသိ။ (၃၅၀)

၂၅။ ယော ဣမိနာ မဂ္ဂေန ဧကော ပုရိသော အာဂစ္ဆတိ၊ တံ
ဇီဝိတာ ဝေါရောပေတွာ ဣမိနာ မဂ္ဂေန အာဂစ္ဆထ။ (၃၅၁)

၂၆။ ယော ဣမိနာ မဂ္ဂေန ဒွေ ပုရိသာ အာဂစ္ဆန္တိ၊ တေ ဇီဝိတာ
ဝေါရောပေတွာ ဣမိနာ မဂ္ဂေန အာဂစ္ဆထ။ (၃၅၁)

၁၁၀

သာမထေကျော်

၂၇။ ယောဟံ ဝဂေစိတ္တော ဣဓူပသင်္ကန္တော၊ တဿ မေ ဘန္တေ
ဘဂဝါ အစွယံ အစွယတော ပဋိဂ္ဂဏှာတု။ (၃၂)

၂၈။ ဗဟုံ (တေန) တယာ မောဃပုရိသ အပုညံ ပသုတံ၊ ယံ တံ
ဒုဋ္ဌစိတ္တော တထာဂတဿ ရဟိရံ ဥပ္ပါဒေသိ။ (၃၅)

၂၉။ (တေန) ဣဒံ ဘိက္ခဝေ ဒေဝဒတ္တေန ပဌမံ အာနန္တရိယံ ကမ္မံ
ဥပစိတံ၊ ယံ ဒုဋ္ဌစိတ္တေန တထာဂတဿ ရဟိရံ ဥပ္ပါဒိတံ။
(၃၇)

၃၀။ အဋ္ဌာနမေတံ ဘိက္ခဝေ အနဝကာသော၊ ယံ ပရူပက္ကမေန
တထာဂတံ ဇီဝိတာ ဝေါရောပေယျ။ (၃၅)

၃၁။ ယော ပရိဝါသော ဒိန္နော သုဒိန္နော။ ယော ပရိဝုတ္တော
သုပရိဝုတ္တော၊ ယံ မာနတ္ထံ ဒိန္နံ သုဒိန္နံ၊ ယံ မာနတ္ထံ စိတ္တံ
သုစိတ္တံ။ (၁၅၇)

ယထာ၊ တထာ (အာကာရ)

၁။ ယထာ - တထာ၊ ခြင်းအရာ၊ နက်မှာ ဟောပေစွ။

၂။ တထာစပ်ရာ၊ ကြိယာ၊ (ယ) မှာ (သော်) ဖြစ်စွ။ (လက္ခဏ)

၁။ ယထာ ရာဇာ ဝက္ခတိ၊ တထာ ကရိဿာမ။ (၃၅၁)

၂။ ယထာ ဘဏေ အယျော ဒေဝဒတ္တော အာဟ၊ တထာ
ကရေယျာထ။ (၃၅၁)

၃။ ယထာ ဘိက္ခု သိက္ခန္တိ၊ တထာ တေသု သိက္ခာပဒေသု
သိက္ခထ။ (၄၄၉)

၄။ န ခေါ ဣဒံ သြရကံ ဘဝိဿတိ၊ ယထယိမေ မနုဿာ
သက္ကစ္ဆံ နဝကမ္မံ ကရောန္တိ။ (၃၀၈)

၅။ ယထာ ဓမ္မော ကာရေတဗ္ဗော။ (၂၈၅)

စူဠဝါအတွက် ပါဠိသိက္ခာ

၁၁၁

- ၆။ နိဿံသယံ ခေါ န တာဝ ဘတ္တံ သိဒ္ဓံ ဘဝိဿတိ၊ ယထာ
မယံ ကောဋ္ဌကေ နိသီဒါပိယာမ။ (၁၉၅)
- ၇။ န ခေါ ဣဒံ ဩရကံ ဘဝိဿတိ၊ ယထာ ဘဂဝါ ဒေဝဒတ္တံ
ရာဇဂဟေ ပကာသေတိ။ (၃၄၉)
- ၈။ ယထေဝ မယာ ဘဂဝတော သမ္ပုခါ သုတံ သမ္ပုခါ
ပဋိဂ္ဂဟိတံ၊ တထေဝါဟံ ဓာရေဿာမိ။ (၄၈၆)
- ၉။ တထာဟံ ဘဂဝတာ ဓမ္မံ ဒေသိတံ အာဇာနာမိ၊ ယထာ
ယေမေ အန္တရာယိကာ ဓမ္မာ ဝုတ္တာ ဘဂဝတာ။ (၆၈)
- ၁၀။ ယထာ မံ ဘန္တေ ဘဂဝါ ဇာနာတိ၊ (တထာ အဟံ ဒဋ္ဌဗ္ဗော)
(၂၆၃)
- ၁၁။ န ခေါ ဣဒံ ဩရကံ ဘဝိဿတိ၊ ယထာယံ ဂဟပတိ တာဝ
ဗဟုံ ဟိရညံ ပရိစ္စဇေတိ။ (၃၀၇)
- ၁၂။ သာဓု ဘန္တေ ဘဂဝါ ကီဋ္ဌာဂိရိံ ဘိက္ခု ပဟိဏေယျ၊ ယထာယံ
ကီဋ္ဌာဂိရိသ္မိံ အာဝါသော သဏ္ဌာဟေယျ။ (၂၆)
- ၁၃။ တေန ဟိ ဘန္တေ သာဠ ယထာ ဓမ္မော တထာ တိဋ္ဌာဟိ။
(၅၀၀)
- ၁၄။ ယထာ သာဝတ္ထိယာ သံယေန အဓိကရဏံ ဝူပသမိတံ၊
တထာ သုဝူပသန္တိ။ (၂၂၇)
- ၁၅။ သာဓု ဘန္တေ ထေရာ ဣမံ အဓိကရဏံ ဝူပသမေန္တ၊
ယထယိဒံ အဓိကရဏံ သုဝူပသန္တိ အဿ။ (၂၂၇)
- ၁၆။ ပုဗ္ဗေ စာဟံ ဒေဝတေ ဧတရဟိ ၈ ယထာ ဓမ္မော တထာ
ဋီတော။ (၅၀၀)
- ၁၇။ ယထာ သာဝတ္ထိယံ သံယေန အဓိကရဏံ ဝူပသမိတံ၊ တထာ
သုဝူပသန္တိ။ (၂၂၇)
- ၁၈။ တေန ဟိ ဘိက္ခုဝေ ပါရိဝါသိကာနံ ဘိက္ခုနံ ဝတ္တံ ပညပေ
ဿာမိ၊ ယထာ ပါရိဝါသိကေဟိ ဘိက္ခုဟိ ဝတ္တိတဗ္ဗံ။
(၈၃)

၁၁၂

သာမဏေကျော်

၁၉။ သရသိ တံ ဖဗ္ဗ ဧဝရူပံ ကတ္တာ၊ ယထာယံ ဘိက္ခုနီ အာဟ။
(၁၉၆)

၂၀။ သရသိ တံ ဖဗ္ဗ ဧဝရူပံ ကတ္တာ၊ ယထာယံ ဝဇ္ဇော အာဟ။
(၂၆၃)

ယထာ,တယာ (ဧဝံ) ဥပမာ,ဥပမေယျ

၁။ ယထာတထာ၊ဥပမာ၊ပြုပါဥပမေယျ။

၂။ ယထာတထာ၊ရံတစ်ခါ၊ယထာ ဧဝံရှိ၊

၃။ ယထာတထာ၊ရံတစ်ခါ၊ယထာ ဧဝမေဝရှိ၊

၄။ သေယျထာပိ၊ယထာရှိ၊ပေး၏ဥပမာ။

၁။ အနုဇာနာမိ ဘိက္ခဝေ ဌပေတွာ သာဂါရံ ယထာ အညသ္မိံ
ပုရိသေ ပဋိပဇ္ဇန္တိ။ ဧဝံ တသ္မိံ ဒါရကေ ပဋိပဇ္ဇိတုံ။ (၄၇၃)

၂။ ယထေဝ ဘန္တေ ဘဂဝါ . . . မံ အဇ္ဈေသတိ၊ ဧဝမေဝ ခေါ
ဘန္တေ ဒေဝဒတ္တော ပဋိပဇ္ဇိ။ (၃၆၄)

၃။ ပဋိဂ္ဂဏှာတု ဘန္တေ ထေရော သာမဏကံ ပရိက္ခာရံ။ ယထာ
ဘဂဝတာ ပဋိဂ္ဂဟိတော။ (၅၀၁)

၄။ ပဋိဂ္ဂဏှာတု အာယသ္မာ ဥတ္တရော သာမဏကံ ပရိက္ခာရံ၊
ယထာ ထေရေန ပဋိဂ္ဂဟိတော။ (၅၀၁)

၅။ ယထာ ပုရေ စတုရဂ္ဂိနိယာ သေနာယ ဥယျာနဘူမိ နိယန္တိ။
ဧဝမေဝ စတုရဂ္ဂိနိယာ သေနာယ နိယျိသု။ (၃၃၈)

(တုံ) ပစ္စည်းရှိတဲ့ပုဒ် ထည့်ပေးရန်
ဣစ္ဆတိနဲ့ တုံပုဒ်

- ၁။ ဣစ္ဆတိ ရှေ့မှာ၊ တုံပုဒ်ပါ၊ ထည့်ကာပေးရသည်။
- ၂။ နောက်ဝါကျပါ၊ ကြိယာ၊ ပြောင်းပါ (တုံ) နဲ့တည်း။

- ၁။ ယံ ဣစ္ဆေယျ၊ တံ ဝဒေယျ။ (၄၈၇)
- ၂။ ယံ ဣစ္ဆိဿာမ၊ တံ ကရိဿာမ။ (၄၈၈)
- ၃။ ယံ န ဣစ္ဆိဿာမ၊ န တံ ကရိဿာမ။ (၄၈၉)
- ၄။ ယံ ဣစ္ဆေယျာသိ၊ တံ ဝဒေယျာသိ။ (၄၉၀)
- ၅။ ယော ဣစ္ဆတိ၊ အာရညိကော ဟောတု။ (၃၅၉)
- ၆။ ယော ဣစ္ဆတိ၊ ဂါမန္တေ ဝိဟရတု။ (၃၅၉)
- ၇။ ယော ဣစ္ဆတိ၊ ပိဏ္ဍပါတိကော ဟောတု။ (၃၅၉)
- ၈။ ယော ဣစ္ဆတိ၊ နိမန္တနံ သာဒိယတု။ (၃၅၉)
- ၉။ ယော ဣစ္ဆတိ၊ ပံသုကူလိကော ဟောတု။ (၃၅၉)
- ၁၀။ ယော ဣစ္ဆတိ၊ ဂဟပတိစီဝရံ သာဒိယတု။ (၃၅၉)
- ၁၁။ ယသ္မိံ ဝိဟာရေ ဘဂဝါ ဣစ္ဆိဿတိ၊ တသ္မိံ ဝိဟာရေ
ဝသိဿတိ။ (၃၂၃)
- ၁၂။ ယံ ဣစ္ဆသိ၊ တံ ဂဏှာဟိ။ (၂၂၈)

(နန) ပါတဲ့ ဝါကျများ

- ၁။ (န) နက်က (မ)၊ (န) (လော)၊ ပေါင်းက မဟုတ်လော။
- ၂။ ကြိယာနဲ့သာ (နန)ဟာ၊ တွဲကာ ပေးစေသော။

၁၁၄

သာမဏေကျော်

- ၁။ နန့် တယာ သာရိပုတ္တ ဘူတောယေဝ ဒေဝဒတ္တဿ
ရာဇဂဟေ ဝဏ္ဏော ဘာသိတော။ (၃၄၈)
- ၂။ နန့် တယာ အာဂုသော ဥပနန္တ သာဝတ္ထိယံ သေနာသနံ
ဂဟိတံ။ (၃၁၈)
- ၃။ နန့် တံ အာဂုသော ဒေဝဒတ္တ မယာ ဝုတ္တော။ (၃၆၃)
- ၄။ နန့် ဘဂဝတာ ပဋိကစ္ဆေဝ ဒေဝဒတ္တော ရာဇဂဟေ
ပကာသိတော။ (၃၅၁)
- ၅။ နန့် နာမ လဗ္ဘာ အညတြာပိ နိသိန္ဓေန ယာဝဒတ္တံ ဘုဉ္ဇိတုံ။
(၃၁၅)
- ၆။ နန့် မယာ မောဃပုရိသ အနေကပရိယာယေန အန္တရာ-
ယိကာ ဓမ္မာ အန္တရာယိကာ ဝုတ္တော။ (၇၀)
- ၇။ နန့် အာဂုသော ပဋိကစ္ဆေဝ အာစိက္ခိတဗ္ဗံ။ (၃၁၆)
- ၈။ နန့် အာဂုသော သံယိကော ဝိဟာရော။ (၃၁၆)
- ၉။ နန္ဒေတံ အာဂုသော ဘဂဝတာ ပဋိကစ္ဆေဝ အက္ခာတံ။
(၄၈၀)
- ၁၀။ နန့် တံ အာဂုသော ဝုဗ္ဗော ဝိသတိဝသောသိ။ (၅၀၂)
- ၁၁။ နန္ဒာဟံ ဘန္တေ အာနန္တ ဟတော ဧတ္တာဝတာ၊ ယတောဟံ
ဘိက္ခူဟိ န ဝတ္တဗော။ (၄၈၉)

(ကိဿ) ပါတဲ့ ဝါကျများ

- ၁။ ကိဿာယံ ဘိက္ခု ပရိဝသတိ။ (၁၅၁)
- ၂။ ကိဿ တံ သာရိပုတ္တ ဣမ နိသိန္ဓော။ (၃၀၉)
- ၃။ ကိဿ တုမေ အာဂုသော ရောဒထ။ (၃၁၆)
- ၄။ ကိဿ ဘဏေ ဥပါလိ နိဝတ္တေသိ။ (၃၃၉)
- ၅။ ကိဿ မံ တံ ကုမာရ ဟန္တကာမောသိ။ (၃၅၁)

စုဠဝါအတွက် ပါဠိသိက္ခာ

၁၁၅

- ၆။ ကိဿ တံ ဘိက္ခု ရောဒဿိ။ (၃၆၁)
- ၇။ ကိဿ တံ အယျ ဣမံ ဘိက္ခု အာကောဋေဿိ။ (၃၈၃)
- ၈။ ကိဿ တံ ဂေါတမိ ရုဒမာနာ ဗဟိဒ္ဓါရကောဋ္ဌကေ ဌိတာ။
(၄၄၃) (တထာ ဟိ) (ဟိ-ယသ္မာ၊ တထာ-တသ္မာ)
- ၉။ ကိဿ မံ အယျာ နာလပန္နိ။ (၂၆၂)

(ကထံ ဟိ နာမ) ပါတု ဝါကျများ

- ၁။ နာမသဒ္ဓါ၊ ကဲ့ရဲ့တာ၊ နက်မှာ ဖြစ်ပါသည်။
- ၂။ နာမသဒ္ဓါ၊ ကြိယာ၊ တွဲကာ နက်ပေးသည်။
- ၃။ နာဂတ်ကြိယာ၊ အတိတ်မှာ၊ သက်တာ ဖြစ်ပါသည်။
- ၄။ ရပါသနည်း၊ နက်ပေးပြီး၊ ရှင်းနည်း ရပါလိမ့်။
- ၅။ ကထံနဲ့ဟိ၊ ပေါင်းစပ်ဘိ၊ ပေး၏ အနက်မှာ။

- ၁။ ကထံ ဟိ နာမ ဘိက္ခုနီ ဘိက္ခုဿ ပဟာရံ ဒဿတိ။ (၄၆၀)
- ၂။ ကထံ ဟိ နာမ ဘိက္ခုနီ ပတ္တေန ဂဗ္ဘံ နီဟရိဿတိ။ (၄၆၀)
- ၃။ ကထံ ဟိ နာမ ဘိက္ခုနီယော ပုရိသဗျဉ္ဇနံ ဥပနိဇ္ဈာယိ-ဿန္တိ။
(၄၆၁)
- ၄။ ကထံ ဟိ နာမ ဘဒန္တာ အတ္တနော ပရိဘောဂတ္ထာယ ဒိန္နံ
အညေသံ ဒဿန္တိ။ (၄၆၁)
- ၅။ ကထံ ဟိ နာမ ဘိက္ခုနီယော အတ္တနော ပရိဘောဂတ္ထာယ
ဒိန္နံ အညေသံ ဒဿန္တိ။ (၄၆၂)
- ၆။ ကထံ ဟိ နာမ သမဏော အာနန္ဒော တာဝ ဗဟုံ စီဝရံ
ပဋိဂ္ဂဟေဿတိ။ (၄၈၈)
- ၇။ ကထံ ဟိ နာမ သမဏာ န မတ္တံ ဇာနိတွာ ရညော အမ္ပံ
ပရိဘုဋ္ဌိဿန္တိ။ (၂၄၄)

၁၁၆

သာမဏေကျော်

- ၈။ ကထံ ဟိ နာမ တံ ဘာရဒြါဇ ဆဝဿ ဒါရုပတ္တဿ ကာရဏာ
ဂိဟိနံ ဣဒ္ဓိပါဠိဟာရိယံ ဒဿေဿသိ။ (၂၄၇)
- ၉။ ကထံ ဟိ နာမ သမဏာ ဆဝသီသဿ ပတ္တံ ဓာရေဿန္တိ။
(၂၅၁)
- ၁၀။ ကထံ ဟိ နာမ တံ မောဃပုရိသ ပရိဿာဝနံ ယာစိယ-
မာနော န ဒဿသိ။ (၂၅၅)
- ၁၁။ ကထံ ဟိ နာမ အယျာ မင်္ဂလတ္တာယ ယာစိယမာနာ
စေလပ္ပဋိကံ န ွ ဂမိဿန္တိ။ (၂၆၇)
- ၁၂။ ကထံ ဟိ နာမ ဘဒန္တာ ဆတ္တပ္ပဂ္ဂဟိတာ အာဟိဏ္ဍိဿန္တိ။
(၂၆၉)
- ၁၃။ ကထံ ဟိ နာမ ဘိက္ခု ဒဏ္ဍသိက္ခံ ဓာရေဿသိ။ (၂၇၀)
- ၁၄။ ကထံ ဟိ နာမ သမဏာ ဩဒနေ ဒိယျမာနေ န သက္ကစ္စံ
ပဋိဂ္ဂဟေ သန္တိ။ (၂၇၃)
- ၁၅။ ကထံ ဟိ နာမ ဘိက္ခု ဒီဃေ နခေ ဓာရေဿသိ။ (၂၇၃)
- ၁၆။ ကထံ ဟိ နာမ တုမေ မောဃပုရိသာ ဧဝံ ဝက္ခထ။ (၂၈၀)
- ၁၇။ ကထံ ဟိ နာမ သမဏာ “ဇီဝထ ဘန္တေ”တိ ဝုစ္စမာနာ
နာလပိဿန္တိ။ (၂၈၁)
- ၁၈။ ကထံ ဟိ နာမ အာယသ္မာ ဥပနန္တော ဧကော ဒွေ ပဋိဗာ
ဟေဿတိ။ (၃၁၉)
- ၁၉။ ကထံ ဟိ နာမ ဘိက္ခု သံဃိကသေနာသနံ ဝိဿဇ္ဇေ-ဿန္တိ။
(၃၂၁)
- ၂၀။ ကထံ ဟိ နာမ အဿဇိပုနဗ္ဗသုကာ ဘိက္ခု သံဃိက-
သေနာသနံ ဘာဇေဿန္တိ။ (၃၂၃)
- ၂၁။ ကထံ ဟိ နာမ ဘဒန္တာ အညတြ ပရိဘောဂံ အညတြ ပရိ
ဘုဋ္ဌိဿန္တိ။ (၃၂၇)
- ၂၂။ ကထံ ဟိ နာမ ပါပဘိက္ခု အမှာကံ ယရေ ဘုဋ္ဌိဿန္တိ။
(၃၉၅)

စူဠဝါအတွက် ပါဠိသိက္ခာ

သၣ်

- ၂၃။ ကထံ ဟိ နာမ ဆဗ္ဗဂ္ဂိယာ ဘိက္ခု။ သုဒ္ဓါနံ ပါတိမောက္ခံ ဌပေသန္တိ။ (၄၂၅)
- ၂၄။ ကထံ ဟိ နာမ ဒေဝဒတ္တော သပရိသော ကုလေသု ဝိညာပေတွာ ဝိညာပေတွာ ဘုဒ္ဓိဿတိ။ (၃၅၈)
- ၂၅။ ကထံ ဟိ နာမ သမဏာ သကျပုတ္တိယာ ကုလေသု ဝိညာပေတွာ ဝိညာပေတွာ ဘုဒ္ဓိဿန္တိ။ (၃၅၈)
- ၂၆။ ကထံ ဟိ နာမ ပါရိဝါသိကာ ဘိက္ခု။ သာဒိယိဿန္တိ ပကတတ္တာနံ ဘိက္ခုနံ အဘိဝါဒနံ။ (၈၂)
- ၂၇။ ကထံ ဟိ နာမ မာနတ္တစာရိကာ ဘိက္ခု။ သာဒိယိဿန္တိ ပကတတ္တာနံ ဘိက္ခုနံ အဘိဝါဒနံ။ (၉၅)
- ၂၈။ ကထံ ဟိ နာမ အဗ္ဘာနာရဟာ ဘိက္ခု။ သာဒိယိဿန္တိ ပကတတ္တာနံ ဘိက္ခုနံ အဘိဝါဒနံ။ (၁၀၀)
- ၂၉။ ကထံ ဟိ နာမ မာနတ္တာရဟာ ဘိက္ခု။ သာဒိယိဿန္တိ ပကတတ္တာနံ ဘိက္ခုနံ အဘိဝါဒနံ။ (၉၂)
- ၃၀။ ကထံ ဟိ နာမ မူလာယ ပဋိကဿနာရဟာ ဘိက္ခု။ သာဒိယိဿန္တိ ပကတတ္တာနံ ဘိက္ခုနံ အဘိဝါဒနံ။ (၈၈)

(ဟုတွာ)ထည့်၍ ပေးရန်

- ၁။ သရတာယသွာ ဧဝရူပိ အာပတ္တိ အာပဋိတာ။ (၁၉၉)
- ၂။ န ခေါ အဟံ အာဂုသော သရာမိ ဧဝရူပိ အာပတ္တိ အာပဋိတာ။ (၂၀၁)
- ၃။ သရသိ တံ ဒဗ္ဗ ဧဝရူပံ ကတ္တာ၊ ယထာယံ ဘိက္ခုနီ အာဟ။ (၁၉၆)
- ၄။ ယတောဟံ ဘန္တေ ဇာတော၊ နာဘိဇာနာမိ သုပိနန္တေနပိ မေထုနံ ဓမ္မံ ပဋိသေဝိတာ။ (၁၉၇)

၁၁၈

သာမထေကျော်

၅။ သရသိ တံ ဒဗ္ဗ ဧဝရူပံ ကတ္တာ၊ ယထာယံ ဝဇ္ဇော အာဟ။
(၂၆၃)

၆။ သရတာယသ္မာ ဧဝရူပိ ဂရုကံ အာပတ္တိ အာပဇ္ဇိတာ ပါရာဇိကံ
ဝါ ပါရာဇိကသာမန္တံ ဝါ။ (၂၇၂)

၇။ န ခေါ အဟံ အာဝုသော သရာမိ ဧဝရူပိ ဂရုကံ အာပတ္တိ
အာပဇ္ဇိတာ ပါရာဇိကံ ဝါ ပါရာဇိကသာမန္တံ ဝါ။ (၂၇၂)

၈။ သရာမိ စ ခေါ အဟံ အာဝုသော ဧဝရူပိ အပ္ပမတ္တိကံ
အာပတ္တိ အာပဇ္ဇိတာ။ (၂၇၂)

၉။ နာဟံ တံ သရာမိ ဧဝရူပိ ဂရုကံ အာပတ္တိ အာပဇ္ဇိတာ။
(၂၇၃)

(မ) ပါတု ဝါကျများ

၁။ (မ) အနက်ဟာ၊ တားမြစ်ပါ၊ (မ) မှာ (နှင့်) ထည့်လေ၊

၂။ (မ) နှင့် ယှဉ်ရာ၊ ဝိဘတ်ဟာ၊ (၇) ဖြာ သက်သည်ပေ၊

၃။ ကာလာတိပတ္တိ၊ ရန်ထားဘိ၊ ကျန်သည့် ဝိဘတ်တွေ၊

၄။ ဝတ် - ပဉ် - သတ် - ပ၊ ဟိ - အဇ္ဈ၊ တစ်ဝဘဝိဿန္တိ၊

၁။ မာ ခေါ တုမေ အာယသ္မန္တော ဧသော အဇေသိ။ (၁)

၂။ မာ စဿ ဘာယိတ္ထ။ (၁)

၃။ မာဝုသော မေတ္တိယံ ဘိက္ခုနီ နာသေထ။ (၁၉၇)

၄။ မာ ဘိက္ခဝေ ဒေဝဒတ္တဿ လာဘသက္ကာရသိလောကံ
ပိဟယိတ္ထ။ (၃၄၅)

၅။ မာ တေ ရုစ္စိ ဘိက္ခုသံပံ ပရိဟရိတုံ။ (၃၄၇)

၆။ မာ တေ ရုစ္စိ သံဃဘေဒေါ။ (၃၆၀)

၇။ မာ အာဝုသော ဧဝရူပံ အကာသိ။ (၂၅၅)

စူဠဝါအတွက် ပါဠိသိက္ခာ

၁၁၉

- ၈။ မာ တံ ဩကာသံ သန္တရာပေသိ။ (၃၀၇)
- ၉။ မာ ခေါ တုံ အာဝုသော ဣမိနာ မဂ္ဂေန ဂစ္ဆ။ (၃၅၃)
- ၁၀။ မာ ခေါ တုမေ အာဝုသော ဣမိနာ မဂ္ဂေန ဂစ္ဆိတ္ထ။ (၃၅၃)
- ၁၁။ မာ တုံ သမဏံ ဂေါတမံ ဇီဝိတာ ဝေါရောပေသိ။ (၃၅၃)
- ၁၂။ မာ ဘာယိတ္ထ။ (၃၅၆)
- ၁၃။ မာ ပါပိစ္ဆာ ပက္ခံ နိဿာယ သံဃံ ဘိန္ဒေယျံ။ (၃၅၈)
- ၁၄။ မာ ခေါ အာဝုသော ဒေဝဒတ္တ သာရိပုတ္တ မောဂ္ဂလ္လာနေ ဝိဿာသိ။ (၃၆၂)
- ၁၅။ မာ တေ ရုစ္စိ မာတုဂါမဿ ဓမ္မဝိနယေ ပဗ္ဗဇ္ဇာ။ (၄၄၂)
- ၁၆။ မာ ခေါ ဝိတ္ထာယိ။ (၄၆၅)
- ၁၇။ မာ ခေါ မင်္ဂံ အဟောသိ။ (၄၆၅)
- ၁၈။ မာ ဘိက္ခု ဗျာဗာဓိသု။ (၂၈၁)
- ၁၉။ အလံ အာဝုသော ဝဗ္ဗ၊ မာ သောစိ မာ ပရိဒေဝိ။ (၂၆၄)
- ၂၀။ ဧဟာဝုသော မာ ဘာယိ။ (၃၅၂)
- ၂၁။ မာ တေ ရုစ္စိ ဘေဒကာနုဝတ္တကာနံ ဘိက္ခုနံ ပုန ဥပသမ္ပဒါ။ (၃၆၄)
- ၂၂။ မာ ဇာတု ကောစိ လောကသ္မိံ ပါပိစ္ဆော ဥဒပဇ္ဇေယ။ (၃၆၆)
- ၂၃။ မာဝုသော အရိဋ္ဌ ဧဝံ အဝစ။ (၆၉)
- ၂၄။ မာ ဘဂဝန္တံ အဗ္ဘာစိက္ခိ။ (၆၉)
- ၂၅။ မာ မံ ဇာနိသု။ (၈၃)
- ၂၆။ မာ စ ကဿစိ ဒဿေဟိ (အာရောစေဟိ)။ (၂၂၈)
- ၂၇။ မာ သံဃဿ ဟာယိ။ (၃၂၆)
- ၂၈။ မာ စ ကဿစိ အာရောစေသိ။ (၄၆၀)
- ၂၉။ မာယိမာသံ ဝိကာလေ အဟေသုံ။ (၄၈၆)
- ၃၀။ မာ အယျာ ဧဝံ အဝစုတ္ထ။ (၄၉၄)
- ၃၁။ မာဝုသော အဒတ္တ သံဃဿ ကဟာပဏမ္ပိ အမူမ္ပိ ပါဒမ္ပိ မာသကရူပမ္ပိ။ (၄၉၁)

၁၂၀

သာမဏေကျော်

- ၃၂။ မာ ဥဒကပဋိဂ္ဂါဟကော ဥဒကေန ဩသိဉ္စိ။ (၃၁၁)
 ၃၃။ မာ သာမန္တာ ဘိက္ခု ဥဒကေန ဩသိဉ္စိသု။ (၃၁၁)
 ၃၄။ မာ သံဃာဋ္ဌိ ဥဒကေန ဩသိဉ္စိ။ (၃၁၁)
 ၃၅။ တံ ဝတ မာ ပလုဇ္ဇိ။ (၄၈၀)
 ၃၆။ အလံ အာဝုသော မာ သောစိတ္တ မာ ပရိဒေဝိတ္ထ။ (၄၈၀)
 ၃၇။ မာ မံ အပါဒကော ဟိသိ၊ မာ မံ ဟိသိ ဒွိပါဒကော။
 မာ မံ စတုပ္ပဒေါ ဟိသိ၊ မာ မံ ဟိသိ ဗဟုပ္ပဒေါ။ (၂၄၅)
 ၃၈။ မာ ကဉ္စိ ပါပမာဂမာ။ (၂၄၅)

သာမဏေကျော်

သာမဏေကျော် မဟာဂန္ဓာရုံကျောင်းတိုက်

လှော်ကားဥယျာဉ်အနီး

မှော်ဘီမြို့နယ်၊ ရန်ကုန်တိုင်းဒေသကြီး။

တန်ခူးလပြည့်နေ့၊ ၁၃၇၁-ခုနှစ်။

(၂၉-၃-၂၀၁၀)

